

***Suvestinė redakcija nuo 2008-09-17 iki 2008-12-30***

*Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [85-3397](#), i. k. 1082020ISAK0004-331*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRO  
Į S A K Y M A S**

**DĖL SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ SISTEMŲ EKSPLOATAVIMO TAISYKLIŲ  
PATVIRTINIMO**

2008 m. liepos 18 d. Nr. 4-331  
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2003, Nr. [69-3118](#)) 6 straipsnio 3 punktu:

1. T v i r t i n u Suskystintų naftos dujų sistemų eksploatavimo taisykles (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. gruodžio 2 d. įsakymą Nr. 428 „Dėl Suskystintųjų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [116-5229](#));

2.2. Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2007 m. rugpjūčio 21 d. įsakymą Nr. 4-339 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. gruodžio 2 d. įsakymo Nr. 428 „Dėl Suskystintųjų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2007, Nr. [92-3714](#)).

3. Į g a l i o j u viešąją įstaigą Technikos priežiūros tarnybą atlikti paskirtosios kontrolės įstaigos funkcijas, nustatytas šio įsakymo 1 punktu patvirtintose Suskystintų naftos dujų sistemų eksploatavimo taisyklėse, – atlikti virintinių dujų balionų, neatitinkančių Gabenamųjų slėginių įrenginių techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2004 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 4-272 (Žin., 2004, Nr. [111-4157](#)), nuostatų reikalavimų, periodinius techninius patikrinimus ir patikrintus tinkamus naudoti balionus ženklinti vadovaujantis Pavyzdine TPT ženklo forma, naudojama balionams ženklinti, patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2005 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 4-287 (Žin., 2005, Nr. [95-3532](#)).

4. N u s t a t a u, kad šio įsakymo 1 punktu patvirtintų Suskystintų naftos dujų sistemų eksploatavimo taisyklių 91.10, 274 punktai ir 2 priedo 8 punktas įsigalioja nuo 2009 m. sausio 1 d.

*Punkto pakeitimai:*

*Nr. [4-408](#), 2008-09-09, Žin., 2008, Nr. 106-4065 (2008-09-16), i. k. 1082020ISAK0004-408*

ŪKIO MINISTRAS

VYTAS NAVICKAS

## SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ SISTEMŲ EKSPLOATAVIMO TAISYKLĖS

### I. TAIKymo sritis

1. Suskystintų naftos dujų sistemų eksploatavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato pagrindinius suskystintų naftos dujų sistemų (toliau – SNDS) techninius, organizacinius, techninės saugos ir eksploatavimo reikalavimus.

2. Taisyklės taikomos eksploatuojant SNDS: suskystintų naftos dujų (toliau – SND) pilstymo stotis, SND pildymo postus, prekybos SND vietas, SND rezervuarų ir balionų įrenginius, SND balionų sandėlius, SND skirstomąsias bei gyvenamųjų namų, visuomeninių ir gamybinių pastatų sistemas, kai dujų slėgis ne didesnis kaip 16 bar.

3. Taisyklės privalomos visiems juridiniams ir fiziniams asmenims, eksploatuojantiems SNDS, jų įrenginius ir vartojantiems SND.

4. Taisyklės netaikomos eksploatuojant moksliai tiriamus ir bandomus SND įrenginius, chemijos ir naftos perdirbimo pramonės įmonių technologinius vamzdynus bei įrenginius, dujų ir oro mišinio sprogimo energiją vartojančius įrenginius, kitos rūšies degiąsias dujas naudojančius įrenginius, kelių transporto priemonių dujų įrangą ir jos užpildymo įrenginius – degalines.

5. Suskystintųjų naftos dujų vežimui naudojamoms talpykloms Taisyklės taikomos tik šių talpyklų užpildymui bei ištuštinimui ir tik tiek, kiek to nereglamentuoja Taisyklių 5 priedo 6 ir 7 punktuose nurodyti įstatymai ir jų įgyvendinamieji teisės aktai, Taisyklių 5 priedo 8 punkte nurodytas nutarimas bei pavojingų krovinių vežimą reglamentuojančios sutartys, nurodytos Taisyklių 5 priedo 13, 14 ir 15 punktuose (toliau – sutartys). Jei Taisyklės nustato kitokias normas nei sutartys, taikomos sutarčių nuostatos.

### II. Sąvokos ir santrumpos

6. Taisyklėse vartojamos šios sąvokos ir santrumpos:

**Apžiūra** – veiksmų kompleksas SNDS išoriniams defektams ir dujų nuotėkio vietoms nustatyti.

**Avarių likvidavimas** – darbai, atliekami lokalizavus avarijas ir sutrikimus SNDS, siekiant iš dalies arba visiškai atkurti SNDS ir (arba) jos sudedamųjų dalių būklę, techninius parametrus, veikimo režimus, kad ją būtų galima saugiai ir patikimai eksploatuoti.

**Avarių lokalizavimas** – darbai, atliekami esant SNDS ar jos sudedamųjų dalių avarijoms, sutrikimams, kad būtų apsugoti žmonės, gyvūnai ir aplinka, maksimaliai išsaugota SNDS ir (arba) jos sudedamosios dalys ir materialinės vertybės.

**BTPC** – dujų balionų techninio patikrinimo centras – stacionarus įrenginių ir statinių kompleksas, skirtas balionų techniniam patikrinimui atlikti.

**DPS** – SND pilstymo stotis – teisės aktų nustatyta tvarka suprojektuotas, pripažintas tinkamu naudoti ir teisiškai įregistruotas stacionarus įrenginių ir statinių kompleksas, skirtas dujoms, gaunamoms vamzdynais ar transporto priemonėmis, priimti, maišyti ir laikyti, taip pat dujų cisternoms bei dujų balionams pripilti ir remontuoti bei kitai ūkinei veiklai, reikalingai laikant bei gabenant dujų vartotojams SND balionais ir dujų cisternomis, vykdyti.

**DPP** – SND pildymo postas – teisės aktų nustatyta tvarka suprojektuotas, pripažintas tinkamu naudoti ir teisiškai įregistruotas stacionarių įrenginių ir statinių kompleksas, skirtas dujoms balionams užpildyti, gaunamoms dujų cisternomis, atvežamomis dujovežiais, priimti ir laikyti, taip pat dujų balionams pildyti ir remontuoti bei kitai ūkinei veiklai, reikalingai laikant bei gabenant vartotojams dujas balionais, vykdyti.

**Dujų balionas** – SND balionas – kilnojamasis slėginis indas, kurio talpa neviršija 150 litrų.

**Dujų baliono tara** – dujų baliono, dujų baliono čiaupo ir visų nuolatinių dujų baliono komplektuojamųjų detalių visumos masė.

**Dujų baliono pasas** – pritvirtintoje prie dujų baliono metalinėje plokštelėje arba gamyklos gamintojos nustatyto kitu būdu ant dujų baliono ilgalaike ir įskaitoma forma pažymėti techniniai duomenys.

**Dujų balionų įrenginys** – dujų tiekimo ir laikymo įrenginys, susidedantis iš dujų balionų, jungiamųjų vamzdynų, uždaramųjų įtaisų, dujų slėgio reguliavimo ir apsauginės armatūros.

**Dujų balionų sandėlis** – pagal teisės aktų reikalavimus įrengta vieta (patalpa, spinta, konteineris, aikštelė), kurioje saugomi pilni, tušti ir avariniai dujų balionai.

**Dujų baliono periodinis techninis patikrinimas** – Taisyklėse ir kituose dujų balionų naudojimą ir priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose, gamintojo pateikuose dujų balionų techniniuose dokumentuose nustatyta tvarka ir terminais paskelbtosios įstaigos arba paskirtosios įstaigos eksperto ar įgaliotų BTPC kvalifikuotų darbuotojų atliekama dujų baliono išorinė ir vidinė apžiūra, dujų baliono bandymai ir kiti saugos atitikties įvertinimo veiksmai.

**Dujų cisterna** – kilnojamoji, konteinerinė, nuimamoji ar stacionarioji slėginė cisterna, įskaitant transporto priemonių-baterijų cisternas ir daugiaelementų dujų konteinerių elementus, skirtus SND gabenti bei laikyti.

**Dujas deginantys įrenginiai** – įvairios paskirties įrenginiai, prietaisai SND deginti su degimui reikalingo oro tiekimo ir degimo produktų šalinimo įrenginiais.

**Dujų įrenginys** – įrenginys, kuriuo SND transportuojamos, laikomos, pilstomos, skirstomos ir vartojamos.

**Dujų pardavėjas** – didmeninę ir (ar) mažmeninę dujų prekybą vykdomas juridinis asmuo.

**Dujų vartotojas** – juridinis ar fizinis asmuo, perkantis ir naudojantis SND asmeniniams, šeimos, namų ūkio ar verslo poreikiams tenkinti.

**Eksplotavimas** – SNDS arba jos sudėtinių dalių techninis valdymas, techninė priežiūra, remontas, matavimai, bandymai, paleidimo ir derinimo darbai.

**Kvalifikuotas darbuotojas** – asmuo, įgijęs reikiamą kvalifikaciją, tinkamai pasirengęs darbui su eksploatuojama SNDS ar jos dalimi ir atestuotas teisės aktų nustatyta tvarka.

**Kvalifikuota tarnyba** – juridinis asmuo ar jo padalinys, turintis reikiamos kvalifikacijos ir tinkamai pasirengusių darbui su eksploatuojama SNDS ar jos dalimi, teisės aktų nustatyta tvarka atestuotus darbuotojus, aprūpintus technine ir technologine įranga, norminiais, metodiniais ir technologiniais dokumentais, būtiniais saugiai, patikimai ir efektyviai eksploatuoti SNDS, pavestoms funkcijoms ar prisiimtiems įsipareigojimams vykdyti.

**Paskelbtoji įstaiga** – tai kontrolės įstaiga, kurią Lietuvos Respublikos ūkio ministerija paskiria vadovaudamasi Taisyklių 5 priedo 17 punkte nurodyto teisės akto 26 punkto reikalavimais ir apie kurią yra paskelbta Europos Bendrijos oficialiajame leidinyje (OJ).

**Paskirtoji įstaiga** – tai kontrolės įstaiga, kurią Lietuvos Respublikos ūkio ministerija paskiria vadovaudamasi Taisyklių 5 priedo 17 punkte nurodyto teisės akto 29 punkto reikalavimais.

**Potencialiai sprogia aplinka** – aplinkos sąlygomis susidaręs oro ir degių medžiagų, kurios yra dujų, garų, rūko arba dulkių pavidalo, mišinys, kuriame, atsiradus liepsnai, degimas išplinta visame nesudegusiame mišinyje.

**Rezervuaras** – rezervuarų įrenginys – antžeminis ar požeminis slėginis rezervuaras (rezervuarai) kartu su jungiamaisiais vamzdynais, uždaromaisiais įtaisais, dujų slėgio regulatoriais, apsauginiais vožtuvais, skirtas SND laikyti ir nenutrūkstamai skirstyti.

**Skirstomieji dujotiekiai** – vamzdžių sistema nuo SND talpyklų (rezervuarų, balionų įrenginių) iki dujų vartotojo vidaus dujotiekio.

**SND** – sočiųjų ir nesočiųjų angliavandenilių mišinys, išgautas perdirbant naftos produktus, kuris normaliomis sąlygomis yra dujinės, o suslėgtas – skystos būsenos.

**SND prekybos vieta** – teisės aktų nustatyta tvarka suprojektuotas, pripažintas tinkamu naudoti ir teisiškai įregistruotas inžinerinis statinys ar statinių kompleksas (tarp jų DPS ir DPP), nuosavybės teise priklausantis ar nuomos teise valdomas ir naudojamas dujų pardavėjo, kuriame vykdoma didmeninė ir (ar) mažmeninė prekyba fasuotomis ir (ar) nefasuotomis SND ir (ar) vykdomas dujų balionų pildymas.

**SNDS** – suskystintųjų naftos dujų vamzdynų ir dujų įrenginių (išskyrus transporto priemonių dujų įrangą ir jos užpildymo įrenginius – degalines) SND transportuoti, laikyti, pilstyti, skirstyti ir vartoti (išskyrus buitinius dujų vartotojus) visuma.

**Techniniai dokumentai** – SNDS įrenginio (toliau – įrenginys) atitikties deklaracija, įrenginio sertifikatas, įrenginio pasas, brėžiniai, įrenginio priežiūros dokumentai (montavimo ir bandymo prieš pradedant jį naudoti, priežiūros, remonto, demontavimo taisyklės, naudojimo instrukcijos) ir kiti kartu su įrenginiu gamintojo pateikiami dokumentai, kuriuose nurodoma įrenginio paskirtis, konstrukcija, parametrai, privalomi saugos reikalavimai bei naudojimo tvarka.

**Techninis patikrinimas** – tai visuma SNDS periodiškai atliekamų darbų, kad būtų palaikomi ir atkuriami SNDS techniniai parametrai, veikimo režimai ir SNDS naudojimas būtų patikimas bei saugus.

**Techninė priežiūra** – SNDS techninis patikrinimas, reguliavimas, taisymas, atliekami tam, kad SNDS ar jos sudėtinės dalys būtų tvarkingos ir patikimai, efektyviai bei saugiai veiktu.

**Vidaus dujotiekis** – dujotiekio dalis nuo dujotiekio įvado uždarojo įtaiso iki dujas deginančio įrenginio.

### III. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

7. Už laiku atliekamą, patikimą, efektyvų ir saugų juridinio asmens SNDS eksploatavimą atsako juridinio asmens, kuriam SNDS priklauso nuosavybės teise arba kuris SNDS valdo ir naudoja turto patikėjimo arba nuomos teise, vadovas ar jo įgaliotas administracijos darbuotojas (toliau – savininkas). Už laiku atliekamą, patikimą, efektyvų ir saugų fizinio asmens SNDS, kuri fiziniam asmeniui priklauso nuosavybės teise arba jis SNDS valdo ir naudoja turto patikėjimo arba nuomos teise, eksploatavimą atsako fizinis asmuo, jei nėra sudaryta SNDS eksploatavimo sutartis (su kvalifikuota tarnyba), kuri nustato kitaip.

8. Eksploatuoti SNDS gali savininko arba (pagal sutartį su savininku) kito juridinio asmens kvalifikuotos tarnybos; kai SNDS savininku yra fizinis asmuo, SNDS turi būti eksploatuojamos kvalifikuotų tarnybų pagal sutartį su savininku (fiziniu asmeniu). SNDS eksploatavimo sutartyje turi būti nustatytos šalių atsakomybės ribos, pareigos, funkcijos.

9. DPS, DPP, dujų balionų įrenginius (kai dujų balionų įrenginyje sumontuota daugiau kaip 2 dujų balionai) ir rezervuarų įrenginius eksploatuoti gali tik tie juridiniai asmenys, kurie turi nustatyta tvarka išduotą suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimo atestatą ir avarinę tarnybą, galinčią operatyviai ir bet kuriuo paros metu pašalinti gedimus bei lokalizuoti ir likviduoti avarijas SNDS, arba turi sudarę galiojančias sutartis su kvalifikuota tarnyba. SND dujų balionuose prekiaujantys (juos keičiantys) juridiniai asmenys vietoj avarinių tarnybų gali turėti kvalifikuotą avarijų lokalizavimo bei gedimų likvidavimo personalą, galintį operatyviai ir bet kuriuo paros metu (ne vėliau kaip per dvi valandas nuo dujų vartotojo pranešimo (telefono skambučio) nuvykti pas dujų vartotoją ir pašalinti SND nutekėjimą ar gedimus vartotojo dujų balionų įrenginyje.

10. SNDS techninės priežiūros darbai atliekami pagal savininko patvirtintą planą-grafiką. Ten, kur SNDS techninės priežiūros darbus pagal sutartis atlieka kitos kvalifikuotos tarnybos, grafikai turi būti suderinti su savininku.

11. SNDS eksploatuojanti kvalifikuota tarnyba turi užtikrinti patikimą, efektyvų ir saugų SNDS eksploatavimą, laiku atlikti SNDS techninės priežiūros, patikrinimo bei remonto darbus, trumpiausiais terminais lokalizuoti avarijas ir sutrikimus.

12. SNDS eksploatuojančio juridinio asmens vadovo įsakymu iš kvalifikuotos tarnybos personalo turi būti paskirti kvalifikuoti asmenys, atsakingi už SND, elektros, šilumos, vandentiekio ir kanalizacijos, vėdinimo, ryšių sistemų ar įrenginių bei pastatų techninę būklę.

13. SNDS eksploatuojanti kvalifikuota tarnyba turi turėti juridinio asmens vadovo patvirtintus kvalifikuotos tarnybos nuostatus, kvalifikuotos tarnybos darbuotojų pareiginius nuostatus, kvalifikuotų darbuotojų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos instrukcijas, taip pat atliekamų darbų technologijos ir įrenginių eksploatavimo (naudojimo) instrukcijas. Privalomų turėti kvalifikuotoje tarnyboje instrukcijų sąrašas turi būti patvirtintas juridinio asmens vadovo.

13.1. Kvalifikuotos tarnybos nuostatuose turi būti nustatyti jos uždaviniai, funkcijos, struktūra, sudėtis bei aprūpinimas materialinėmis ir techninėmis priemonėmis.

13.2. Kvalifikuotos tarnybos vadovų ir specialistų pareiginiuose nuostatuose turi būti nustatytos kvalifikuotos tarnybos vadovų ir specialistų pareigos ir teisės.

13.3. SNDS atliekamų darbų technologijos ir įrenginių eksploatavimo (naudojimo) instrukcijose turi būti nurodyti įrenginių veikimo parametrai, jų parengimo paleisti, leidimo, veikimo, stabdymo ir priežiūros tvarka esant normaliam ar avariniam veikimo režimui, techninio patikrinimo, remonto, taisymo ir bandymo tvarka. Prie įrenginių eksploatavimo instrukcijų turi būti pridėtos prižiūrimų objektų technologinės schemos, kuriose nurodytos įrenginių, uždaramųjų ir saugos įtaisų, kontrolės ir matavimo priemonių įrengimo vietos ir jų numeracija. Įrenginių eksploatavimo (naudojimo) instrukcijos turi būti parengtos vadovaujantis įrenginių gamintojų rekomendacijomis.

13.4. Kvalifikuoto darbuotojo saugos ir sveikatos instrukcijoje turi būti nurodoma Taisyklių 5 priedo 40 punkte nurodytame teisės akte nustatyta informacija.

14. SNDS atliekamų darbų technologijos, įrenginių eksploatavimo instrukcijos turi būti peržiūrimos ir prireikus koreguojamos (tobulinant (keičiant) technologinį procesą, darbo sąlygas, pradedant naudoti naujas medžiagas, įrenginius, prietaisus, žaliavas, darbo bei darbų saugos priemones), įsigaliojus naujiems arba pakeitus, papildžius galiojančius teisės aktus, kurie reglamentuoja įrenginių eksploatavimo instrukcijose nurodytų darbų atlikimo tvarką ir pan.

15. SNDS eksploatuojančios kvalifikuotos tarnybos padalinio vadovas privalo turėti visų padalinio kvalifikuotų darbuotojų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos instrukcijas, taip pat jų atliekamų darbų technologijos ir įrenginių eksploatavimo (naudojimo) instrukcijas bei visų instrukcijų sąrašą.

16. Buitiniais dujų prietaisais namų ūkyje besinaudojantys asmenys (gyvenamųjų namų, butų savininkai, nuomininkai ar kitokiu pagrindu gyvenamąsias patalpas ar butą valdantys ir naudojantys asmenys) privalo vadovautis buitinių dujų prietaisų gamintojų techniniais dokumentais, mokėti šiais prietaisais saugiai naudotis ir užtikrinti jų saugią priežiūrą. Kaip saugiai naudotis buitiniais dujų prietaisais instruktuoja SND tiekiantys (parduodantys), dujų paleidimo ir SNDS derinimo darbus atliekantys juridiniai asmenys. Instruktavimas, kaip saugiai naudotis buitiniais dujų prietaisais, turi būti įforminamas specialiame žurnale, sudarius SND pirkimo-pardavimo sutartį. Buitinių dujų prietaisų savininkai privalo pasirūpinti, kad būtų instruktuoti visi šeimos nariai bei kiti asmenys, besinaudojantys jo gyvenamajame name ar bute esančiais buitiniais dujų prietaisais.

17. Dujų vartotojai, išskyrus fizinius asmenis, turintys tik buitinius dujų prietaisus ir naudojantys SND buitiniams reikmėms, turi paskirti už dujų vartotojo SNDS eksploatavimą atsakingus asmenis – kvalifikuotus darbuotojus. Atsakingo kvalifikuoto darbuotojo pareigos

eksploatuojant juridinio asmens dujų įrenginius, naudojant dujas ūkinėms reikmėms, turi būti apibrėžtos šio darbuotojo pareiginėje instrukcijoje, kurioje turi būti nustatyta, kad jis yra atsakingas už saugų, patikimą ir efektyvų juridinio asmens SNDS eksploatavimą, saugų dujų naudojimą ūkinėms reikmėms.

18. Dujas deginančius įrenginius eksploatuoti gali tik kvalifikuoti darbuotojai. Buitiniais dujų prietaisais juridiniuose asmenyse besinaudojantys juridinių asmenų darbuotojai privalo išklaudyti instruktažą, kaip saugiai jais naudotis. Darbuotojus instruktuoja už juridinio asmens SNDS eksploatavimą atsakingas kvalifikuotas darbuotojas.

19. Kvalifikuotos tarnybos turi būti apsirūpintos reikiama įrenginiais, įrankiais, prietaisais, transporto priemonėmis, asmeninėmis, apsauginėmis ir kitomis priemonėmis, reikalingomis patikimam, efektyviam ir saugiam SNDS eksploatavimui užtikrinti.

20. Medžiagos, vamzdžiai, įrenginiai, įtaisai, prietaisai, naudojami eksploatuojant SNDS, turi turėti sertifikatus arba kitus dokumentus, patvirtinančius jų kokybę ir atitikti privalomiesiems saugos reikalavimams pagal galiojančius techninius reglamentus ir kitus norminius dokumentus ir teisės aktus.

21. SND išpilti iš geležinkelio dujų cisternų, automobilinems dujų cisternoms užpildyti, SND išpilti į rezervuarus naudojamos žarnos turi turėti saugos įrenginius, nutraukiančius dujų išsiveržimą plyšus arba nutrūkus žarnai, jeigu tokie saugos įrenginiai nenumatyti rezervuaro ar automobulinės dujų cisternos konstrukcijoje.

22. Dujų vartotojams tiekiamos SND turi atitikti privalomuosius kokybės rodiklių ir standartų reikalavimus, nustatytus Taisyklių 5 priedo 37 punkte nurodytame teisės akte. Dujų vartotojams tiekiamos SND turi būti odoruojamos jas gaminančiose įmonėse, kurios atsako už odoravimo kokybę.

23. SNDS objektai (DPS, DPP, rezervuarų įrenginiai, dujų balionų sandėliai, prekybos SND vietos ir kt.) turi turėti Taisyklių 5 priedo 24 punkte nurodyto teisės akto nustatytas pirmines gaisro gesinimo priemones, o jų patalpose bei gamybinės zonos teritorijose (įskaitant apsaugos zoną) turi būti iškabinti saugos ženklai ir užrašai, draudžiantys rūkyti ir naudoti atvirą ugnį, nustatyti Taisyklių 5 priedo 42 punkte nurodytame teisės akte. Saugos ženklai ir užrašai turi atitikti Taisyklių 5 priedo 54 punkte nurodytame standarte nustatytus reikalavimus. Gaisrinės saugos priemonės turi būti prižiūrimos Taisyklių 5 priedo 24 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka.

24. SNDS potencialiai pavojingi įrenginiai, kuriuos privaloma prižiūrėti ir registruoti, turi būti Taisyklių 5 priedo 9 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka užregistruoti Potencialiai pavojingų įrenginių registre. SNDS potencialiai pavojingi įrenginiai turi būti prižiūrimi ir jų techninė būklė tikrinama Taisyklių 5 priedo 4 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka.

25. Pavojingi darbai su dujomis atliekami vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 28 punkte nurodytu teisės aktu.

26. SNDS statiniai turi būti eksploatuojami pagal Taisyklių 5 priedo 48 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus.

27. SNDS elektros įrenginiai turi būti eksploatuojami pagal Taisyklių 5 priedo 26 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus.

28. SNDS ir jų eksploatavime naudojamos matavimo priemonės turi atitikti Taisyklių 5 priedo 19 ir 27 punktuose nurodytų teisės aktų reikalavimus ir būti eksploatuojamos bei techniškai prižiūrimos Taisyklių 5 priedo 3 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka. Juridiniai asmenys, eksploatuojantys DPS ir (ar) DPP, privalo sudaryti teisinei metrologijai pagal Taisyklių 5 priedo 27 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus priskirtų matavimo priemonių sąrašus, patvirtintus savininko parašu ir juridinio asmens antspaudu.

29. Naudojantis žeme, kuri yra SNDS apsaugos zonose, turi būti laikomasi Taisyklių 5 priedo 16 punkte nurodyto teisės akto reikalavimų.

30. Trūkumai ir gedimai, nustatyti eksploatuojant SNDS, taisomi ir šalinami atliekant techninę priežiūrą ar pagal gedimų šalinimo planą-grafiką. Trūkumai ir gedimai, kurių

negalima pašalinti techninės priežiūros metu, turi būti analizuojami ir įrašomi į einamųjų ar ateinančių metų remonto darbų planą.

31. Atlikti techninės priežiūros ir remonto darbai turi būti fiksuojami techniniuose dokumentuose.

32. Gabenamųjų slėginių įrenginių, patenkančių į Taisyklių taikymo sritį, periodinį techninį patikrinimą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka atlieka paskelbtosios įstaigos arba paskirtosios įstaigos.

33. Valstybės registre registruojamų potencialiai pavojingų įrenginių techninę būklę tikrina įgaliotos potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos (toliau – įgaliotos įstaigos) Taisyklių 5 priedo 4 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka.

#### **IV. REIKALAVIMAI KVALIFIKUOTIEMS DARBUOTOJAMS**

34. Eksploatuoti SNDS ir vadovauti SNDS eksploatavimo darbams gali ne jaunesni kaip 18 metų asmenys, turintys reikiamą dujų ūkio darbuotojų kvalifikaciją. Kvalifikuotų tarnybų vadovai ir specialistai, kurių priimami sprendimai yra tiesiogiai susiję su SNDS eksploatavimu, ir SNDS eksploatuojantys kvalifikuoti darbuotojai turi būti atestuoti teisės aktų nustatyta tvarka. Kvalifikuotų darbuotojų žinios periodiškai tikrinamos Taisyklių 5 priedo 44 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka.

35. Už saugių ir sveikų darbo sąlygų sudarymą ir užtikrinimą juridiniuose asmenyse atsako savininkas; jis turi būti atestuotas darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais.

36. Kvalifikuoti darbuotojai, skiriami eksploatuoti SNDS, turi pasitikrinti sveikatą ir pateikti medicinos komisijos išvadą apie tinkamumą šiam darbui. Jų sveikata turi būti tikrinama periodiškai, vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 1 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka.

37. Visi SNDS eksploatuojančio juridinio asmens kvalifikuoti darbuotojai, neatsižvelgiant į darbo stažą ir kvalifikaciją, turi išklaustyti įvadinį instruktavimą darbuotojų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos klausimais. Instruktuojama pagal Taisyklių 5 priedo 24, 39 ir 40 punktuose nurodytų teisės aktų reikalavimus ir savininko patvirtintas instrukcijas. Apie kvalifikuotų darbuotojų instruktavimą pažymima instruktavimo registracijos žurnale.

38. Kvalifikuoti darbuotojai, kurie neinstruktuojami darbo vietoje, įvadinio instruktavimo metu papildomai supažindinami su saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos darbe reikalavimais atliekant darbus, nustatytus jų pareiginiuose nuostatuose. Kvalifikuotų darbuotojų, kurie neinstruktuojami darbo vietoje, sąrašą tvirtina savininkas.

39. Prieš leidžiant savarankiškai dirbti su SNDS, naujiems apmokytiems ir atestuotiems kvalifikuotiems darbuotojams skiriama ne mažiau kaip 10 darbo dienų (pamainų) stažuotė. Stažuotės metu šie kvalifikuoti darbuotojai prižiūrimi kvalifikuoto darbuotojo, kurį nustatyta tvarka skiria kvalifikuotos tarnybos vadovas.

40. Profesijų ir darbų, kuriuos leidžiama dirbti savarankiškai tik po stažuotės, sąrašą ir stažuotės trukmę nustato savininkas.

41. Dirbti pavojingus darbus su dujomis ir vadovauti šiems darbams gali tik kvalifikuoti darbuotojai.

42. Kvalifikuoti darbuotojai, atliekantys avarinius remonto darbus, privalo išmanyti avarijų lokalizavimo planus. Šiems kvalifikuotiems darbuotojams ne rečiau kaip kartą per metus turi būti organizuojami galimų avarijų lokalizavimo praktiniai mokymai. Praktinių mokymų metu išbandomos priemonės, neleidžiančios susidaryti arba plėtotis avarinei situacijai, nustatomas priemonių, numatytų avarijų lokalizavimo planuose, veiksmingumas. Įvykę praktiniai mokymai turi būti fiksuojami praktinių mokymų registravimo žurnale.

#### **V. DPS, DPP EKSPLOATAVIMAS**

## **I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

43. DPS, DPP eksploatavimą sudaro jų technologinis valdymas (DPS – dujų išpylimas iš geležinkelio dujų cisternų, rezervuarų įrenginių, automobilinių dujų cisternų ir dujų balionų užpildymas SND, siurblių ir kompresorių darbo valdymas ir t. t.; DPP – dujų išpylimas iš automobilinių dujų cisternų, dujų balionų užpildymas, siurblių ir kompresorių darbo valdymas ir t. t.), techninė priežiūra, remontas, matavimai, bandymai, paleidimo ir derinimo darbai.

44. DPS, DPP turi turėti techninį pasą, kuriame nurodomi DPS, DPP įrenginiai ir jų pagrindiniai techniniai duomenys (įrenginio įrengimo vieta, markė, įrenginio galia, našumas, skersmuo, tūris, darbinis slėgis, tipas, markė ir kt.). DPS ir DPP techninio paso formą ir jo pildymo tvarką nustato DPS, DPP savininkas.

45. DPS, DPP turi būti įrenginių, slėginių indų, vėdinimo, šildymo, elektros, automatikos sistemų ir kita techninė dokumentacija su šių įrenginių, sistemų ir kt. techninėmis charakteristikomis. Turi būti sudaryti dujotiekių pasai, vamzdynų schemas, kuriose turi būti pažymėti visi uždaramieji ir saugos įtaisai, kontrolės ir matavimo priemonės, darbiniai dujų slėgiai, vamzdynų skersmenys. Vamzdynų įtaisai turi būti sunumeruoti ir atitikti numeraciją objekto technologinėje schemeje.

46. Elektrotechninė įranga, skirta naudoti DPS, DPP potencialiai sprogioje aplinkoje, privalo turėti atitikties sertifikatą, patvirtinantį, kad ši įranga turi saugos lygį, mažiausiai lygiavertį saugos lygiui, nustatytam Taisyklių 5 priedo 18 punkte nurodytame teisės akte, ir atitikti Taisyklių 5 priedo 34 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus.

47. Apšvietimo įranga turi atitikti Taisyklių 5 priedo 23 ir 34 punktuose nurodytų teisės aktų reikalavimus.

48. DPS, DPP patalpų triukšmo, užterštumo bei vibracijos lygis turi būti tikrinamas Taisyklių 5 priedo 50, 51 ir 52 punktuose nurodytų teisės aktų nustatytais terminais ir turi neviršyti šiais teisės aktais nustatytų normų (lygių).

49. Visoms gamybos, sandėliavimo patalpoms ir lauko įrenginiams priklausomai nuo atliekamų technologinių procesų pobūdžio turi būti nustatytos ir atitinkamais įspėjamaisiais ženklais pažymėtos pavojingumo sprogimo ir gaisro atžvilgiu kategorijos ir zonų klasės pagal Taisyklių 5 priedo 24, 38 ir 42 punktuose nurodytų teisės aktų reikalavimus. Savininkas turi užtikrinti, kad vietose, kuriose gali susidaryti sprogioji aplinka, būtų laikomasi Taisyklių 5 priedo 38 punkte nurodytame teisės akte nustatytų minimalių reikalavimų, darbuotojų, kuriems dėl potencialiai sprogios aplinkos gresia pavojus, saugai ir sveikatos apsaugai užtikrinti bei gerinti.

50. Nedarbo metu DPS visą parą turi budėti kvalifikuotas personalas. Pradėti dirbti po pertraukos galima tik apžiūrėjus DPS įrenginius, SND saugojimo rezervuarus, dujotiekius bei armatūrą.

51. Ugnies darbai DPS, DPP ir gamybinės zonos teritorijoje (įskaitant apsaugos zoną) gali būti atliekami tik išimtiniais atvejais pagal specialų darbo planą ir DPS, DPP vadovo patvirtintą paskyrą-leidimą.

52. DPS, DPP teritorijoje (išskyrus administracines patalpas) draudžiama būti pašaliniais asmenimis.

53. Montuojant naujus ar papildomus įrenginius, plečiant ar rekonstruojant DPS, statybos darbai turi būti atliekami Taisyklių 5 priedo 5 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka.

## **II. SND IŠPYLIMAS IŠ GELEŽINKELIO DUJŲ CISTERNŲ IR REZERVUARŲ PARKO UŽPILDYMAS**

54. SND iš geležinkelio dujų cisternų turi būti išpilamos į stacionariusius rezervuarus specialiai tam įrengtais bei nustatyta tvarka priimtais naudoti įrenginiais, vadovaujantis SND išpylimo iš geležinkelio dujų cisternų darbų technologine instrukcija.



55. SND iš geležinkelio dujų cisternų galima pradėti pilti tik baigus geležinkelio dujų cisternų manevravimą, jas imobilizavus (pritvirtinus prie bėgių), įžeminus ir lokomotyvui išvažiuavus iš DPS teritorijos. Atjungti geležinkelio dujų cisterną nuo įžeminimo įtaiso galima tik išpylus SND iš geležinkelio dujų cisternos ir užsukus akles ant geležinkelio dujų cisternos atvamzdžių.

56. Geležinkelio dujų cisternas su SND pastatyti prie išpylimo estakados, jas nustumti už DPS teritorijos ribų ir manevravimo darbus geležinkelio akliakelyje turi atlikti DPS kvalifikuoti darbuotojai.

57. Prieš išpilant SND iš geležinkelio dujų cisternos turi būti patikrinta:

57.1. ar geležinkelio dujų cisterna tvarkinga, ar SND kiekis ir sudėtis atitinka nurodytus geležinkelio važtaraščiuose, tiekėjo išduotuose SND kokybės pažymėjimuose (sertifikatuose, pasuose);

57.2. ar nepažeistos angos gaubto, ventilių ir apsaugos vožtuvų plombos;

57.3. ar tvarkingas geležinkelio dujų cisternos korpusas (nėra įtrūkių, įlinkių ir kt.), uždaramieji įtaisai bei kontrolės ir matavimo priemonės. Nustačius pažeidimą, atliekami darbai bei imamasi veiksmų, nustatytų SND išpylimo iš geležinkelio dujų cisternų darbų technologijos instrukcijoje;

57.4. ar geležinkelio dujų cisternoje nėra vandens (patikrinama per vandens šalinimo ventilių);

57.5. ar nėra gumuoto audinio žarnos įtrūkių ir kitų pažeidimų.

58. Prieš pilant SND į rezervuarus turi būti patikrinta, ar užpildomame rezervuare yra pakankamas liekamasis SND slėgis. Jei liekamasis SND slėgis yra mažesnis kaip 0,5 bar ar už nurodytą rezervuaro techniniuose dokumentuose, į rezervuarą pilti SND draudžiama. Toks rezervuaras turi būti atjungtas nuo rezervuarų parko ir planine tvarka jam turi būti atliktas kontrolinis sandarumo bandymas Taisyklių 5 priedo 28 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka.

59. Draudžiama SND pilti į rezervuarus, jei:

59.1. juose ar jų elementuose yra įtrūkių, išsipūtimų arba dujos nuteka pro nesandarumus (virintines siūles, flanšines jungtis, tarpines, riebokšlius ir kt.);

59.2. netvarkingi apsauginiai išmetimo vožtuvai;

59.3. netvarkingos kontrolės ir matavimo priemonės;

59.4. matomi įtrūkiai, deformacijos ar nusėdę antžeminių rezervuarų pamatai, vamzdynų atramos;

59.5. yra praėjęs rezervuaro techninės būklės patikrinimo terminas, patikros galiojimo laikas, nėra lentelės su rezervuaro identifikacijos kodu, didžiausiu leidžiamu slėgiu, kitų patikrinimų datomis ir įgaliotos įstaigos nustatytos formos ženklų.

60. Visi SND išpylimo iš geležinkelio dujų cisternų metu nustatyti gedimai ir vėliau darbo tvarka nustatytos gedimų atsiradimo priežastys turi būti įrašytos į savininko patvirtintos formos darbo žurnalą ir jie pašalinti. Tais atvejais, kai dėl gedimo gali sutrikti technologinio proceso valdymas, būtina imtis veiksmų, nustatytų SNDS eksploatavimo instrukcijoje.

61. SND iš geležinkelio dujų cisternų išpilamos šviesiu paros metu. SND išpilti nakties metu galima tik pakankamai apšvietus geležinkelio estakadas ir rezervuarų parką. Apšvietimo įranga turi būti parinkta pagal Taisyklių 5 priedo 38 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus.

62. Perkūnijos metu pilti SND iš geležinkelio dujų cisternų draudžiama. Prasidėjus perkūnijai, pylimas nutraukiamas.

63. Dujotiekio, jungiančio geležinkelio dujų cisternų išpylimo estakadą ir rezervuarų parką, sklendės atidaromos ir ventiliai turi būti atsukami lėtai, kad pilant SND nesusidarytų hidraulinių smūgių ir statinių elektros krūvių.

64. Išpilant SND iš geležinkelio dujų cisternų turi būti nuolat stebimas SND slėgis ir lygis geležinkelio dujų cisternoje ir pildomajame rezervuare. Šių darbų metu būtina užtikrinti vizualų arba telefoninį ryšį tarp SND išpilančių kvalifikuotų darbuotojų ir rezervuarų parką

bei siurblinę ir (ar) kompresorinę prižiūrinių kvalifikuotų darbuotojų. Draudžiama SND išpylimo metu palikti be priežiūros geležinkelio dujų cisternas ir rezervuarus.

65. Maksimalus rezervuarų pripildymo lygis neturi viršyti 85 procentų tūrio, jei jų techniniuose dokumentuose nenustatyta kitaip.

66. Ištuštintose geležinkelio dujų cisternose liekamasis SND slėgis turi būti ne mažesnis kaip 0,5 bar, jei techniniuose dokumentuose nenustatyta kitaip.

67. Pilant SND į rezervuarus ir dujų balionus, draudžiama mažinti slėgį, išleidžiant dujinės fazės SND į atmosferą.

68. Draudžiama atjungti gumuoto audinio žarnų antgalius, jei juose yra perteklio slėgio.

69. Nutrūkus arba plyšus išpylimo žarnai, jungiančiai geležinkelio dujų cisterną su SND dujotiekiu, būtina nedelsiant išjungti siurblius, kompresorius ir imtis priemonių gedimams pašalinti.

70. Jei iš geležinkelio dujų cisternos nuteka SND, ji turi būti pirmiausia išpilama ir grąžinama tiekėjui, DPS administracijai surašius geležinkelio dujų cisternos defekto aktą.

71. Arčiau kaip 40 m nuo išpylimo estakados draudžiama atlikti bet kokią geležinkelio dujų cisternos remontą.

### **III. AUTOMOBILINIŲ DUJŲ CISTERNŲ PILDYMAS**

72. Automobilinės dujų cisternos SND turi būti pildomos per specialiai tam tikslui įrengtus stacionarius pildymo įrenginius.

73. Pildant automobilines dujų cisternas, automobilių varikliai išjungiami. Automobilių variklius galima įjungti tik atjungus žarnas ir uždarius pildymo antgalius aklėmis. Kai SND pripilti naudojamas automobilinės dujų cisternos siurblys, prieš pradėdant pildyti įjungiamas automobilinės dujų cisternos variklis.

74. Draudžiama į automobilines dujų cisternas pilti SND, jei:

74.1. praėjęs automobilinės dujų cisternos periodinio techninės būklės patikrinimo terminas;

74.2. netvarkingi uždaromieji ir saugos įtaisai bei kontroliniai matavimo prietaisai;

74.3. automobilinės dujų cisternos ir transporto priemonės ženklai neatitinka galiojančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

74.4. automobilinė dujų cisterna neįžeminta;

74.5. nepateikiamas galiojantis transporto priemonės (-ių) tinkamumo pervežti pavojingus krovinius patvirtinimo sertifikatas;

74.6. automobilinės dujų cisternos transporto priemonės vairuotojas neturi Taisyklių 5 priedo 13 ir 45 punktuose nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka išduoto kvalifikacijos pažymėjimo;

74.7. pildymo vietoje nėra pirminių gaisro gesinimo priemonių.

75. Automobilines dujų cisternas pildo DPS kvalifikuoti darbuotojai, dalyvaujant automobilinės dujų cisternos transporto priemonės vairuotojui.

76. Automobilinės dujų cisternos ir žarnos, kuriomis pilstomos SND, turi būti įžemintos, prijungiant jas prie specialiai tam įrengto įžeminimo kontūro. Atjungti automobilines dujų cisternas nuo įžeminimo kontūro galima tik baigus SND pylimo darbus ir užsukus akles ant automobilinės dujų cisternos atvamzdžių.

77. Pripildžius automobilinę dujų cisterną SND, ant jos pildymo ir tuštinimo atvamzdžių turi būti sandariai užsukamos aklės, kurias DPS įgaliotas kvalifikuotas darbuotojas privalo užplombuoti.

78. Pildymo metu pastebėjus SND nutekėjimą iš automobilinės dujų cisternos, būtina pildymo darbus nutraukti, o automobilinę dujų cisterną nedelsiant pašalinti iš DPS teritorijos. Pildymą galima atnaujinti tik pašalinus gedimus, dėl kurių pildymo metu įvyko SND nutekėjimas.

79. Perkūnijos metu draudžiama pilti SND ir transporto priemonėms įvažiuoti į pavojingas DPS projekte pažymėtas DPS teritorijos zonas.

#### IV. DUJŲ BALIONŲ PILDYMAS

80. SND į dujų balionus turi būti išpilstomos DPS ar DPP per specialiai tam tikslui įrengtus stacionarius pildymo įrenginius, vadovaujantis dujų balionų pripildymo technologinės instrukcijos reikalavimais.

80.1. Pildyti buitinius dujų balionus iš automobilinių dujų cisternų draudžiama. Atskirais atvejais, turint Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos išduotą leidimą, iš automobilinių dujų cisternų galima pildyti dujų balionus, skirtus oro balionams.

81. Dujų balionui prijungti prie pildymo įrenginio leidžiama naudoti gumuoto audinio žarnas, kurios turi būti pagamintos iš atsparios SND poveikiui medžiagos ir turi būti skirtos ne mažesniai kaip 20 bar darbiniam slėgiui.

82. Skystosios dujų fazės slėgis dujotiekiuose, tiekiančiuose SND dujų balionams pildyti, neturi būti didesnis už darbinį slėgį dujų balionuose ir neviršyti slėgio, nurodyto pildymo įrenginio techniniuose dokumentuose.

83. Užpildžius dujų balionus SND, jų užpildymą būtina patikrinti pasveriant. Prieš pradėdant sverti dujų balionus (prieš darbo pamainą), būtina patikrinti kontrolines svarstyklės etaloniniu svarsčiu.

84. SND masė (faktinis dujų kiekis) užpildytame dujų balione turi būti 2 kilogramai – 4,8 litrų talpos dujų balionuose, 3 kilogramai – 7,2 litrų talpos dujų balionuose, 5 kilogramai – 12 litrų talpos dujų balionuose, 11 kilogramų – 27 litrų talpos dujų balionuose, 19 kilogramų – 46 litrų talpos dujų balionuose, 21 kilogramas – 50 litrų talpos dujų balionuose ir 33 kilogramai – 79 litrų talpos dujų balionuose. Į balioną pripildytų dujų masės leistinas nuokrypis gali būti:  $\pm 100$  gramų – iki 11 kilogramų talpos balionams,  $\pm 200$  gramų – nuo 11 kilogramų iki 63 kilogramų talpos balionams. Faktinis dujų masės nuokrypis nuo dujų balione esančių SND masės turi būti įrašytas specialioje etiketėje, kuri privalo būti tvirtinama prie dujų baliono pagal Taisyklių 5 priedo 30 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus.

85. Pripildytų dujų balionų ventilių, jų srieginių jungčių, riebokšlių sandarumas turi būti patikrinamas muilo emulsija arba SND nuotėkiui nustatyti skirtais prietaisais. Pripildyto dujų baliono ventilio antgalis turi būti uždaromas akle. Ventilio riebokšlio sandarumas tikrinamas esant užsuktai ventilio aklei ir puse apsisukimo atsuktam ventiliui.

86. Pripildyto dujų baliono ventilio, jo srieginių jungčių, riebokšlių sandarumo patikrinimas turi būti vykdomas tik esant teigiamai oro temperatūrai DPS, DPP pildymo skyriuje (pilstymo vietoje).

87. Esant nesandariai dujų baliono ventilio srieginei jungčiai, riebokšliui ar nesandariai užsisukant ventiliui, SND iš dujų baliono turi būti nedelsiant išpilamos į specialiai tam skirtas talpyklas.

88. Užpildyti dujų balionai turi būti registruojami dujų balionų pildymo registracijos žurnale, kuriame nurodoma: pildymo data, dujų baliono numeris, pildžiusio asmens parašas (pildant dujų balionus konvejeriniu būdu – pamainos vadovo parašas). Užpildytas dujų balionas dujų balioną pildančio juridinio asmens ir dujų balioną parduodančio juridinio asmens pagal Taisyklių 5 priedo 30 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus turi būti paženklintas atskiromis specialiomis etiketėmis, išskyrus atvejus kai dujų balioną pildo ir parduoda tas pats juridinis asmuo (tada žymima viena etikete).

89. Dujų balionų skaičius DPS, DPP pildymo skyriuje turi būti ne didesnis už tą, kurį DPS, DPP pildymo įrenginiai gali pripildyti per valandą. Draudžiama sandėliuoti (laikyti) dujų balionus evakavimo perėjose.

90. Jei neišgaravusių SND liekanų masė dujų balione sudaro daugiau kaip 2 procentus į dujų balioną leidžiamos pildyti SND masės, prieš užpildant dujų balioną, liekanos turi būti išpilamos į specialiai tam skirtas talpyklas.

91. Pildyti dujų balionus draudžiama, jeigu:

91.1. pasibaigęs dujų baliono periodinio techninės būklės patikrinimo terminas;

91.2. ant dujų baliono nėra dujų baliono paso arba dujų baliono numeris ir kiti gamintojo įrašai ant dujų baliono paso yra neįskaitomi;

91.3. neįskaitomas dujų baliono techninės būklės patikrinimą atlikusios paskelbtosios įstaigos ar paskirtosios įstaigos žymuo (uždedamas po dujų baliono techninio patikrinimo);

91.4. sugedęs ventilis;

91.5. pažeistas dujų baliono korpusas (įskilimas, korozijos židiniai, kurių plotas ir (ar) gylis viršija leistiną, pasikeitusi dujų baliono forma, kiti neleistini mechaniniai pažeidimai (nustatoma pagal Taisyklių 5 priedo 55 punkte nurodyto standarto reikalavimus);

91.6. pažeistas dujų baliono padas (persikreipęs, nestabiliai stovintis);

91.7. ant dujų baliono nėra ženklavimo užrašų „Propanas–butanas“;

91.8. neišgaravusių SND liekanų masė dujų balione sudaro daugiau kaip 2 procentus į dujų balioną leidžiamos pildyti SND masės;

91.9. dujų balione nėra liekamojo SND slėgio, išskyrus pirmą kartą užpildomus dujų balionus po jų periodinio techninio patikrinimo ir naujus dujų balionus;

91.10. dujų balionas (jo ventilis) neturi apsauginių įtaisų, neleidžiančių SND slėgiui balione pakilti virš leistino.

92. Jei nustatoma dujų balionų neleistinų defektų ar dujų balionuose nėra liekamojo SND slėgio, arba praėjęs balionų techninės būklės patikrinimo terminas, jie turi būti remontuojami ir atliekamas jų neeilinis techninis patikrinimas, kurio atlikimo tvarka nustatyta Taisyklių 3 priede. Jeigu dujų balionų suremontuoti negalima, jie turi būti pragarinami (degazuojami) ir padaromi netinkamais naudoti Taisyklių 5 priedo 55 punkte nurodyto standarto nustatyta tvarka.

93. Pripildyti dujų balionai DPS, DPP turi būti sandėliuojami po stogu, apsaugančiu nuo kritulių ir saulės spindulių.

94. Nustačius dujų baliono gedimą, dujų balionas turi būti grąžinamas į jį pripildžiusią DPS, DPP. Jei dujų baliono gedimas toks, kad jo neįmanoma saugiai transportuoti, SND iš dujų baliono turi būti saugiai, pamažu išleidžiamos (laikantis saugaus 40 m atstumo nuo atviros ugnies židinių, rūšių, šulinių, duobių, kad išleidžiamos dujos nesikaupytų, neužsidegtų, neužterštų aplinkos) prieš dujų balioną vežant į DPS, DPP.

## **V. KOMPRESORIAI IR SIURBLIAI**

95. Kompresoriai ir (ar) siurbliai turi būti eksploatuojami vadovaujantis jų gamintojų techniniais dokumentais ir Taisyklėmis.

96. Kompresorių ir (ar) siurblių paleidimas, stabdymas, perjungimas, darbo reguliavimas atliekami vadovaujantis eksploatavimo instrukcijomis, parengtomis pagal kompresorių ir (ar) siurblių gamintojo rekomendacijas.

97. Kompresorių ir (ar) siurblių įsiurbimo ir slėginių linijų dujų slėgis turi būti toks, koks nurodytas jų techniniuose dokumentuose.

98. Kompresorių ir (ar) siurblių pleištiniai diržai, perdavimo pavaros turi būti apsaugotos nuo tepalo, vandens ir kitų veiksnių, galinčių turėti neigiamos įtakos jų stiprumui ir perdavimo jėgai, taip pat elektriniam laidumui.

99. Judamosios siurblių ir (ar) kompresorių dalys turi turėti gaubtus. Draudžiama eksploatuoti kompresorius ir (ar) siurblius su nuimtais nuo judančių dalių gaubtais.

100. Kompresoriai ir (ar) siurbliai privalo turėti tvarkingas kontrolės ir matavimo priemones. Jei šios priemonės netvarkingos ar jų nėra, kompresorius ir (ar) siurblius naudoti draudžiama.

101. Darbo metu oro temperatūra siurblių ir (ar) kompresorių patalpoje turi būti ne žemesnė negu nustatyta siurblinės ir (ar) kompresorinės įrenginių techniniuose dokumentuose.

102. Kompresoriai ir (ar) siurbliai turi būti sustabdomi šiais atvejais:

102.1. atsiradus dujų nuotėkiui arba sugedus siurblių ir (ar) kompresorių uždaramiesiems, saugos įtaisams;

102.2. atsiradus vibracijai, šalutiniam triukšmui, bildesiams;

102.3. sugedus guoliams ir riebokšliams;

102.4. tepalo ar šaldymo skysčio parametrams viršijus leistinas ribas;

102.5. sugedus elektros pavaroms, paleidimo, automatikos įtaisams, kontrolės priemonėms;

102.6. atsiradus gedimų movų jungtyse, pleištinuose diržuose ir jų aptvaruose;

102.7. virš leistinų ribų padidėjus ar sumažėjus dujų slėgiui įsiurbimo ar slėginiame vamzdyje;

102.8. kitais atvejais, nustatytais kompresorių ir (ar) siurblių techniniuose dokumentuose.

103. Draudžiama:

103.1. veikiančius kompresorius ir (ar) siurblius palikti be nuolatinės priežiūros, jeigu nėra arba neveikia saugumo, blokavimo automatika;

103.2. šalinti SND nuotėkius nesustabdytuose siurblinės ir (ar) kompresorinės technologiniuose įrenginiuose;

103.3. kompresorius ir (ar) siurblius eksploatuoti išjungus arba sugedus jų saugos ar valdymo automatikai, avariniam patalpų vėdinimui, taip pat patalpų ištraukiamųjų vėdinimo sistemų blokuotei. Būtiniais atvejais, susijusiais su laikinu kompresorių ir (ar) siurblių kai kurių apsaugų išjungimu (pavyzdžiui, dėl kompresorių ir (ar) siurblių patikros), turi būti užtikrinama nuolatinė parametro, kurio apsauga išjungta, taip pat viso agregato kontrolė.

104. Kompresorių ir (ar) siurblių veikimo parametrus, veikimo valandų skaičių ir pastebėtus gedimus nuolatinę siurblinės ir (ar) kompresorinės priežiūrą atliekantis personalas registruoja kompresorių ir siurblių eksploatavimo žurnale.

105. Siurblinės ir (ar) kompresorinės patalpoje negalima laikyti tepalų daugiau kaip vienos paros reikmėms. Tepalai ir valymo medžiagos turi būti laikomos uždaroje, lengvai nešiojamoje metalinėje talpykloje. Panaudoti tepalai renkami į metalinę uždarą talpyklą, kuri iki utilizavimo turi būti laikoma specialiai tam skirtoje vietoje (ne kompresorinės ir (ar) siurblinės patalpoje).

106. DPS, DPP siurblių ir (ar) kompresorių patalpoje atliekant pavojingus darbus su SND, kompresoriai ir (ar) siurbliai turi būti sustabdyti.

## **VI. DPS IR DPP TECHNINĖ PRIEŽIŪRA**

107. DPS ir DPP techninę priežiūrą sudaro:

107.1. nuolatinę įrenginių priežiūrą jiems veikiant;

107.2. įrenginių techninis patikrinimas;

107.3. įrenginių taisymas.

108. Nuolatinę DPS, DPP veikiančių įrenginių priežiūrą atlieka DPS, DPP personalas kiekvienos pamainos metu, vadovaudamasis darbuotojų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos instrukcijomis, darbų technologijos ir įrenginių eksploatavimo instrukcijomis bei pareiginiais nuostatais.

109. Prieš veikimo pradžią ir kiekvienos pamainos darbo metu turi būti apžiūrima ir patikrinama DPS, DPP įrenginių, rezervuarų, antžeminių vamzdinių ir jų atramų, uždaramųjų ir saugos įtaisų, sriegių, flanšų ir riebokšlių jungčių būklė, patikrinamas dujų lygis rezervuaruose. Įrenginiai, vamzdynai, uždaramieji įtaisai turi būti sandarūs. Jungčių sandarumas tikrinamas, esant darbiniam slėgiui, muilo emulsija arba SND nuotėkiui nustatyti skirtais prietaisais. Nustatyti SND nutekėjimai turi būti šalinami, o įrenginių gedimai likviduojami.

110. Kiekvieną pamainą atliekant kompresorių ir siurblių techninę priežiūrą būtina:

110.1. apžiūrėti visus siurblynės ir (ar) kompresorinės dujotiekius, įrenginius ir jų sudėtines dalis, įsitikinti, ar nėra gedimų ar SND nutekėjimo;

110.2. patikrinti, ar nėra šalutinio triukšmo, vibracijos, kokia guolių, šaldymo sistemos aušinimo skysčio, tepalo temperatūra, kokybė, lygis ir slėgis;

110.3. patikrinti, ar veikia kompresorių ir siurblių saugos ir valdymo automatika;

110.4. atlikti kitus kompresorių ir (ar) siurblių eksploatavimo instrukcijoje nustatytus darbus.

111. Apsauginiai išmetamieji vožtuvai turi atsidaryti slėgiui padidėjus daugiau kaip 15 procentų darbinio slėgio.

112. Sugedus apsauginiams išmetamiesiems vožtuvams, uždaromiesiems įtaisams, kontrolės ir matavimo priemonėms, eksploatuoti SND įrenginius ir vamzdynus draudžiama.

113. Jeigu atliekant SND įrenginių, jų sudedamųjų dalių, uždaromųjų, saugos įtaisų ir kt. techninę priežiūrą aptinkama gedimų, kurių pašalinti iš karto neįmanoma, tokius įrenginius, jų sudedamąsias dalis ar įtaisyti būtina išjungti, vadovaujantis jų eksploatavimo instrukcijomis.

114. Pašalinus gedimą, įrenginys, jo sudėtinė dalis, įtaisas ir kt. vėl įjungiamas tik leidus už tokių įrenginių ir kt. eksploatavimą atsakingam kvalifikuotam darbuotojui.

115. DPS, DPP dujų įrenginių techninis patikrinimas turi būti atliekamas tokiu periodiškumu:

115.1. vieną kartą per mėnesį:

115.1.1. patikrinamas antžeminių dujotiekių sandarumas (apžiūrint);

115.1.2. patikrinamas saugos įtaisų veikimas, uždaromųjų įtaisų, jungčių sandarumas ir tvarkingumas;

115.1.3. išoriškai apžiūrimi rezervuarai;

115.1.4. patikrinama antžeminių rezervuarų, dujotiekių antikorozinės dangos būklė;

115.1.5. patikrinamas filtrų užterštumas, jei reikia, jie išvalomi;

115.1.6. prapučiami manometrų, slėgio reguliatorių, saugos įtaisų ir kt. impulsiniai vamzdeliai;

115.1.7. patikrinama slėgio reguliatorių, saugos įtaisų techninė būklė, suderinami jų veikimo parametrai;

115.2. vieną kartą per šešis mėnesius:

115.2.1. išbandomos dujų pripildymo ir išpylimo žarnos;

115.2.2. patikrinami ir sureguliuojami apsauginiai vožtuvai;

115.3. vieną kartą per metus:

115.3.1. patikrinami dujų balionų pripildymo įrenginiai;

115.3.2. išardomi ir išvalomi reguliatoriai, saugos įtaisai;

115.3.3. patikrinamas vožtuvų prigludimo prie lizdo, membranų sandarumas, paslankumas;

115.3.4. tepamos besitrinančios įrenginių, dalys, sutvarkomi riebokšliai;

115.3.5. patikrinamas neardomųjų konstrukcijų mazgų tvirtinimas;

115.3.6. išmatuojamos kabelių bei laidų izoliacijos ir įžeminimo kontūrų varžos;

115.3.7. patikrinama antžeminių dujotiekių antikorozinės dangos ir tvirtinimų būklė, ar tvarkingi ir sandarūs uždaromieji įtaisai ir jungtys, ar dujotiekiui negresia mechaniniai pažeidimai;

115.3.8. vadovaujantis pavojingų darbų su SND reikalavimais, nustatytais Taisyklių 5 priedo 28 punkte nurodytame teisės akte, atliekami kiti SND įrenginių taisymo bei gedimų šalinimo darbai.

116. DPS ir DPP esantys slėginiai indai techniškai prižiūrimi pagal Taisyklių 5 priedo 29 punkte nurodyto teisės akto ir 58 punkte nurodyto standarto reikalavimus.

117. Rezervuarų izoliacijos techninė būklė tikrinama kas 4 metai rezervuarų vidaus ir išorinės apžiūros metu.

118. Pastatų ir įrenginių žaibosaugos ir statinio elektros krūvio įžeminimų įrenginių varžos turi būti tikrinamos ne rečiau kaip kartą per metus.

119. Siurblių ir kompresorių remonto terminai ir apimtis turi būti nustatomi vadovaujantis techniniais dokumentais, taip pat atsižvelgiant į techninės priežiūros metu nustatytus defektus. Remontas atliekamas pagal savininko patvirtintą planą-grafiką.

120. Prieš atliekant techninį patikrinimą ir remontą, rezervuarai nuo vamzdynų ir kitų įrenginių turi būti atjungti aklėmis. Aklėmis turi būti atjungti ir dujotiekiai ar atskiri jo ruožai, jeigu dujotiekio remonto metu bus atliekami dujotiekio suvirinimo ar pjovimo darbai.

121. Aklės turi atitikti didžiausiąjį SND slėgį dujotiekyje, turėti auseles, išsikišusias už flanšų ribų. Ant auselių turi būti įmuštas ženklas, rodantis SND slėgį ir vamzdžio skersmenį.

122. Ardyti rezervuarų, dujų balionų uždaromuosius įrenginius, vamzdynų jungtis ir uždaromuosius įtaisus, nesumažinus slėgio iki atmosferinio, neleidžiama.

123. Pakeitus ar papildžius riebokšlius, pakeitus tarpines, įdėjus ar išėmus akles, veikiant įrenginiams pašalinus SND nuotėkius, būtina patikrinti dujotiekio sandarumą muilo emulsija arba SND nuotėkiui nustatyti skirtais prietaisais.

124. Veikiančiuose dujotiekiuose keičiant uždaromųjų įtaisų riebokšlius ar juos tvarkant, turi būti naudojami specialūs įtaisai, neleidžiantys išsiveržti SND, o SND slėgis kiek galima sumažinamas.

125. Rezervuarų, automobilinių dujų cisternų, dujų balionų valymo atliekos turi būti drėkinamos ir išvežamos iš DPS ar DPP į pavojingų medžiagų tvarkymo vietas.

126. Rezervuarams, automobilinėms dujų cisternoms ir dujų balionams plauti panaudotas vanduo į kanalizaciją išleidžiamas tik išvalius iš jo SND arba išvežamas į pavojingų atliekų tvarkymo vietas.

## **VII. VĖDINIMO SISTEMŲ EKSPLOATAVIMAS**

127. Vėdinimo sistemos turi būti eksploatuojamos vadovaujantis vėdinimo įrenginių gamintojo nurodymais ir rekomendacijomis ir šių rekomendacijų pagrindu sudarytomis vėdinimo sistemų eksploatavimo instrukcijomis.

128. Kiekviena vėdinimo sistema turi būti pažymėta atskiru numeriu arba sutartiniu ženklu ant ventiliatoriaus korpuso ar ortakio prie pat ventiliatoriaus (iš žymėjimo turi būti aišku, ar tai oro tiekimo, ar šalinimo sistema, pvz.: OT-1; OT-2; OŠ-1; OŠ-2). Žymėjimas turi atitikti žymėjimą vėdinimo sistemų eksploatavimo instrukcijos schemeje.

129. Turi būti parengtas kiekvienos vėdinimo sistemos techninis pasas, kurio formą ir pildymo tvarką nustato savininkas. Vėdinimo sistemos techniniame pase turi būti:

129.1. pagrindinės vėdinimo sistemos charakteristikos bei jos įrenginių techninės charakteristikos;

129.2. vėdinimo sistemos technologinė schema su ortakio skersmenimis, uždarymo ir valdymo įtaisais, kompensatoriais, apsauginiais įtaisais, ugnies užtvaromis, drenažo įtaisais, atbuliniais vožtuvais, kontrolės ir matavimo priemonėmis, kitais įtaisais;

129.3. vėdinimo sistemos paleidimo ir derinimo darbų aktai;

129.4. vėdinimo sistemos įrenginių pasai, vėdinimo sistemos gamintojo techniniai dokumentai;

129.5. duomenys apie atliktus vėdinimo sistemos remonto darbus, vėdinimo sistemos įrenginių bei įtaisų pakeitimus;

129.6. vėdinimo sistemos techninės priežiūros darbų bei išaiškintų gedimų ir jų pašalinimo registracijos žurnalas.

130. Vėdinimo sistemos metaliniai ortakiai turi būti įžeminti. Jei vėdinimo sistemos metaliniuose ortakiuose yra lanksčių (elektrai nelaidžių) ortakio tarpų, tarpinių, metalinės ortakio dalys tarpusavyje turi būti sujungtos įžeminimo laidininkais.

131. DPS, DPP A<sub>sg</sub> kategorijos sprogimo ir gaisro atžvilgiu gamybos ir sandėliavimo patalpose turi būti įrengta avarinė dujų signalizacija. Dujų davikliai, jų skaičius ir išdėstymo

vietos turi būti numatytos avarinės dujų signalizacijos projekte. Avarinis vėdinimas ir avarinė signalizacija turi įsijungti gamybos ir sandėliavimo patalpos ore degių dujų kiekiui pasiekus 20 procentų žemutinės dujų sprogo ribos, siurbinės ir (ar) kompresorinės patalpoje – 15 procentų. Padidėjus dujų kiekiui siurbinės ir (ar) kompresorinės patalpos ore daugiau kaip 20 procentų žemutinės dujų sprogo ribos, siurblių ir kompresorių veikimas turi būti nutrauktas automatiškai (jeigu yra įrengta reikiama automatikos sistema) arba tai turi atlikti prižiūrintis personalas rankiniu būdu.

132. Vėdinimo sistemų kameros turi būti sandarios, visą laiką uždarytos ir užrakintos.

133. Draudžiama:

133.1. atlikti bet kokius remonto ar reguliavimo darbus patalpų oro šalinimo ar tiekimo sistemose, kai tose patalpose, iš kurių šalinamas ar į kurias tiekiamas oras, vyksta technologiniai procesai;

133.2. dirbti patalpose įsijungus avarinei signalizacijai ir vėdinimui. Tokiu atveju turi būti nedelsiant nustatyta dujų nutekėjimo vieta, priežastis ir lokalizuotas dujų nutekėjimas;

133.3. atlikti darbus, kurių metu išsiskiria dujų garai ar užteršiamas oras, vietose, iš kurių oro tiekimo sistema ima orą;

133.4. laikyti medžiagas ir kitus daiktus vėdinimo sistemų kameroje;

133.5. pašaliniams asmenims įeiti į vėdinimo sistemų kameras;

133.6. vėdinimo sistemos remonto metu keisti vėdinimo sistemos įrenginius kitais įrenginiais, neatitinkančiais vėdinimo sistemos projekte nustatytų reikalavimų (galingumas, našumas, medžiaga, saugumas sprogo atžvilgiu ir pan.).

134. Vėdinimo sistemos techninę priežiūrą sudaro vėdinimo sistemos įrenginių kasdieninė apžiūra, techninis patikrinimas ir taisymas.

135. Prieš kiekvienos pamainos darbų pradžią turi būti patikrinta vėdinimo sistemos įrenginių būklė, avarinio vėdinimo bei darbo zonų avarinio užterštumo dujomis avarinės signalizacijos funkcionavimas. Vėdinimo sistemos turi būti įjungiamos 15 min. iki darbo pradžios: iš pradžių – oro šalinimo sistema, paskui – oro tiekimo sistema.

136. Vėdinimo sistemų techninis patikrinimas atliekamas tokiais terminais:

136.1. vieną kartą per metus patikrinama ar:

136.1.1. nėra ventiliatorių šalutinių ūžesių ir vibracijos (prireikus tepami ventiliatorių guoliai);

136.1.2. tvarkinga besisukančių detalių apsauga;

136.1.3. hermetiškos ortakių jungtys;

136.1.4. nėra šilumos nuotėkių kaloriferiuose ir vamzdynuose;

136.1.5. tvarkinga šilumos tiekimo vamzdynų izoliacija; išaiškinami galimi jos pažeidimai;

136.1.6. teisingi įrašai ant reguliavimo įtaisų (užsklandų);

136.1.7. įsijungia avarinė vėdinimo sistema į patalpas patekus dujų;

136.1.8. tvarkingi ugnies ir atbuliniai vožtuvai;

136.2. vieną kartą per 3 metus patikrinamas vėdinimo sistemų efektyvumas. Vėdinimo sistemų efektyvumas taip pat turi būti tikrinamas atlikus vėdinimo sistemų remontą ar rekonstrukciją arba patalpų rekonstrukciją.

137. Atlikus vėdinimo sistemos techninio patikrinimo darbus, turi būti surašomas vėdinimo sistemų techninės būklės patikrinimo aktas.

138. Patikrinus vėdinimo sistemų efektyvumą, turi būti sudaryta atliktų darbų ataskaita, kurioje pateikiamos išvados dėl vėdinimo sistemų efektyvumo, tinkamumo naudoti, nurodomi vėdinimo sistemų eksploatavimo režimai ir kiti duomenys, bei tai pažymima vėdinimo sistemų techniniame pase.

139. Suremontuotas vėdinimo sistemas galima pradėti eksploatuoti tik gavus už vėdinimo sistemų eksploatavimą atsakingo asmens raštišką leidimą.

140. Duomenys apie atliktus vėdinimo sistemų remonto darbus įrašomi vėdinimo sistemų techniniame pase.



## **VIII. AUTOMATIKOS IR SIGNALIZACIJOS SISTEMŲ BEI KONTROLĖS IR MATAVIMO PRIEMONIŲ EKSPLOATAVIMAS**

141. Automatikos ir signalizacijos sistemos, jų sudedamosios dalys bei kontrolės ir matavimo priemonės DPS, DPP eksploatuojami atitinkamai pagal automatikos ir signalizacijos sistemų, jų sudedamųjų dalių bei kontrolės ir matavimo priemonių gamintojų rekomendacijas arba kitus teisės aktus.

142. Saugos, blokavimo, reguliavimo automatikos ir signalizacijos sistemų veikimas turi būti tikrinamas pagal gamintojo rekomendacijas (parengtas darbų technologijos instrukcijas arba pagal teisės aktus. Saugos, blokavimo, reguliavimo automatikos ir signalizacijos sistemų veikimo ribos turi atitikti gamintojo arba teisės aktų nustatytus parametrus, nurodytus automatikos sistemą derinusio juridinio asmens ataskaitoje ir garantuojančius patikimą ir saugų įrenginių veikimą.

143. Matavimo priemonėms, kurios naudojamos Lietuvos Respublikos metrologijos įstatyme nurodytose srityse, taikoma valstybinė metrologinė matavimo priemonių kontrolė. Kitoms matavimo priemonėms gali būti taikoma pramoninė metrologinė matavimo priemonių kontrolė. Matavimo priemonių sąrašus, kurioms būtina atlikti metrologinę kontrolę, tvirtina automatikos ir signalizacijos sistemą eksploatuojančio juridinio asmens vadovas.

144. Už automatikos ir signalizacijos sistemų bei kontrolės ir matavimo priemonių eksploatavimą atsako savininkas ar jo įgaliotas kvalifikuotas darbuotojas.

145. Draudžiama naudoti:

145.1. sugedusias kontrolės ir matavimo priemones;

145.2. kontrolės ir matavimo priemones, kurių patikros terminas pasibaigęs arba kurios neturi ženklų, patvirtinančių, kad buvo atliktas jų patikrinimas, ar yra mechaniškai pažeistos;

145.3. įrenginius esant netvarkingoms arba išjungtoms kontrolės ir matavimo priemonėms bei automatikos ir signalizacijos sistemoms.

146. Ant rodmeninių kontrolės ir matavimo priemonių korpuso ar skalės (arba pritvirtintos plokštelės) turi būti žyma, rodanti didžiausiąjį darbinę matuojamo dydžio vertę. Šias žymas daryti ant kontrolės ir matavimo priemonių stiklų draudžiama.

147. Ne ilgiau kaip vienos darbo pamainos laikotarpiui atjungti kontrolės ir matavimo priemonės ar automatikos ir signalizacijos sistemas gali leisti tiksliai DPS, DPP vadovas, vadovaudamasis DPS, DPP eksploatavimo instrukcija, kurioje turi būti nustatyta, kokių papildomų saugos priemonių turi būti imamas, kad būtų užtikrintas saugus ir patikimas įrenginių veikimas. Apie kontrolės ir matavimo priemonių ar automatikos ir signalizacijos sistemų atjungimą DPS, DPP vadovas įrašo automatikos ir signalizacijos sistemų priežiūros ir remonto žurnale.

148. Sugedus patalpų dujų signalizatoriui, dujų koncentraciją patalpose būtina tikrinti ne rečiau kaip kas dvi valandas šiam tikslui skirtais dujų analizatoriais ir patikrinimo rezultatus įrašyti į automatikos ir signalizacijos sistemų priežiūros ir remonto žurnalą.

149. Patalpų dujų signalizatoriai, veikiantys nesuspausto oro principu, privalo būti įjungti visą parą, o avarinė ir šviesos signalizacija įvesta į budinčiojo DPS, DPP personalo patalpas.

150. DPS, DPP automatikos ir signalizacijos sistemų bei kontrolės ir matavimo priemonių techninis patikrinimas atliekamas vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 31 punkte nurodyto teisės akto 5 priede nurodytu periodiškumu ir mastu.

151. Rodmeninių manometrų rodyklės grįžimas į nulinę padėtį DPS, DPP ir juridiniuose asmenyse, naudojančiuose SND, turi būti tikrinamas vieną kartą per pamainą, o rezervuaruose, grupiniuose dujų balionų įrenginiuose bei dujų slėgio redukavimo įrenginiuose – techninio patikrinimo metu.

152. Teisinei metrologijai priklausančių masės, temperatūros, skysčių ir dujų kiekio kontrolės ir matavimo priemonių techninis patikrinimas atliekamas Valstybinės metrologijos

tarnybos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatytais terminais, vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 3, 19 ir 54 punktuose nurodytų teisės aktų nustatytais reikalavimais.

153. Dujų signalizatoriai turi būti tikrinami specialiai tam paruoštais dujų mišiniais. Draudžiama tikrinti dujų signalizatorius į patalpas prileidžiant dujų.

154. Paimamos remontui ar patikrai atlikti kontrolės ir matavimo priemonės turi būti pakeičiamos tapačiomis.

## **VI. REZERVUARAI IR JŲ EKSPLOATAVIMAS**

### **I. REZERVUARŲ PILDYMAS**

155. Rezervuarai iš automobilių dujų cisternų pildomi savitaka arba naudojant automobiline dujų cisternos siurbį (kompresorių) tik šviesiuoju paros metu. Rezervuarus pildyti tamsiuoju paros metu galima tik esant pakankamam rezervuarų ir stovėjimo vietos apšvietimui.

156. Automobiline dujų cisternos stovėjimo vieta SND išpilti į rezervuarus turi būti pažymėta rezervuarų technologinėje schemoje ir turi būti parinkta taip, kad prireikus automobiline dujų cisterną galima būtų skubiai pašalinti iš rezervuarų teritorijos.

157. Automobilinei dujų cisternai įžeminti turi būti naudojamas suprojektuotas ir pagal projektą įrengtas įžeminimo kontūras.

158. Rezervuarų slėgio reguliavimo, saugos įtaisai ir kontrolės matavimo priemonės nuo atmosferos kritulių turi būti apsaugoti užrakinamaisiais gaubtais.

159. Antžeminiai rezervuarai turi būti nudažyti šviesia spalva, kad neįkaistų nuo saulės.

160. SND iš automobilių dujų cisternų į rezervuarus išpilamos vadovaujantis technologine instrukcija ir Taisyklių 5 priedo 28 punkte nurodyto teisės akto reikalavimais.

161. Išpilant SND iš automobiline dujų cisternos į rezervuarus turi būti atliekami šie veiksmai:

161.1. Automobiline dujų cisterna pastatoma į išpylimo aikštelę, išjungiamas automobiline dujų cisternos transporto priemonės variklis, ratų atsparomis užblokuojami ratai, kad automobiline dujų cisterna negalėtų atsitiktinai pajudėti, ir automobiline dujų cisterna įžeminama.

161.2. Išoriškai apžiūrimi rezervuarai ir automobiline dujų cisterna bei patikrinama, ar tvarkingi SND išpylimo ir pildymo įrenginiai, uždaramieji įtaisai, saugos įtaisai, žarnos, įžeminimai, paruoštos naudoti pirminės gaisro gesinimo priemonės.

161.3. Patikrinamas liekamasis SND slėgis rezervuaruose. Jei liekamasis SND slėgis rezervuaruose mažesnis kaip 0,5 bar ar už nurodytą rezervuarų techniniuose dokumentuose, į tokį rezervuarą pilti SND draudžiama. Tokiu atveju jis turi būti atjungtas nuo kitų rezervuarų ir planine tvarka jam turi būti atliktas kontrolinis sandarumo bandymas vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 28 punkte nurodyto teisės akto reikalavimais.

161.4. Patikrinamas SND kiekis rezervuaruose ir apskaičiuojama, kokį SND kiekį galima įpilti į kiekvieną rezervuarą.

161.5. Išskabinami saugos ženklai bei užrašai, draudžiantys rūkyti ir naudoti atvirą ugnį.

161.6. Prie automobiline dujų cisternos ir rezervuaro prijungiamos gumuoto audinio žarnos.

161.7. Lėtai atidaromi rezervuaro ir automobiline dujų cisternos pildymo atvamzdžių uždaramieji įtaisai ir SND išpilamos iš automobiline dujų cisternos į rezervuarus. Kai SND išpilti naudojamas automobiline dujų cisternos siurblys, prieš išpilant įjungiamas automobiline dujų cisternos transporto priemonės variklis (ant automobiline dujų cisternos išmetimo vamzdžio turi būti sumontuotas kibirkščių gesiklis).

162. Pripildžius rezervuarus turi būti:

162.1. uždaromi rezervuaro ir automobiline dujų cisternos pildymo atvamzdžių uždaramieji įtaisai;

162.2. SND likučiai iš žarnų supilami į rezervuarus ar saugiai išleidžiami į atmosferą, kaip nustatyta automobilinės dujų cisternos arba rezervuarų įrenginio techniniuose dokumentuose ir technologinėse instrukcijose. SND likučiai žarnose gali būti palikti tik tuo atveju, jeigu tai yra leistina pagal žarnų gamintojų techninius dokumentus;

162.3. atjungiamos pildymo žarnos, rezervuaro ir automobilinės dujų cisternos pildymo atvamzdžiai uždaromi aklėmis, atjungiamas automobilinės dujų cisternos įžeminimas;

162.4. nustatyta tvarka patikrinamas rezervuarų sandarumas;

162.5. automobilinės dujų cisternos pašalinama iš rezervuarų aikštelės.

163. Draudžiama:

163.1. automobiliinei dujų cisternai įžeminti naudoti rezervuarus, dujotiekius ir kitos paskirties vamzdynus;

163.2. SND išpylimo metu automobilinę dujų cisterną ir rezervuarų įrenginius palikti be priežiūros;

163.3. pildymo metu SND išpylimo vietoje būti pašaliniam asmenims, transporto priemonėms;

163.4. išpilti SND iš automobilinės dujų cisternos į rezervuarus:

163.4.1. esant netvarkingiems SND išpylimo įrenginiams, uždaromiesiems įtaisams, saugos įtaisams, automobilinės dujų cisternos, gumuoto audinio žarnoms, įžeminimo įtaisams, pirminėms gaisro gesinimo priemonėms ar jų nesant;

163.4.2. kilus perkūnijai;

163.4.3. esant SND nuotėkiui;

163.4.4. jeigu yra pasibaigęs rezervuaro patikros galiojimo laikas, nėra lentelės, kurioje nurodytas rezervuaro identifikacijos kodas, didžiausias leidžiamas slėgis, kitų patikrinimų datos ir įgalios įstaigos nustatytos formos ženklas;

163.5. pildyti daugiau kaip 85 procentų rezervuarų tūrio, jei kitaip nenustatyta techniniuose dokumentuose. Pripildžius daugiau kaip 85 procentų rezervuaro tūrio ar daugiau, nei nurodyta techniniuose dokumentuose, SND perteklius turi būti atsiurbiamas į automobilinę dujų cisterną pildymo darbų technologijos instrukcijoje nustatytu būdu.

164. Pripildžius rezervuarus turi būti atlikti Taisyklių 167 punkte nurodyti periodinės rezervuarų techninės priežiūros darbai.

## **II. REZERVUARŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA**

165. Rezervuarų įrenginių techninę priežiūrą sudaro periodinė techninė apžiūra, techninis patikrinimas ir taisymas.

166. Periodinė techninė apžiūra atliekama ne rečiau kaip vieną kartą per 6 mėnesius, taip pat kiekvieno rezervuarų užpildymo SND metu.

167. Periodinės techninės apžiūros metu turi būti:

167.1. patikrinama:

167.1.1. uždaromųjų įtaisų ir jungčių sandarumas;

167.1.2. slėgio reguliatorių techninė būklė. Prireikus suderinami jų veikimo parametrai;

167.1.3. saugos įtaisų veikimas ir suregulavimas;

167.1.4. filtro užterštumas. Prireikus filtras išvalomas arba pakeičiamas nauju;

167.1.5. SND lygis rezervuare;

167.1.6. garintuvų techninė būklė;

167.1.7. pirminių gaisro gesinimo priemonių, įspėjamųjų ir draudžiamųjų ženklų būklė ir komplektavimas. Prireikus pirminės gaisro gesinimo priemonės ir ženklai pakeičiami naujais;

167.1.8. antžeminių rezervuarų bei dujotiekų, apsauginių gaubtų, aptvarų antikorozinės dangos būklė;

167.2. prapučiami manometrai, slėgio reguliatorių, uždaromųjų vožtuvų ir kiti impulsiniai vamzdeliai.

168. Ne rečiau kaip vieną kartą per metus atliekamo techninio patikrinimo metu turi būti:

168.1. atliekami Taisyklių 167 punkte nurodyti darbai;

168.2. išardomi ir išvalomi reguliatoriai (prireikus);

168.3. patikrinamas vožtuvų prigludimas prie lizdo, membranų sandarumas bei paslankumas;

168.4. patikrinami ir sureguliuojami apsauginiai vožtuvai;

168.5. tepamos besitrinančios įrenginių dalys, sutvarkomi riebokšliai;

168.6. patikrinamas neardomųjų konstrukcijų mazgų tvirtinimas;

168.7. atliekami kiti darbai, nurodyti įrenginių techniniuose dokumentuose.

169. Iš rezervuarų tiekiamų SND didžiausias darbo slėgis turi būti:

169.1. ne didesnis kaip 100 mbar, matuojant už slėgio reguliatoriaus, jeigu SND tiekiamos į mažo slėgio skirstomuosius SND tinklus;

169.2. didesnis kaip 100 mbar, bet ne didesnis kaip 2 bar, jeigu SND yra tiekiamos į vidutinio slėgio II kategorijos SND tinklus;

169.3. didesnis kaip 2 bar, bet ne didesnis kaip 5 bar, jeigu SND tiekiamos į vidutinio slėgio I kategorijos skirstomuosius SND tinklus;

169.4. didesnis kaip 5 bar, bet ne didesnis kaip 16 bar (ne didesnis kaip darbo slėgis rezervuare), jeigu SND yra tiekiamos į didelio slėgio SND tinklus arba atskirai stovinčius garintuvus.

170. Ištekantių SND slėgis reguliuojamas pagal reikalingus vartotojų SND slėgio režimus. Išmetamieji ir uždromieji apsauginiai vožtuvai, kuriuos pagal jų konstrukciją ir technines charakteristikas galima suderinti veikti buitiniams dujų prietaisams didžiausiu SND slėgiu (ne didesniu kaip 50 mbar), suderinami veikti slėgiu, atitinkamai 1,15 ir 1,25 karto didesniu už didžiausiąjį darbo slėgį.

171. Prieš žiemos sezoną turi būti atliekamas garintuvų techninis patikrinimas, atliekami gamintojų techniniuose dokumentuose nurodyti darbai, taip pat išmatuojamos garintuvų, elektros kabelių, apsauginio įžeminimo įrenginių varžos.

172. Rezervuarai techniškai prižiūrimi pagal Taisyklių 5 priedo 28, 29 punktuose nurodytų teisės aktų ir 60 punkte nurodyto standarto reikalavimus. Požeminių rezervuarų izoliacijos techninė būklė turi būti tikrinama rezervuarų gamintojo techniniuose dokumentuose nurodytais terminais, jeigu rezervuarai izoliuoti bitumine izoliacija – kas 4 metai rezervuarų vidaus ir išorinės apžiūros metu.

## **VII. SKIRSTOMŲJŲ DUJOTIEKIŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA**

### **I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

173. Skirstomųjų dujotiekių (toliau – dujotiekių) techninę priežiūrą sudaro dujotiekių sandarumo tikrinimas, apžiūra ir techninis patikrinimas.

174. Atliekant požeminių dujotiekių techninį patikrinimą Taisyklių 191 punkte nurodytu periodiškumu ir jų sandarumą tikrinant jautriais dujų ieškikliais Taisyklių 177 punkte nurodytu periodiškumu, požeminių dujotiekių apžiūra neatliekama.

175. Požeminio dujotiekio būklė turi būti tikrinama specialiais prietaisais ir nustatomas požeminio dujotiekio sandarumas bei izoliacijos vientisumas. Vamzdžių metalo būklė turi būti tikrinama visais atvejais, kai požeminis dujotiekis atkasamas izoliacijai remontuoti ar dujų nuotėkiui šalinti.

### **II. DUJOTIEKIŲ SANDARUMO TIKRINIMAS**

176. Požeminių dujotiekių sandarumas tikrinamas jautriais dujų ieškikliais.

177. Požeminių dujotiekių sandarumo tikrinimo jautriais dujų ieškikliais periodiškumas turi būti ne retesnis kaip:

177.1. plieninių požeminių dujotiekių (išskyrus nurodytus Taisyklių 177.2 punkte) – vieną kartą per metus;

177.2. plieninių požeminių dujotiekių, kuriuose buvo nustatyta elektrocheminės korozijos židinių, ne mažiau kaip po 200 m dujotiekio ilgio visomis kryptimis nuo korozijos židinio (iki jų sutvarkymo – rekonstravimo) – du kartus per metus;

177.3. polietileninių požeminių dujotiekių – vieną kartą per 5 metus.

178. Požeminių plieninių mažo slėgio dujotiekių sandarumas taip pat gali būti tikrinamas bandant juos vamzdyne esančiomis SND, inertinėmis dujomis arba oru. Bandymo būdai nurodyti Taisyklių 1 priede.

### III. DUJOTIEKIŲ APŽIŪRA

179. Dujotiekių apžiūrų periodiškumą ir darbų apimtį nustato savininkas, bet apžiūra turi vykti ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį.

180. Dujotiekių apžiūrų metu nustatyti dujotiekių trūkumai turi būti analizuojami ir vertinami atliekant jų techninį patikrinimą, taisymą bei rengiant remonto darbų planus.

181. Apžiūrint požeminį dujotiekį, turi būti patikrinama:

181.1. pastatų rūšių ir požeminių komunikacijų šulinių užteršimas SND 15 m atstumu į abi puses nuo požeminio dujotiekio;

181.2. ar yra išorinių SND nutekėjimo požymių (vasarą virš (šalia) požeminio dujotiekio pageltę ar išdžiūvę želdiniai, žiemą – parudavęs sniegas);

181.3. ar požeminiam dujotiekiui negresia mechaniniai pažeidimai ir užstatymo pavojus, ar požeminio dujotiekio apsaugos zonoje žemės darbai atliekami pagal Taisyklių 5 priedo 16 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus;

181.4. ar neauga arba nesodinami medžiai požeminio dujotiekio apsaugos zonoje;

181.5. požeminio dujotiekio įtaisų tvarkingumas;

181.6. uždaramųjų įtaisų, izoliuojančiųjų jungčių ir namų dujų slėgio reguliavimo įtaisų sandarumas;

181.7. požeminio dujotiekio išėjimo į žemės paviršių (dujotiekio vamzdžio ir apsauginio dėklo) būklė, dėklų sandarinimo būklė.

182. Apžiūrint požeminio dujotiekio įtaisy, turi būti:

182.1. patikrinamas požeminio dujotiekio įtaisų sandarumas;

182.2. patikrinama SND koncentracija kontroliniuose vamzdeliuose;

182.3. patikrinama požeminio dujotiekio įtaisų apsauginių šulinėlių padėtis (ar nenusėdę, nepasislinkę ir pan.) ir jie išvalomi;

182.4. sutvarkomi (prireikus – pakeičiami) putų plastiko amortizatoriai apsauginiuose šulinėliuose.

183. Jei požeminio dujotiekio apsaugos zonoje atliekami statybos ir (ar) žemės darbai, turi būti patikrinta:

183.1. ar statinys nuo požeminio dujotiekio vamzdynų ir įrenginių statomas (montuojamas) pagal norminius dokumentus leistiniais atstumais;

183.2. ar atliekant darbus nepažeistas požeminis dujotiekis, požeminio dujotiekio įtaisai bei jų izoliacija, ar jie neužkraunami statybinėmis medžiagomis ir mechanizmais;

183.3. požeminio dujotiekio sandarumas (pagal išorinius SND nuotėkio požymius).

184. Apžiūrint antžeminį dujotiekį, turi būti tikrinama:

184.1. antžeminio dujotiekio antikorozinės dangos ir tvirtinimų būklė;

184.2. statinių, ant kurių įrengtas antžeminis dujotiekis, konstrukcijų būklė;

184.3. ar atliekant statybos ir remonto darbus antžeminiam dujotiekiui negresia mechaniniai pažeidimai ir užstatymo pavojus;

184.4. antžeminio dujotiekio perėjimų per sienas, vamzdžių korozinė būklė, dėklų sandarinimo būklė;

184.5. ar antžeminis dujotiekis nenaudojamas kitoms komunikacijoms tvirtinti, įžeminti;

184.6. antžeminio dujotiekio sandarumas (apžiūrint);

184.7. antžeminio dujotiekio uždaramųjų įtaisų, izoliuojančiųjų jungčių sandarumas bei tvarkingumas.

185. Dujotiekių apžiūros metu suradus SND nuotėkį, apie tai turi būti pranešama avarinei tarnybai bei dujotiekio savininkui ir 50 m spinduliu nuo nuotėkio vietos dujų analizatoriumi patikrintas namų rūšių, pastatų pirmųjų aukštų ir požeminių statinių oras. Jei aptinkamas SND užterštas oras pastate, reikia perspėti jame esančius žmones, kad nesinaudotų atvira ugnimi ir elektriniais prietaisais, o aptikus SND užteršto oro rūsiuose, paraginti žmones išeiti iš patalpų į lauką.

186. Pastatų, esančių 15 m atstumu nuo požeminio dujotiekio, savininkai turi užtikrinti, kad būtų galima patikrinti, ar rūšių ir kitų įgilintų patalpų oras neužterštas SND.

187. SND nuotėkiai iš dujotiekių turi būti šalinami, kaip nustatyta avarijų lokalizavimo planuose. Aptikus pavojingą SND koncentraciją pastatų rūsiuose, kolektoriuose, požeminėse perėjose, dujotiekiai nedelsiant turi būti atjungiami.

188. Apie numatomą SND atjungimą dėl dujotiekio remonto ir apie dujų tiekimo atnaujinimo laiką dujų vartotojai turi būti įspėti iš anksto.

189. Jei apžiūros metu nustatoma požeminių dujotiekių mechaninių pažeidimų, tai tokios požeminio dujotiekio vietos turi būti atkasamos ir fiziniais kontrolės metodais tikrinamos pažeisto požeminio dujotiekio virintinės sandūros – po vieną artimiausią sandūrą į abi puses nuo pažeidimo vietos. Sandūroje aptikus defektų (trūkių, plyšių), atsiradusių pažeidus požeminį dujotiekį, reikia atidengti ir fiziniais kontrolės metodais patikrinti kitas pažeisto požeminio dujotiekio sandūras – dar po vieną artimiausią sandūrą į abi puses nuo pažeistos vietos. Pažeistas požeminio dujotiekio ruožas išpjaunamas ir pakeičiamas nauju.

#### **IV. DUJOTIEKIŲ TECHNINIS PATIKRINIMAS**

190. Nustatant dujotiekio techninio patikrinimo periodiškumą, turi būti atsižvelgta į dujotiekio eksploatavimo trukmę, vamzdžio medžiagą (polietilenas, plienas), dujų slėgį, grunto korozinį aktyvumą, elektrocheminės korozijos poveikį.

191. Dujotiekių techninis patikrinimas turi būti atliekamas tokiu periodiškumu:

191.1. požeminių plieninių dujotiekių – du kartus per metus;

191.2. antžeminių dujotiekių – vieną kartą per metus;

191.3. požeminių polietileninių dujotiekių – vieną kartą per metus;

191.4. požeminio plieninio dujotiekio izoliacijos būklės patikrinimas turi būti atliekamas ne rečiau kaip vieną kartą per 5 metus;

191.5. požeminio plieninio dujotiekio vamzdžių metalo būklės patikrinimas turi būti atliekamas visais atvejais, kai dujotiekis atkasamas;

191.6. šulinių ir uždaramųjų įtaisų būklės patikrinimas turi būti atliekamas ne rečiau kaip vieną kartą per metus;

191.7. kondensato rinktuvų patikrinimas turi būti atliekamas pagal savininko patvirtintą planą. Prireikus kondensatas iš rinktuvų turi būti šalinamas;

191.8. SND slėgio dujotiekyje tyrimas turi būti atliekamas prireikus;

191.9. požeminio polietileninio dujotiekio indikacinio laido būklės patikrinimas turi būti atliekamas ne rečiau kaip vieną kartą per 5 metus;

191.10. elektrocheminės saugos nuo korozijos įrenginių priežiūra turi būti atliekama Taisyklių 5 priedo 35 punkte nurodyto teisės akto nustatytu periodiškumu ir mastu.

192. Dujotiekių techninio patikrinimo metu:

192.1. patikrinama:

- 192.1.1. išoriniai galimo SND nutekėjimo požymiai;
- 192.1.2. požeminių ir antžeminių dujotiekio įtaisų tvarkingumas ir sandarumas;
- 192.1.3. uždaramųjų įtaisų, izoliuojančių jungčių ir namų SND slėgio reguliavimo įtaisų sandarumas, dėklų padėtis ir jų sandarinimo būklė;
- 192.1.4. ar dujotiekiui negresia mechaniniai pažeidimai ir užstatymo pavojus, ar dujotiekio apsaugos zonoje neužsodinti medžiai, ar statybos, remonto ir žemės darbai atliekami pagal Taisyklių 5 priedo 16 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus;
- 192.2. atnaujinami dujotiekio įrenginių žymėjimo ženklai, prireikus pakeičiami jų stovai, išvalomi apsauginiai šulinėliai (kapos), kondensato surinktuvų apsauginiuose šulinėliuose įrengiami arba (prireikus) atnaujinami putų plastiko amortizatoriai;
- 192.3. pašalinamas apsauginiuose šulinėliuose, sekliuose šuliniuose ir dujotiekio jungtyse pastebėtas SND nuotėkis;
- 192.4. apsauginiai šulinėliai centruojami, paaukštinami ar pažeminami (be suvirinimo darbų);
- 192.5. atliekami kiti dujotiekio įrenginių taisymo darbai vadovaujantis pavojingų darbų su dujomis reikalavimais nustatytais Taisyklių 5 priedo 28 punkte nurodytame teisės akte;
- 192.6. registruojami dujotiekio ir jo įrenginių pažeidimai, kurių negalima pašalinti techninio patikrinimo metu, ir duomenys perduodami atitinkamoms dujotiekius eksploatuojančio juridinio asmens tarnyboms;
- 192.7. prižiūrimi dujotiekio įrenginių aptvarai: jie dažomi, nupjaunama žolė;
- 192.8. iš dujotiekio apsaugos zonos šalinami krūmai.

## **V. PLIENINIO DUJOTIEKIO IZOLIACIJOS IR VAMZDŽIO METALO PAVIRŠIAUS BŪKLĖS TIKRINIMAS**

- 193. Plieninio dujotiekio izoliacijos būklė tikrinama specialiais prietaisais, kuriais nustatoma, ar nėra izoliacijos defektų, Taisyklių 191 punkte nurodytu periodiškumu.
- 194. Nustačius izoliacijos defektus, turi būti atkastas ne mažiau kaip 1,5 m ilgio plieninio dujotiekio ruožas (atkarpa) ir izoliacijos būklė patikrinama tam skirtais prietaisais bei apžiūrint.
- 195. Visose izoliacijos pažeidimų, naujų plieninių dujotiekių prijungimo, nupjovimo ir remonto vietose turi būti patikrinama izoliacijos ir vamzdžių metalo paviršiaus būklė.
- 196. Atnaujinus plieninio dujotiekio izoliaciją, prieš užkasant plieninį dujotiekį, izoliacijos kokybė turi būti patikrinama tam skirtais prietaisais.

## **VI. DUJOTIEKIŲ ŠULINIŲ IR UŽDAROMŲJŲ ĮTAISŲ TECHNINIS PATIKRINIMAS**

- 197. Požeminio dujotiekio šulinių ir juose sumontuotų uždaramųjų įtaisų būklė techniškai patikrinama pagal dujotiekio savininko patvirtintus dujotiekio techninių patikrinimų grafikus, atliekant techninio patikrinimo darbų technologijos instrukcijose nustatytus darbus. Techniniai patikrinimai turi būti atliekami ne rečiau, kaip nurodyta Taisyklių 191 punkte.
- 198. Atliekant požeminio dujotiekio šulinių ir juose sumontuotų uždaramųjų įtaisų techninį patikrinimą, turi būti patikrinama ne šuliniuose sumontuotų požeminio dujotiekio uždaramųjų įtaisų vairaračių būklė.

## **VII. KONDENSATO RINKTUVŲ TECHNINIS PATIKRINIMAS**

- 199. Turi būti tikrinama, ar kondensato rinktuvuose nėra susikaupusio kondensato. Tikrinimo periodiškumą nustato dujotiekius eksploatuojantys juridiniai asmenys.
- 200. Susikaupęs kondensatas prireikus šalinamas.

201. Kondensatas turi būti šalinamas į sandarius indus ir utilizuojamas tam skirtose vietose.

## **VIII. SND SLĖGIO DUJOTIEKYJE TYRIMAS**

202. Dujotiekiuose turi būti palaikomas dujotiekių projekte numatytas nominalus SND slėgis. Techninės priežiūros metu nustatčius dujotiekiuose nuolat esančias nepakankamo SND slėgio atkarpas, zonas, rajonus, juose turi būti atliekamas SND slėgio tyrimas.

203. Tiriant SND slėgį dujotiekiuose, matuojama faktiškas SND slėgis esant didžiausiai apkrovai, galimai vienu metu visoje tikrinamo dujotiekio dalyje. Šiuos matavimus rekomenduojama atlikti žiemos periodu, didžiausio SND suvartojimo valandomis.

204. SND slėgiui dujotiekiuose tirti naudojami rodmeniniai arba telemechanikos įrangos matavimo prietaisai, įrengti dujų vartotojo dujotiekyje. Gali būti įrengiami papildomi matavimo prietaisai; papildomų matavimo taškų kiekį ir jų įrengimo vietas nustato dujotiekis eksploatuojantis juridinis asmuo.

205. SND slėgio dujotiekyje tyrimas turi būti atliekamas pagal dujotiekio savininko parengtas ir patvirtintas šių darbų atlikimo technologijos instrukcijas.

## **VIII. PASTATŲ SNDS EKSPLOATAVIMAS**

### **I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

206. Pastatų SNDS eksploatavimą sudaro nuolatinė dujas deginančių įrenginių ir buitinių dujų prietaisų priežiūra jiems veikiant, SNDS techninė priežiūra ir remontas, taip pat dūmtraukių, dūmtakių ir vėdinimo kanalų periodinė patikra ir valymas. Buitiniai dujų prietaisai ir dujas deginantys įrenginiai eksploatuojami vadovaujantis jų gamintojų techniniais dokumentais.

207. Visi dujas deginantys įrenginiai turi turėti saugaus veikimo, kontrolės bei reguliavimo automatiką (išskyrus dujines virykles, jeigu automatika nenustatyta jų konstrukcijoje), kuri nustatyta jų techniniuose dokumentuose ir įrengimo projektuose. Saugaus veikimo automatika turi nedelsiant nutraukti SND tiekimą užgesus liepsnai degikliuose, neleistina sumažėjus traukai kūrykloje ar dūmtakyje, neleistina padidėjus ar sumažėjus nustatytam SND slėgiui prieš degiklius, nutrūkus oro tiekimui (katilams ir įrenginiams su priverstino oro tiekimo degikliais).

208. Buitiniai dujų prietaisai ir dujas deginantys įrenginiai turi būti įrengti pagal Taisyklių 5 priedo 46 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus.

209. Dūmtraukiai, dūmtakiai ir vėdinimo kanalai turi būti tikrinami ir valomi:

209.1. prieš paleidžiant SND į jas deginančius prietaisus ir įrenginius;

209.2. sezoniskai veikiančių dujų įrenginių ir prietaisų – prieš kiekvieną šildymo sezoną;

209.3. plytiniai – ne rečiau kaip kartą per ketvirtį;

209.4. keraminiai bei metaliniai (taip pat ir plytiniai su metaliniais įdėklais), taip pat dūmtakiai, pagaminti iš specialių kaitrai atsparaus betono blokų, – ne rečiau kaip kartą per metus;

209.5. tikrinimo rezultatai turi būti įforminami aktu.

210. Nuosavuose namuose ir butuose tikrinti ir valyti dūmtraukius, dūmtakius bei vėdinimo kanalus gali patys savininkai arba šiems darbams atlikti pagal sudarytas sutartis pakviestos kvalifikuotos tarnybos. Daugiabučius gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus eksploatuojantys juridiniai asmenys, tų namų ir pastatų savininkai dūmtraukių, dūmtakių ir vėdinimo kanalų pirminį ir periodinį tikrinimą ir valymą gali atlikti savo jėgomis, jeigu jie turi kvalifikuotus darbuotojus arba šiems darbams atlikti pagal sudarytas sutartis kviešti kvalifikuotas tarnybas.



211. Periodinio dūmtraukių, dūmtakių ir vėdinimo kanalų tikrinimo metu nustatoma, ar jie neužteršti, sandarūs ir gerai (sandariai) atskirti vienas nuo kito, ar tvarkinga dūmtraukio viršūnė ir ar dūmtraukyje normali trauka. Trauka dūmtraukyje turi būti ne mažesnė, negu nurodyta SND deginančio įrenginio ar prietaiso techniniuose dokumentuose.

212. Už dūmtraukių, dūmtakių, vėdinimo kanalų techninę būklę atsako jų savininkas.

213. Draudžiama palikti veikiančius dujas deginančius įrenginius be nuolatinės priežiūros, jei jie neturi gamykloje sukomplektuotos saugos ir reguliavimo automatikos, kuri užtikrina dujas deginančių įrenginių veikimą be nuolatinės priežiūrinčio personalo kontrolės. Kai dujas deginantys įrenginiai, įrengti II ar III kategorijos katilinėse pagal Taisyklių 5 priedo 46 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus, veikia be nuolatinės priežiūrinčio personalo kontrolės, tokių įrenginių veikimas turi būti kontroliuojamas iš dispečerinio pulto ar kvalifikuoto budinčio personalo, į kurio pareigas įeina visi darbai, susiję su dujas deginančių įrenginių stabdymu, įjungimu ir jų technine priežiūra.

214. Prieš išardant uždaromuosius įtaisus, prieš remontuojant dujotiekius, dirbant dujas deginančio įrenginio viduje, taip pat konservuojant dujas deginančio įrenginio dujotiekius (po šildymo sezono ar kitais atvejais), pirmuosius dujų tekėjimo kryptimi esančius uždaromuosius įtaisus reikia uždaryti ir įrengti už jų aklės, iš dujas deginančio įrenginio dujotiekį išleisti dujas ir prapūsti juos oru arba inertinėmis dujomis.

215. Remontuojant dujas deginančius įrenginius, jeigu tokio remonto metu jie yra išardomi ar paruošiami ne darbo sezonui, dujas deginantys įrenginiai turi būti atjungti nuo dujotiekį ir įrengtos aklės.

## **II. GYVENAMŲJŲ IR KITŲ PASTATŲ SNDS TECHINĖ PRIEŽIŪRA**

216. Gyvenamųjų ir kitų pastatų dujotiekį ir individualių dujų balionų įrenginių techninis patikrinimas atliekamas pastato savininko iniciatyva ir lėšomis. Šiems darbams atlikti pastato savininkas turi turėti sudarytą galiojančią sutartį su kvalifikuota tarnyba.

217. Dujotiekį techninis patikrinimas atliekamas tokiu periodiškumu:

217.1. gyvenamuosiuose pastatuose – ne rečiau kaip vieną kartą per 5 metus;

217.2. kituose pastatuose – ne rečiau kaip vieną kartą per metus.

218. Techninio patikrinimo metu atliekami darbai:

218.1. patikrinama pastatų dujotiekį ir uždaramųjų įtaisų techninė būklė, jeigu reikia, uždaramieji įtaisai išvalomi ir tepami;

218.2. Taisyklių 1 priede nurodyta tvarka išbandomas vidaus dujotiekio sandarumas. Bandymo ribos: nuo įvadinio čiaupo iki čiaupo prieš buitinių dujų prietaisą (dujinę viryklę ar kt.).

219. Dujas deginančių įrenginių ir buitinių dujų prietaisų techninis patikrinimas atliekamas jų gamintojo nustatytu periodiškumu bei apimtimi arba dujų vartotojo pageidavimu ir lėšomis taisant dujas deginančius įrenginius, buitinius dujų prietaisus. Dujas deginančių įrenginių ir buitinių dujų prietaisų techninio patikrinimo metu:

219.1. patikrinamas dujas deginančių įrenginių sandarumas jautriais dujų koncentracijos nustatymo prietaisais ar kitais teisės aktais nustatytais būdais;

219.2. patikrinama patalpų, kuriuose įrengti dujas deginantys įrenginiai ir buitiniai dujų prietaisai, atitiktis normatyvinių dokumentų reikalavimams;

219.3. patikrinama degimo produktų šalinimo sistemos jungiamųjų vamzdžių, dūmtakių, dūmtraukių, vėdinimo kanalų techninė būklė, trauka dūmtraukyje ir vėdinimo kanale;

219.4. patikrinamas saugos ir dujų degimo reguliavimo automatikos veikimas;

219.5. jei reikia, pakeičiamos sugedusios ir susidėvėjusios dujas deginančių įrenginių ar buitinių dujų prietaisų dalys;

219.6. išvalomi filtrai, degikliai, degtuvai;

219.7. atliekami kiti techninio patikrinimo darbai, nustatyti dujas deginančių įrenginių ir buitinių dujų prietaisų gamintojo techniniuose dokumentuose.

### **III. PASTATUOSE (IŠSKYRUS GYVENAMUOSIUS PASTATUS) NAUDOJAMŲ DUJAS DEGINANČIŲ ĮRENGINIŲ TECHNINĖ PRIEŽIŪRA**

220. Šio skirsnio reikalavimai taikomi dujas deginančių įrenginių, kurių kiekvieno galingumas ne didesnis kaip 400 kW, o bendras – ne didesnis kaip 1,5 MW, techninei priežiūrai.

221. Dujas deginančių įrenginių techninę priežiūrą sudaro:

221.1. periodiškoji techninė priežiūra, atliekama ne rečiau kaip vieną kartą per 3 mėnesius;

221.2. kasmetinis techninis patikrinimas;

221.3. kontrolės ir matavimo priemonių, automatikos ir signalizacijos sistemų techninis patikrinimas;

221.4. buitinių dujų prietaisų techninis patikrinimas atliekamas Taisyklių 219 punkte nurodytu periodiškumu ir mastu.

222. Dujas deginančių įrenginių periodiškosios techninės apžiūros metu:

222.1. patikrinama:

222.1.1. ar veikia uždaramieji bei apsaugos išmetimo vožtuvai ir jų uždarymo sandarumas;

222.1.2. jungčių ir įtaisų sandarumas (rasti nesandarumai pašalinami);

222.1.3. degiklių techninė būklė, veikimas. Jeigu būtina, degikliai ir degtuvai išvalomi;

222.1.4. filtro užterštumas (pagal slėgių skirtumą prieš ir už filtro). Jeigu būtina, filtras išvalomas;

222.1.5. slėgio reguliatorių ir apsaugos vožtuvų techninė būklė, suderinami jų veikimo parametrai;

222.2. jeigu būtina, prapučiami manometrai, slėgio reguliatorių, uždaramųjų vožtuvų ir kt. impulsiniai vamzdeliai.

223. Dujas deginančių įrenginių kasmetinio techninio patikrinimo metu:

223.1. atliekami visi Taisyklių 222 punkte išvardyti darbai;

223.2. išardomi ir išvalomi reguliatoriai, apsaugos vožtuvai, filtrai;

223.3. patikrinamas vožtuvų prigludimas prie lizdo, membranų sandarumas bei paslankumas;

223.4. tepamos besitrinančios dalys, sutvarkomi riebokšliai;

223.5. pakeičiamos susidėvėjusios įrenginių dalys;

223.6. patikrinamas neardomųjų konstrukcijų mazgų tvirtinimas;

223.7. išardomi ir sutaisomi neužsidarantys ir netvarkingi uždaramieji įtaisai;

223.8. jeigu reikia, perdažomi vamzdynai ir įrenginiai;

223.9. išmatuojamos kabelių bei laidų izoliacijos ir įžeminimo kontūrų varžos.

224. Kontrolės ir matavimo priemonių, automatikos ir signalizacijos sistemų techninis patikrinimas atliekamas vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 31 punkte nurodyto teisės akto 5 priede nurodytu periodiškumu ir mastu.

### **IX. SND NAUDOJIMAS ŪKIO REIKMĖMS**

225. Naudoti SND ūkio reikmėms (metalams pjauti, virinti, lituoti; bitumui, sprogimo ar gaisro atžvilgiu pavojingoms medžiagoms kaitinti) leidžiama tik kvalifikuotiems darbuotojams.

226. SND metalams virinti, pjaustyti ir kitiems tikslams gali būti tiekiamos iš stacionariųjų ar kilnojamųjų dujų postų.

227. Stacionarieji dujų postai turi būti įrengiami pagal projektus, atitinkančius galiojančių teisės aktų reikalavimus.

228. Kilnojamuosius degiklius ir įrenginius prie stacionariųjų dujų postų ar dujų balionų leidžiama prijungti žarnomis, kurios turi išlaikyti 6 bar slėgį, būti ne ilgesnės kaip 30 m ir sudarytos ne daugiau kaip iš trijų tarpusavyje sujungtų gabalų. Žarnoms sujungti tarpusavyje ir prijungti prie dujas naudojančių įrenginių bei dujų balionų, dujų postų turi būti naudojamos dvipusės gofruotos movos. Žarnos sujungimo vietose turi būti suveržtos pavalkėliais.

229. Iš rezervuarų į stacionariuosius dujų postus tiekiamų SND slėgis turi būti ne didesnis kaip 1,5 bar.

230. Stacionariajame dujų poste, SND linijoje prieš žarną, turi būti įrengiamas uždaromasis įtaisas ir uždaro tipo apsauginis įtaisas, neleidžiantis liepsnai išplisti į dujotiekį ar dujotiekyje susidaryti sprogiam mišiniui.

231. Prieš pradėdant pjaustymo darbus, muilo emulsija turi būti patikrintas stacionariojo dujų posto įtaisy, žarnų prijungimo vietų sandarumas.

232. Nuo stacionariojo dujų posto atjungus žarną, turi būti uždaromas uždaromasis įtaisas ir įrengiama aklė.

233. Kilnojamąjį dujų postą leidžiama įrengti specialios konstrukcijos vežimėlyje, sumontavus jame dujų balioną kartu su deguonies balionu. Dujų balionai vežimėlyje turi būti sumontuoti taip, kad nenukristų ir nesidaužytų vienas į kitą. Darbo metu dujų balionas turi būti vertikaloje padėtyje.

234. Prie vieno kilnojamojo dujų posto (dujų baliono) gali būti prijungtas tik vienas dujų degiklis ar pjoviklis. SND slėgiui sumažinti ir palaikyti jį reikiamo lygio ant dujų baliono turi būti įrengtas SND slėgio redukavimo įtaisas.

235. Dujų balionai turi būti apsaugoti nuo mechaninio pažeidimo, metalo pusrų, dujų arba skysčių, sukeliančių koroziją, poveikio.

236. Patalpoje dujų balionas gali būti ne arčiau kaip 1 m nuo šildymo prietaisų ir 5 m – nuo šilumos šaltinio, kuriame dega atvira ugnis. Dujų balionas neturi įšilti daugiau kaip iki 45 °C temperatūros.

237. Draudžiama pjauti, virinti metalus naudojant SND bei naudoti SND kitiems tikslams cokolinėse ir rūsių patalpose (jei durys iš patalpos yra žemiau už žemės paviršių), taip pat šuliniuose, šachtose ir kituose požeminiuose statiniuose.

238. Metalams pjauti, virinti bei kitiems tikslams naudoti SND, taip pat atvirą liepsną iš kitų liepsnos šaltinių leidžiama ne arčiau kaip:

238.1. 10 m – nuo rezervuarų įrenginio;

238.2. 5 m – nuo balionų su dujomis ir deguonimi;

238.3. 3 m – nuo dujų vamzdinių ir žarnų, taip pat nuo stacionariųjų dujų postų dirbant rankomis;

238.4. 1,5 m – nuo dujų postų, kai darbai mechanizuoti.

239. Darbo metu degiklio (pjoviklio) liepsna turi būti nukreipta į priešingą pusę nuo SND šaltinio. Jeigu ši sąlyga negali būti įvykdyta, tai SND tiekimo šaltinį reikia aptverti metaliniais skydais arba širmomis iš nedegųjų medžiagų.

240. Darbo vietoje remontuoti degiklius, pjoviklius ir kitą įrangą draudžiama.

241. Nenaudojami kilnojamųjų dujų postų dujų balionai (ir tušti dujų balionai) turi būti sandėliuojami dujų balionų sandėliuose, metalinėse spintose ar konteineriuose.

242. Draudžiama žarną, kuri buvo naudota SND tiekti, naudoti deguoniui tiekti, taip pat degiosiomis dujomis išpūsti iš žarnos deguonį ir atvirkščiai – dujas deguonimi.

243. Gumuoto audinio žarnos bandomos pagal jų gamintojo rekomendacijas, bet ne rečiau kaip kartą per 6 mėn. Gumuoto audinio žarnos bandomos hidrauliniu būdu slėgiu, 1,25 karto didesniu už darbinį, jei kitaip nėra nustatyta jų techniniuose dokumentuose.

244. Bandymo metu turi būti patikrinta, ar nenutrūkęs laidininkas, sumontuotas gumuoto audinio žarnos viduje. Laidininko varža turi būti ne didesnė kaip 10 omų. Gumuoto audinio žarnų bandymo rezultatai nurodomi bandymo akte.

245. Prasitrynusios, įpjautos, išsipūtusios, įplyšusios ir turinčios kitų defektų gumuoto audinio žarnos keičiamos naujomis.

246. Išbandytos gumuoto audinio žarnos turi būti paženklintos, kad būtų galima jas atpažinti, ir ant jų turi būti nurodyta kito jų techninio patikrinimo data.

## **X. DUJŲ BALIONAI, JŲ ĮRENGINIAI, EKSPLOATAVIMAS**

### **I. DUJŲ BALIONŲ TRANSPORTAVIMAS**

247. SND transportavimo kelių transporto priemonėmis tvarką nustato pavojingų krovinių vežimą reglamentuojantys Taisyklių 5 priedo 6 ir 8 punktuose nurodyti teisės aktai ir Taisyklių 5 priedo 13 punkte nurodyta sutartis.

248. Autotransporto priemonės, kuriomis transportuojami dujų balionai, garaže gali būti laikomos tik iškrovus iš jų dujų balionus. Pilni ir tušti dujų balionai turi būti iškrauti dujų balionų sandėliuose ar prekybos fasuotomis SND vietose, kuriose yra specialiai įrengtos pilnų, tuščių bei avarinių dujų balionų sandėliavimo vietos.

249. Individualiu transportu dujų balionus leidžiama vežti laikantis šių sąlygų:

249.1. Leidžiama vežti ne daugiau kaip du dujų balionus, kurių bendra talpa ne didesnė kaip 54 litrai.

249.2. Dujų balionai turi būti su aklėmis.

249.3. Transporto priemonėje dujų balionai turi būti padėti nejudamai.

250. Transportuojami dujų balionai turi būti apsaugoti nuo saulės spindulių ir atmosferos kritulių.

251. Dujų pardavėjas, pardavęs dujų balionus dujų vartotojams, privalo juos perspėti dėl dujų balionų transportavimo sąlygų laikymosi ir įteikti Taisyklių 4 priede nurodytą dujų baliono eksploatavimo atmintinę bei tarpinę dujų balionų prijungimui.

### **II. DUJŲ BALIONŲ SANDĖLIAVIMAS**

252. Pripildyti dujų ir tušti (neprapūsti oru ar inertinėmis dujomis) dujų balionai turi būti laikomi teisės aktų nustatyta tvarka suprojektuotuose ir Taisyklių 5 priedo 47 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka pripažintuose tinkamais naudoti atviro ar uždaro tipo vienaukščiuose, turinčiuose lengvai numetamas konstrukcijas dujų balionų sandėliuose, metalinėse vėdinamose spintose ar konteineriuose.

253. Dujų balionų sandėlyje turi būti suprojektuota natūrali arba mechaninė vėdinimo sistema, užtikrinanti trikartinį oro pasikeitimą sandėlyje per valandą.

254. Dujų balionų sandėliavimo, dujų balionų sandėlių naudojimo tvarka turi būti nustatyta sandėlių naudojimo instrukcijoje.

255. Dujų balionų sandėliuose, dujų balionų sandėlių apsaugos zonoje, šalia metalinės spintos ar konteinerio turi būti Taisyklių 20 punkte nurodytos pirminės gaisro gesinimo priemonės bei iškabinti saugos ženklai ir užrašai, draudžiantys naudoti atvirą ugnį ir rūkyti.

256. Sandėliuojami dujų balionai neturi būti veikiami tiesioginių saulės spindulių ir kritulių. Dujų balionų sandėlių langai turi būti įstiklinti matiniais ar baltai nudažytais stiklais.

257. Dujų baliono sandėlio grindys turi būti iš medžiagų, kurios nesukelia kibirkšties. Į dujų balionų sandėlius, kuriuose laikomi degiųjų dujų balionai, draudžiama įeiti asmenims, dėvintiems avalynę arba drabužius, galinčius sukelti kibirkščiavimą.

258. Pripildyti dujų balionai laikomi vertikalčiai arba horizontalčiai. Dujų balionai turi būti laikomi taip, kad nenuvirstų ar nebūtų mechaniškai sužaloti. Dujų balionus laikant horizontalčiai ant medinių rėmų arba stelažų, rietuvės turi būti ne aukštesnės kaip 1,5 m, o visi ventiliai nukreipti į vieną pusę. Ant horizontalčiai sandėliuojamo dujų baliono turi būti uždedama po du virvės ar gumos žiedus.

259. Pripildyti dujų balionai turi būti sandėliuojami atskirai nuo tuščių.

260. Pripildyti ir tušti dujų balionai turi būti sandėliuojami su aklėmis.

261. Dujų balionų sandėliuose temperatūra neturi viršyti 35 °C. Esant aukštesnei temperatūrai, būtina patalpą (dujų balionų sandėlį) aušinti (ypač grindų lygyje).

262. Jeigu iš dujų balionų sandėlyje esančių dujų balionų nuteka SND, tai dujų balionų sandėlį reikia vėdinti, nesandarius dujų balionus išnešti iš dujų balionų sandėlio, o SND iš tokių dujų balionų išleisti tam tikslui skirtoje aikštelėje.

263. Netvarkingi dujų balionai turi būti pažymėti (kreida nurodyta nuotėkio vieta) ir laikomi atskirai. Tokie dujų balionai turi būti grąžinami į DPS ar DPP (ten, kur jie buvo pripildyti) remontuoti.

264. Dujų balionų sandėlyje, jeigu jame vykdomas dujų balionų pardavimas dujų vartotojams, turi būti ne žemesnės kaip trečios tikslumo klasės svarstyklės dujų balionams pasverti, atitinkančios Taisyklių 5 priedo 20 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus.

265. Dujų balionų sandėlis turi būti tvarkingas ir švarus.

266. Dujų balionų sandėlyje kilus gaisrui, reikia skubiai iškviešti ugniagesius, o iki jiems atvykstant gaisrą gesinti dujų balionų sandėlyje esamomis gaisro gesinimo priemonėmis.

267. Draudžiama kartu su dujų balionais dujų balionų sandėlyje laikyti kitas degiąsias medžiagas, deguonies balionus ir kitus daiktus.

### **III. DUJŲ BALIONŲ ĮRENGINIAI**

268. Dujų balionų įrenginiai turi būti įrengiami vadovaujantis teisės aktais.

269. Dujų balionų įrenginiai turi būti apsaugoti nuo mechaninio ir šiluminio poveikio, kad neįsiltų daugiau kaip iki 45 °C. Dujų balionų įrenginio spintos turi būti rakinamos, dažomos šviesia spalva. Dujų balionų įrenginys aptvertuose žemės sklypuose gali būti įrengtas ne dujų balionų įrenginio spintoje, jei įrengta dujų balionų įrenginio apsauga nuo atmosferos kritulių ir saulės spindulių.

270. Į buitinius dujų prietaisus iš dujų balionų įrenginių tiekiamų SND slėgis už įrengto slėgio reguliavimo įtaiso neturi būti didesnis kaip 50 mbar.

271. Draudžiama dujų balionų įrenginių spintoms apšiltinti ir jų šildymui naudoti medžiagas, šildytuvus ir kitus prietaisus, nenustatytus spintų gamintojų techniniuose dokumentuose.

272. Dujų balionų įrenginių sandarumą leidžiama tikrinti darbinio slėgio dujomis, naudojant muilo emulsiją arba dujų nuotėkiui nustatyti skirtais prietaisais.

273. Dujų balionai dujų balionų įrenginiuose turi būti keičiami vadovaujantis šių darbų technologinės instrukcijos reikalavimais.

274. Dujų balionų įrenginiuose, kuriuose įrengti didesnės kaip 27 litrų talpos dujų balionai, dujų balionus pakeisti privalo dujų balionų pardavėjo kvalifikuoti darbuotojai. Dujų balionų įrenginiuose keisti iki 27 litrų talpos dujų balionus leidžiama ir fiziniams asmenims (dujų vartotojams), instrukuotiems dujų tiekimu (pardavimu) užsiimančiuose juridiniuose asmenyse, vadovaujantis Taisyklių 4 priede nurodyta dujų baliono eksploatavimo atmintine, kurią išduoda dujų balioną parduodantis juridinis asmuo.

275. *Neteko galios nuo 2008-09-17*

*Punkto naikinimas:*

*Nr. [4-408](#), 2008-09-09, Žin. 2008, Nr. 106-4065 (2008-09-16), i. k. 1082020ISAK0004-408*

276. Dujų balionų įrenginių, kuriuose įrengti daugiau kaip 2 dujų balionai, techninė priežiūra atliekama Taisyklių VI skyriaus II skirsnyje nurodytu periodiškumu ir mastu.

277. Dujų balionų įrenginių, kuriuose įrengti ne daugiau kaip 2 dujų balionai, techninis patikrinimas atliekamas jų gamintojo nustatytu periodiškumu bei apimtimi, taip pat dujų vartotojo pageidavimu, taisant buitinius dujų prietaisus, taip pat dujų pardavėjui pristačius (atvežus) dujų vartotojui dujų balionus ir juos prijungus.

278. Dujų balionų įrenginių techninio patikrinimo metu taip pat turi būti atliekami Taisyklių 219 punkte nurodyti darbai.

279. Dujų balionų periodinis techninis patikrinimas atliekamas Taisyklių XI skyriuje nustatyta tvarka ir periodiškumu.

#### **IV. DUJŲ BALIONŲ PREKYBOS VIETOS EKSPLOATAVIMAS**

280. SND prekybos vieta gali būti eksploatuojama, jei ji suprojektuota ir įrengta vienaukščiame, neturinčiame rūšio, atskirai stovinčiame pastate arba atviro tipo aikštelėje įrengtoje spintoje ar konteineryje ir Taisyklių 5 priedo 47 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka pripažinta tinkama naudoti.

281. Draudžiama eksploatuoti SND prekybos vietą ir joje vykdyti prekybą SND jei:

281.1. SND prekybos vieta neturi savivaldybės, kurioje yra SND prekybos vieta, išduoto leidimo prekybai SND;

281.2. SND prekybos vieta neturi Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nustatyta tvarka registruoto kasos aparato;

281.3. SND prekybos vietoje nėra ne žemesnės kaip trečios tikslumo klasės svarstyklių, atitinkančių Taisyklių 5 priedo 20 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus, sudarančių galimybę dujų vartotojui patikrinti užpildyto dujų baliono dujų masės (svorio) atitiktį dujų baliono ženklinimo etiketėje nurodytai dujų masei, kaip to reikalauja Taisyklių 5 priedo 30 punkte nurodytas teisės aktas;

281.4. SND prekybos vieta neturi konkretaus adreso;

281.5. SND prekybos vietoje nėra reklaminio stendo, kuriame paskelbta parduodamų SND kaina ir procentinė SND sudėtis;

281.6. jei pažeidžiamos Taisyklių ar kitų teisės aktų nuostatos.

282. Užpildyti dujomis, tušti bei avariniai dujų balionai SND prekybos vietoje turi būti saugomi (sandėliuojami) atskirai, tam tikslui skirtose ir atitinkamai pažymėtose vietose.

283. Jeigu SND prekyba vykdoma laikiname statinyje, jis turi atitikti šių Taisyklių ir kitų teisės aktų reikalavimus.

284. SND prekybos vietoje parduodami dujų balionai, pagal Taisyklių 88 punkto ir Taisyklių 5 priedo 30 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus, turi būti paženklininti specialiomis etiketėmis, o juos pardavęs dujų pardavėjas privalo dujų vartotojui įteikti:

284.1. kasos aparato kvitą arba kitą pirkimą fiksuojantį dokumentą, kuriame turi būti nurodytas parduodamo dujų baliono numeris;

284.2. tarpinę dujų baliono ventilio atvamzdžio sujungimo su reduktoriumi sandarumui užtikrinti;

284.3. Taisyklių 4 priede nurodytą dujų baliono eksploatavimo atmintinę su nurodytais dujų pardavėjo rekvizitais.

#### **XI. DUJŲ BALIONŲ PERIODINIS TECHNINIS PATIKRINIMAS IR REMONTAS**

285. Dujų balionų periodinis techninis patikrinimas ir remontas atliekamas BTPC (specialiai įrengtuose dujų balionų techninio patikrinimo centruose, DPS arba įmonėse, gaminančiose dujų balionus ir turinčiose Valstybinės energetikos inspekcijos prie Ūkio ministerijos (toliau – VEI) išduotą atestatą SND įrenginių eksploatavimo darbams atlikti, kurių pasirengimo sąlygas atlikti dujų balionų periodinį techninį patikrinimą yra įvertinusi paskelbtoji arba paskirtoji įstaiga).

286. Dujų balionų, atitinkančių Taisyklių 5 priedo 17 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus, periodinis techninis patikrinimas atliekamas vadovaujantis minėto teisės akto reikalavimais.

287. Dujų balionų, kuriems taikomas Taisyklių 5 priedo 17 punkte nurodytas teisės aktas, periodinius techninius patikrinimus pagal minėto teisės akto 4 priedo III skyrių (2

modulis) gali atlikti ir BTPC kvalifikuoti darbuotojai, paskelbtajai arba paskirtajai įstaigai įvertinus BTPC pasirengimo sąlygas, taikomą kokybės sistemą ir suteikus BTPC teisę naudotis paskelbtosios arba paskirtosios įstaigos ženklu. Tokiu atveju paskelbtoji arba paskirtoji įstaiga turi atlikti BTPC priežiūrą, atlikdama reguliarius ir neplaninius BTPC patikrinimus (auditą), siekiant nustatyti, kaip BTPC veikia kokybės sistema.

288. Dujų balionų, kurie neatitinka Taisyklių 5 priedo 17 ir 22 punktuose nurodytų teisės aktų reikalavimų ir kurių periodinio techninio patikrinimo terminas yra pasibaigęs, periodinis techninis patikrinimas atliekamas vadovaujantis Taisyklėmis, Taisyklių 5 priedo 55 ir 56 punktuose nurodytais standartais, Taisyklių 3 priede nustatyta suskystintų naftos dujų balionų periodinio techninio patikrinimo tvarka, dujų balionų gamintojų techniniais dokumentais ir kitais teisės aktais.

289. Dujų balionų periodinis techninis patikrinimas ir remontas atliekamas SND į dujų balionus pilstančių ir (ar) šiais balionais prekiaujančių juridinių asmenų lėšomis. Jeigu SND į dujų balionus pilstantys ir (ar) šiais balionais prekiaujantys juridiniai asmenys neturi reikiamos įrangos ir priemonių minėtiems darbams atlikti, jos turi turėti pasirašytas galiojančias sutartis dėl dujų balionų periodinio techninio patikrinimo ir remonto darbų su juridiniais asmenimis, kurie turi VEI išduotą atestatą atlikti SND įrenginių eksploatavimo darbus ir kurių pasirengimo sąlygas atlikti dujų balionų periodinį techninį patikrinimą yra įvertinusi paskelbtoji arba paskirtoji įstaiga. Juridiniams asmenims, neturintiems įrangos ir priemonių dujų balionų periodinio techninio patikrinimo ir remonto darbams atlikti arba pasirašytų galiojančių sutarčių dėl dujų balionų techninio patikrinimo, pildyti dujų balionus draudžiama.

290. Buitinių dujų balionų techninė būklė turi būti tikrinama ne rečiau kaip kas 10 metų.

291. Dujų balionai remontuojami, jeigu:

291.1. reikia ištaisyti (persriegti) pažeistus dujų baliono kaklelio vidinį ar išorinį sriegius;

291.2. reikia pritvirtinti atsilaisvinusius dujų baliono atraminį dugno žiedą ir gaubtą bei kaklelio žiedą ir apkabą arba juos pakeisti naujais;

291.3. reikia atlikti bendrą dujų baliono čiaupo valymą, kartu, kai reikia, pakeisti elastomerus, susidėvėjusius arba pažeistus čiaupo komponentus, pakuotę ir saugos įtaisus;

291.4. dujų baliono dažų sluoksnis daugelyje vietų yra pažeistas (dažų nėra, jie atšokę ar nusitrynę daugiau kaip 25 % bendro dujų baliono paviršiaus ploto). Toks dujų balionas turi būti perdažomas nelaukiant jo periodinio techninio patikrinimo termino.

292. Juridiniam asmeniui (pildytojui, pardavėjui) nuosavybės teise priklausantys dujų balionai gali būti žymimi (ar dažomi) juridinio asmens parengtame ir patvirtintame standarte nustatytais žymenimis ir (ar) spalva. Tokius dujų balionus užpildyti SND gali tik jų savininkas. Kiti dujų balionų užpildymą ir pardavimą SND atliekantys juridiniai asmenys apie tokius dujų balionus, jeigu jie patenka į jų DPS, DPP ar prekybos vietą, privalo per vieną mėnesį informuoti (raštu, elektroniniu paštu) jų savininką arba grąžinti dujų balionus į dujų balionų savininko DPS, DPP ar prekybos vietą.

## **XII. REKONSTRAVIMAS IR REMONTAS**

### **I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

293. Įrenginių remonto darbai planuojami įvertinant ir analizuojant jų naudojimo ypatumus, techninės priežiūros metu nustatytus trūkumus bei įrenginių techninę būklę.

294. Įrenginių analizės rezultatų pagrindu turi būti sudaromi įrenginių rekonstravimo, kapitalinio ir paprastojo remonto darbų einamųjų ar sekančių metų planai (programos).

295. Rekonstravimo ir kapitalinio remonto darbai atliekami vadovaujantis defektų nustatymo aktais, pagal teisės aktų nustatyta tvarka parengtus projektus.

296. Remontuojant slėginių indų korpuso ar kitas sudedamąsias dalis, kurios veikiamos slėgio, turi būti taikomi analogiški reikalavimai ir technologija, kaip ir jas gaminant. Slėginių indų remonto sąlygos derinamos su įgaliota įstaiga. Slėginių indų remonto darbams atlikti suderinami defektų žiniaraščiai, darbo brėžiniai ir darbų atlikimo planas, atliekami reikiami skaičiavimai, parengiami slėginių indų remonto techniniai reikalavimai, suvirinimo darbų aprašai, numatomi darbų kokybės tikrinimo būdai, atitikties įvertinimo procedūros ir darbų priėmimo tvarka. Įgaliota įstaiga, priimdama sprendimus dėl įrenginių techninės būklės, taiko atitikties įvertinimo procedūras, išdėstytas Taisyklių 5 priedo 21 punkte nurodyto teisės akto 3 priede (A<sub>1</sub>, C<sub>1</sub>, F ir G moduliai).

## **II. DPS, DPP REKONSTRAVIMAS IR REMONTAS**

297. DPS, DPP rekonstrukcijos darbams priskiriama:

297.1. naujų (papildomų) rezervuarų įrengimas arba senų (susidėvėjusių) pakeitimas naujais, didinant bendrą rezervuarų talpą;

297.2. naujų įrenginių (kompresorių, siurblių, dujų balionų pildymo įrenginių ir pan.) įrengimas arba senų (susidėvėjusių) pakeitimas naujais, didinant bendrą įrenginių pajėgumą ar gaminamos produkcijos kiekį;

297.3. naujų garintuvų įrengimas esamuose rezervuaruose;

297.4. aktyvios apsaugos nuo korozijos priemonių įrengimas esamuose rezervuaruose;

297.5. Taisyklių 5 priedo 5 punkte nurodyto teisės akto nustatyti statinių rekonstravimo darbai.

298. DPS, DPP kapitalinio remonto darbams priskiriama:

298.1. senų (susidėvėjusių) rezervuarų pakeitimas naujais, nedidinant bendros (suminės) rezervuarų talpos;

298.2. naujų įrenginių (kompresorių, siurblių, balionų užpildymo įrenginių ir pan.) įrengimas arba senų (susidėvėjusių) pakeitimas naujais, nedidinant bendro įrenginių pajėgumo ar gaminamos produkcijos kiekio;

298.3. naujų (papildomų) elektros, apšvietimo, šildymo, vėdinimo, ryšio, automatikos, signalizacijos ir kitų sistemų įrengimas veikiančiuose statiniuose;

298.4. garintuvų pakeitimas jiems susidėvėjus, morališkai pasenus ar pasibaigus jų naudojimo laikui;

298.5. visiškas susidėvėjusios požeminių rezervuarų izoliacijos pakeitimas nauja;

298.6. Taisyklių 5 priedo 5 punkte nurodyto teisės akto nustatyti statinių statybinių konstrukcijų kapitalinio remonto darbai.

299. DPS, DPP paprastojo remonto darbams priskiriama:

299.1. elektros, apšvietimo, šildymo, vėdinimo, ryšio, automatikos, signalizacijos ir kitų sistemų įvairių pažeidimų taisymas, susidėvėjusių sistemų keitimas;

299.2. įrenginių įvairių gedimų bei pažeidimų taisymas;

299.3. rezervuarų vidaus apžiūra, tyrimai ir bandymai;

299.4. rezervuarų įrenginių izoliacijos bei rezervuarų įrenginių remontas;

299.5. garintuvų įvairių pažeidimų taisymas, atskirų susidėvėjusių garintuvų sudėtinių dalių pakeitimas naujomis;

299.6. rezervuarų jungiamųjų vamzdinių, jų įrenginių ir uždaramųjų bei saugos įtaisų įvairių pažeidimų taisymas, jų pakeitimas naujais, nekeičiant pralaidumo, rezervuarų jungiamųjų vamzdinių sandarumo bandymas bei perdažymas;

299.7. aktyvios apsaugos nuo korozijos įrenginių, apsauginių ir anodinių įžemiklių įvairių pažeidimų taisymas ar papildomų įžemiklių įrengimas, nekokybiškų elektros kabelių keitimas;

299.8. kontrolės ir matavimo priemonių remontas ir keitimas;

299.9. apsaugos nuo žaibo ir įžeminimo įrenginių taisymas, papildomų įrengimas ir susidėvėjusių keitimas;



299.10. iškasų sutvarkymas ir apželdinimas, kelio dangos sutvarkymas;  
299.11. DPS, DPP aptvarų pažeidimų taisymas, jų perdažymas;  
299.12. kiti būtini DPS, DPP taisymo darbai;  
299.13. Taisyklių 5 priedo 5 punkte nurodyto teisės akto nustatyti statinių paprastojo remonto darbai.

300. DPS, DPP rekonstravimui priskiriamų remonto darbų techniniai veiksmai, įskaitant statybos leidimų gavimą, statinių pripažinimo tinkamais naudoti procedūras, atliekami vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 5 punkte nurodytu teisės aktu, normatyviniais statybos techniniais dokumentais ir Taisyklėmis.

### **III. DUJOTIEKIŲ REKONSTRAVIMAS IR REMONTAS**

301. Dujotiekio rekonstravimo darbų sričiai priskiriama:

301.1. dujotiekio ar atskirų jo ruožų perklojimas (taip pat polietileninių vamzdžių įvėrimas į senus, susidėvėjusius plieninius vamzdžius), keičiant arba nekeičiant vamzdžio trasos vietą ar jo ilgį, bet keičiant vamzdžio pralaidumą;

301.2. dujotiekių sužiedinimas (sujungimas);

301.3. aktyvios apsaugos nuo korozijos priemonių įrengimas esamoje dujų tiekimo sistemoje.

302. Dujotiekio kapitalinio remonto darbams priskiriama:

302.1. atskirų dujotiekio ruožų keitimas keičiant vamzdžio trasos vietą, bet nekeičiant jo pralaidumo;

302.2. papildomų uždaramųjų įtaisų įrengimas eksploatuojamame dujotiekyje.

303. Dujotiekio paprastojo remonto darbams priskiriama:

303.1. atskirų dujotiekio ruožų keitimas nekeičiant vamzdžio trasos (vietos ar ilgio) ir jo pralaidumo;

303.2. antžeminio dujotiekio įrenginių keitimas;

303.3. dujotiekio, jo izoliacijos, įrenginių ir įtaisų įvairių pažeidimų taisymas;

303.4. izoliuojančių jungčių įrengimas ar jų keitimas;

303.5. dujotiekio įrenginių, uždaramųjų įtaisų, prietaisų pakeitimas jiems susidėvėjus, morališkai pasenus ar pasibaigus jų naudojimo laikui;

303.6. požeminio dujotiekio įgilinimo (altitudžių) koregavimas užpilant (nukasant) gruntą;

303.7. iškasų sutvarkymas ir apželdinimas, kelio dangos atstatymas;

303.8. želdinių, medžių, augančių per arti nuo požeminio dujotiekio, persodinimas ar iškirtimas;

303.9. aktyvios apsaugos nuo korozijos įrenginių, apsauginių ir anodinių įžemiklių įvairių pažeidimų taisymas ar papildomų aktyvios apsaugos nuo korozijos įrenginių, apsauginių ir anodinių įžemiklių įrengimas, nekokybiškų elektros kabelių keitimas;

303.10. kiti būtini darbai, susiję su SND tiekimo sistemos remontu (kitų greta paklotų komunikacijų remontas ar iškėlimas ir pan.).

304. Tolesniam SND tiekimui nereikalingo dujotiekio išardymas (išmontavimas) priskiriamas statinio nugriovimui.

305. Dujotiekių rekonstravimui priskiriamų remonto darbų techniniai veiksmai, įskaitant statybos leidimų gavimą, statinių pripažinimo tinkamais naudoti procedūras, atliekami vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 5 punkte nurodytu teisės aktu, normatyviniais statybos techniniais dokumentais ir Taisyklėmis.

### **IV. REZERVUARŲ, DUJŲ BALIONŲ ĮRENGINIŲ REKONSTRAVIMAS IR REMONTAS**

306. Rezervuarų ir dujų balionų įrenginių rekonstravimo darbų sričiai priskiriama:

306.1. naujų (papildomų) rezervuarų įrengimas arba senų (susidėvėjusių) pakeitimas naujais, didinant bendrą rezervuarų

talpą;

306.2. naujų garintuvų įrengimas eksploatuojamuose rezervuaruose ar dujų balionų įrenginiuose;

306.3. aktyvios apsaugos nuo korozijos priemonių įrengimas esamame rezervuare ar dujų balionų įrenginyje.

307. Rezervuarų ir dujų balionų įrenginių kapitalinio remonto darbams priskiriama:

307.1. senų (susidėvėjusių) rezervuarų pakeitimas naujais, nedidinant bendros (suminės) rezervuarų talpos;

307.2. garintuvų pakeitimas jiems susidėvėjus, morališkai pasenus ar pasibaigus jų naudojimo laikui;

307.3. visiškas susidėvėjusios požeminio rezervuaro izoliacijos pakeitimas nauja.

308. Rezervuarų ir dujų balionų įrenginių paprastojo remonto darbams priskiriama:

308.1. rezervuarų vidaus apžiūra, tyrimai ir bandymai;

308.2. atskirų kolektorių ir vamzdynų ruožų keitimas nekeičiant kolektoriaus, vamzdyno trasos (vietos ar ilgio) ir pralaidumo, kolektorių ar vamzdynų sandarumo bandymas;

308.3. papildomų dujų balionų įrengimas dujų balionų įrenginyje;

308.4. rezervuarų, jų izoliacijos pažeidimų taisymas;

308.5. rezervuarų, dujų balionų įrenginio, rezervuarų jungiamųjų vamzdynų, įrenginių ir uždaramųjų bei saugos įtaisų įvairių pažeidimų taisymas, jų pakeitimas naujais, nekeičiant pralaidumo, rezervuarų jungiamųjų vamzdynų sandarumo bandymas;

308.6. garintuvų įvairių pažeidimų taisymas, atskirų susidėvėjusių jų sudėtinių dalių pakeitimas naujomis;

308.7. aktyvios apsaugos nuo korozijos įrenginių, apsauginių ir anodinių įžemiklių įvairių pažeidimų taisymas ar papildomų įžemiklių įrengimas, nekokybiškų elektros kabelių keitimas;

308.8. kontrolės ir matavimo priemonių pažeidimų taisymas ir jų keitimas;

308.9. iškasų sutvarkymas ir apželdinimas, kelio dangos atstatymas;

308.10. dujų balionų įrenginio aptvaro, redukcinės galvutės gaubto, dujų balionų įrenginio spintos pažeidimų taisymas, perdažymas;

308.11. rezervuarų, dujų balionų įrenginių spintos, rezervuarų jungiamųjų vamzdynų dažymas;

308.12. apsaugos nuo žaibo ir įžeminimo įrenginių taisymas, papildomų įrengimas ir susidėvėjusių keitimas;

308.13. kiti būtini darbai (kitų greta paklotų komunikacijų remontas ir pan.).

309. Tolesniam dujų tiekimui nereikalingo įrenginio išardymas (išmontavimas) priskiriamas statinio nugriovimui.

310. Rezervuarų ir dujų balionų įrenginių rekonstravimui priskiriamų remonto darbų techniniai veiksmai, įskaitant statybos leidimų gavimą, statinių pripažinimo tinkamais naudoti procedūras, atliekami vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 5 punkte nurodytu teisės aktu, normatyviniais statybos techniniais dokumentais ir Taisyklėmis.

## **V. DUJAS DEGINANČIŲ ĮRENGINIŲ REMONTAS**

311. Dujas deginantys įrenginiai, dujų deginimo įtaisai remontuojami pagal atitinkamų įrenginių techninių dokumentų, priežiūros norminių dokumentų ir teisės aktų reikalavimus.

312. Dujas deginančių įrenginių, dujų deginimo įtaisų kapitalinio remonto darbams priskiriama:

312.1. naujų (papildomų) elektros, apšvietimo, degimo produktų šalinimo, degimui reikalingo oro tiekimo, vėdinimo, šildymo, ryšio, automatikos, signalizacijos ir kitų sistemų įrengimas;

312.2. degiklių, degtuvų, liepsnos stabilizatorių keitimas naujais, didinant jų pajėgumą;

312.3. degimo produktų šalinimo, degimui reikalingo oro tiekimo, vėdinimo sistemų remontas, keitimas;

312.4. dujas deginančių įrenginių vamzdynų, jų įrenginių ir uždaramųjų įtaisų pakeitimas naujais, didinant jų pralaidumą.

313. Dujas deginančių įrenginių, dujų deginimo įtaisų paprastojo remonto darbams priskiriama:

313.1. degiklių, degtuvų, liepsnos stabilizatorių atkūrimas, keitimas naujais, nekeičiant jų pajėgumo;

313.2. degimo produktų šalinimo, degimui reikalingo oro tiekimo, vėdinimo sistemų įvairių pažeidimų taisymas, keitimas, nekeičiant jų tipo ar pralaidumo;

313.3. dujų vamzdynų, jų įrenginių ir uždaramųjų įtaisų įvairių pažeidimų taisymas, jų pakeitimas naujais, nekeičiant pralaidumo;

313.4. kontrolės ir matavimo priemonių įvairių pažeidimų taisymas, keitimas;

313.5. saugos, reguliavimo, blokavimo automatikos ir signalizacijos sistemų įvairių pažeidimų taisymas, keitimas;

313.6. elektros instaliacijos įvairių pažeidimų taisymas, keitimas;

313.7. susidėvėjusių, sugedusių dujas deginančių įrenginių dalių keitimas.

### **XIII. SNDS PALEIDIMO IR DERINIMO DARBAI**

314. SNDS paleidimo ir derinimo darbai atliekami po įrenginių, rezervuarų kapitalinio remonto ar rekonstravimo darbų, įrenginius, rezervuarus pripažinus tinkamais naudoti, po rezervuarų techninio patikrinimo (vidaus apžiūros).

315. DPS, DPP nauji ar rekonstruoti įrenginiai, saugos priemonės, automatikos sistemos išbandomos pagal sudarytą specialią programą, suderintą su DPS, DPP savininku.

316. DPS, DPP paleidimo ir derinimo darbų metu atliekamos visos technologinės operacijos ir tikslinamos SNDS eksploatavimo instrukcijos. DPS, DPP paleidimo ir derinimo darbai turi trukti ne mažiau kaip 72 val. normalaus įrenginių veikimo.

317. Dujas deginančių įrenginių, dujų deginimo įtaisų paleidimo ir derinimo darbai atliekami pagal šių įrenginių techninių dokumentų, priežiūros norminių dokumentų ir teisės aktų reikalavimus.

318. SNDS paleidimo ir derinimo darbai turi būti atliekami pagal Taisyklių 5 priedo 28 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus; juos atlieka kvalifikuotos tarnybos.

319. SNDS paleidimo ir derinimo atlikusi kvalifikuota tarnyba privalo parengti ir pateikti įrenginių savininkui derinimo darbų ataskaitą, kurioje turi būti pateikiami duomenys apie atliktus darbus, nustatytus įrenginių darbo režimus, įrenginių tinkamumą naudoti ir t. t. Apie atliktus SNDS paleidimo ir darbus turi būti pažymima techniniuose dokumentuose.

### **XIV. AVARIJŲ IR SUTRIKIMŲ LOKALIZAVIMAS BEI LIKVIDAVIMAS**

320. Juridiniai asmenys, eksploatuojantys SNDS ar tiekiantys (parduodantys) SND buitiniuose dujų balionuose, privalo užtikrinti avarijų ir sutrikimų (toliau – avarijos) lokalizavimą bei likvidavimą buitinių dujų vartotojų įrenginiuose, kuriems juridiniai asmenys tiekia (parduoda) dujas.

321. Avarijas juridinio asmens SNDS, kai juos eksploatuoja pats juridinis asmuo, lokalizuoja ir likviduoja tokio juridinio asmens kvalifikuoti darbuotojai.

322. Buitinių dujų vartotojų dujų balionų įrenginiuose avarijas privalo lokalizuoti dujų balionais prekiaujantys (juos keičiantys) juridiniai asmenys. Jie turi įkurti avarijų

lokalizavimo bei gedimų likvidavimo grupės (toliau – grupės), kurių kvalifikuoti darbuotojai avarijas, sutrikimus ir gedimus dujų balionų įrenginiuose šalina vadovaujantis juridinio asmens vadovo patvirtinta avarijų ir sutrikimų lokalizavimo instrukcija.

323. Dujų vartotojų dujų balionų ir dujų balionų įrenginių avarijoms lokalizuoti dujų balionais prekiaujantys juridiniai asmenys gali sudaryti sutartis su kitais juridiniais asmenimis, kurie teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę vykdyti avarijų (sutrikimų) lokalizavimo ir likvidavimo dujų ūkyje darbus.

324. Juridiniai asmenys, eksploatuojantys miesto ar gyvenvietės SNDS (rezervuarų įrenginius, dujotiekius, dujotiekių įvadus, vidaus dujotiekius), privalo turėti avarinę tarnybą, dirbančią visą parą, taip pat poilsio ir švenčių dienomis.

325. Avarinės tarnybos veiklą reglamentuoja avarinės tarnybos nuostatai, kuriuose turi būti apibrėžti tarnybos uždaviniai, funkcijos, organizacinė struktūra ir darbo tvarka, avarinių paraiškų priėmimo, atlikimo ir įforminimo tvarka, tarnybos apsirūpinimo autotransportu, ryšio ir saugos priemonėmis, prietaisais, mechanizmais, įrankiais, medžiagomis ir atsarginėmis dalimis, operatyvine, eksploatavimo, technine dokumentacija, reikalinga galimoms avarijoms lokalizuoti bei likviduoti, reikalavimai ir tvarka.

326. Grupės kvalifikuotų darbuotojų veiklą reglamentuoja kvalifikuotų darbuotojų pareiginės instrukcijos, kuriose turi būti apibrėžtos kvalifikuotų darbuotojų pareigos, funkcijos, atsakomybė, jų privalomos turėti materialinės techninės priemonės, jų turima techninė ir operatyvinė dokumentacija.

327. Avarijų lokalizavimas ir likvidavimas DPS, DPP, miesto ar gyvenvietės dujotiekiuose atliekamas vadovaujantis avarijų ir sutrikimų lokalizavimo planais. Šie planai rengiami ir derinami vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 10 ir 36 punktuose nurodytų teisės aktų reikalavimais. Avarijų lokalizavimo ir likvidavimo planai turi būti periodiškai, bet ne rečiau kaip kas 3 metai, peržiūrimi ir, atsižvelgiant į įvykusias avarijas, SNDS objektų pavojaus bei rizikos analizę, koreguojami, ir apie tai nedelsiant turi būti pranešama dujų avarinių tarnybų kvalifikuotiems darbuotojams.

328. Avarinės tarnybos ar grupės darbas turi būti organizuotas taip, kad avarinės paraiškos būtų priimamos ir avarijos bei sutrikimai lokalizuojami visą parą (taip pat ir šventinėmis bei poilsio dienomis) visuose juridinio asmens eksploatuojamuose įrenginiuose ir buitinių dujų vartotojų dujų įrenginiuose, kuriems juridinis asmuo tiekia (parduoda) dujas arba pagal sutartis lokalizuoja avarijas ir sutrikimus. Avarinės tarnybos ar grupės veiklos zona turi būti tokia, kad pagal avarinę paraišką į avarijos ar sutrikimo vietą būtų vykstama ne toliau kaip 50 km atstumu.

329. Avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuotų darbuotojų darbas turi būti organizuojamas taip, kad, gavus pranešimą apie SND nutekėjimą arba avariją, avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuoti darbuotojai išvyktų ir nuvyktų į avarijos vietą nedelsiant.

330. Avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuotų darbuotojų skaičių nustato avarinės tarnybos ar grupės savininkas, atsižvelgdamas į avarinės tarnybos ar grupės veiklos zonoje esančių dujotiekių ilgį, rezervuarų ir balionų įrenginių, SND vartotojų skaičių, numatomą darbų mastą ir kitas aplinkybes.

331. Avarinė tarnyba ar grupė turi būti aprūpinta transporto, ryšio, saugos priemonėmis, prietaisais, įrankiais, mechanizmais, įrenginiais, operatyvine, eksploatavimo, technine dokumentacija, reikalinga galimoms avarijoms lokalizuoti bei likviduoti. Avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuotų darbuotojų materialinių ir techninių priemonių, techninės ir operatyvinės dokumentacijos sąrašą ir nuostatus tvirtina avarinės tarnybos ar grupės savininkas.

332. Avarinė tarnyba privalo turėti specialiai įrengtas transporto priemones su mobiliojo telefoninio ryšio ar (ir) radijo ryšio stotimi, garsine signalizacija ir blykčiojančiu žiburėliu. Transporto priemonėse turi būti reikalingi įrankiai ir kitas inventorių, kaip nustatyta avarinės tarnybos savininko patvirtintame sąraše. Vykdoma lokalizuoti ir likviduoti avarijų dujotiekiuose, avarinės tarnybos kvalifikuoti darbuotojai privalo turėti dujotiekių planšetes, maršrutinius žemėlapius ir kitą dujotiekių įrengimo dokumentaciją.

333. Grupės kvalifikuoti darbuotojai privalo turėti techniškai tvarkingas transporto priemones. Transporto priemonėse turi būti reikalingi įrankiai ir inventoriai avarių, sutrikimų ar gedimų dujų balionų įrenginiuose šalinimui, detalus prižiūrimos vietovės žemėlapis, dujų balionų įrenginių ir dujas buitiniams dujų balionais naudojančių dujų vartotojų adresai, kita dokumentacija, kaip nustatyta grupės savininko patvirtintame sąraše.

334. Avarinė tarnyba privalo turėti nemokamą telefono numerį. Visi šio telefono numerio pokalbiai turi būti įrašomi; įrašai turi būti saugomi 7 paras. Avarinės tarnybos telefono numeris turi būti pranešamas dujų vartotojams ir viešai skelbiamas bei nurodomas dujų baliono etiketėje ir Taisyklių 4 priede nurodytoje dujų baliono eksploatavimo atmintinėje.

335. Grupė privalo turėti telefoną (telefono abonentą), kurio numeris turi būti nurodytas dujų baliono etiketėje ir Taisyklių 4 priede nurodytoje dujų baliono eksploatavimo atmintinėje.

336. Paraiškai lokalizuoti avarijas priskiriamas pranešimas apie:

336.1. dujų kvapo atsiradimą statiniuose, pastatuose, gatvėje, lauke;

336.2. dujų nuotėkį dujotiekiuose, gyvenamųjų namų ir kitų statinių ar pastatų vidaus dujotiekiuose bei įrenginiuose;

336.3. dujotiekių įvadų užšalimą;

336.4. dujų užšalimą rezervuarų redukcinės galvutės, grupinio dujų balionų įrenginio reguliavimo ir saugos įtaisuose;

336.5. dujų oro mišinio sprogimą, užsiliepsnojimą, gaisrą;

336.6. dujų tiekimo nutraukimą dujų vartotojams (išskyrus tuos atvejus, kai nutrūksta dujų tiekimas iš rezervuarų, grupinio ar individualaus dujų balionų įrenginio, pasibaigus dujoms);

336.7. staigų dujų slėgio padidėjimą ar sumažėjimą dujotiekiuose;

336.8. užtroškimą dujomis arba apsinuodijimą dujų degimo produktais;

336.9. įrenginių ar jų sudėtinių dalių netvarkingą techninę būklę, mechaninius pažeidimus ir kt., dėl kurių gali atsirasti dujų nuotėkių, kilti pavojus žmonių gyvybei, aplinkai, turtui.

337. Pranešimas apie dujų nuotėkį iš buitinių dujų prietaisų, kurį galima sustabdyti užsukus dujotiekio čiaupą prieš prietaisą (užsukus baliono ventili), priskiriamas paraiškai atlikti remontą.

338. Pranešimai (paraiškos) apie avarines situacijas registruojami žurnale, kuriame pažymimas pranešimo (paraiškos) gavimo laikas, vietos, kurioje įvyko avarinė situacija, adresas, pranešimo (paraiškos) turinys, pranešėjo vardas, pavardė, avarinės tarnybos ar grupės išvykimo į avarijos vietą laikas, avarijos likvidavimo laikas ir išvardijami lokalizuojant ir likviduojant avariją atlikti darbai.

339. Avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuotas darbuotojas, gavęs pranešimą apie dujų nutekėjimą arba avariją, privalo instruktuoti pranešėją, kokių reikia imtis saugumo priemonių, kad avarija nesiplėstų ir neįvyktų nelaimingų atsitikimų.

340. Aptikus namų cokoliniuose aukštuose, rūsiuose, laiptinėse, tuneliuose ir kolektoriuose daugiau kaip 0,4 procento dujų koncentraciją, būtina nedelsiant atjungti šių pastatų ar įrenginių dujotiekius nuo dujų rezervuarų (talpyklų) ir iš pavojingos zonos evakuoti žmones.

341. Avarinė tarnyba gali perduoti dujų įrenginius eksploatuojančioms tarnyboms, kad šios atliktų avarių likvidavimo darbus, tik visiškai pašalinusi sprogimo, gaisro ir apsinuodijimo dujomis pavojų.

342. Lokalizuojant ir likviduojant avarijas ar sutrikimus pavojingi darbai su dujomis turi būti atliekami laikantis Taisyklių 5 priedo 28 punkte nurodyto teisės akto nustatytų reikalavimų.

343. Avarinės tarnybos ar grupės vadovo nurodymu laisvu nuo darbų pagal avarines paraiškas vykdymo laiku avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuoti darbuotojai gali atlikti kitus

SNDS eksploatavimo darbus, jei tai numatyta jų pareiginėse instrukcijose. Avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuoti darbuotojai turi būti aprūpinti ryšio priemonėmis, kad prireikus juos galima būtų iškviesti.

344. Avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuotiems darbuotojams turi būti rengiami praktiniai mokymai pagal avarinės tarnybos ar grupės savininko patvirtintą grafiką, bet ne rečiau kaip kartą per metus.

345. Praktinių mokymų tematika parenkama įvertinant SNDS išsidėstymo vietų sąlygas, įvykusias avarijas, gedimus, prognozuojamas avarines situacijas. Mokymai turi būti rengiami kaip galima panašesnėmis į realias sąlygomis. Mokymai registruojami mokymų apskaitos žurnale.

346. Avarinės tarnybos ar grupės praktiniuose mokymuose dalyvavusių avarinės tarnybos ar grupės kvalifikuotų darbuotojų veiksmai po mokymų turi būti aptarti su juose dalyvavusiais kvalifikuotais darbuotojais.

347. Avarijos ir sutrikimai tiriami bei avarijų apskaita atliekama vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 43 punkte nurodyto teisės akto reikalavimais.

## **XV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

348. Taisyklių ir Taisyklių 5 priedo 30 punkte nurodyto teisės akto nuostatų laikymosi priežiūrą atlieka pagal kompetenciją Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijos, VEI, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos (toliau – VNMPI), Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos metrologijos inspekcija, teritorinės muitinės, teritorinės ir specializuotos policijos įstaigos, teisėsaugos institucijos ir kitos valstybės institucijos.

349. Įrenginių atitikties teisės aktų bei eksploatavimo reikalavimams valstybinę kontrolę (įrenginių techninė sauga, SND paskirstymo, tiekimo patikimumas bei vartojimo efektyvumas) pagal savo kompetenciją atlieka VEI. VEI taip pat kontroliuoja paruoštų užpildyti ir SND užpildytų dujų balionų atitiktį teisės aktų ir Taisyklių reikalavimams DPS, DPP ir dujų balionų prekybos vietose.

350. VNMPI atlieka priežiūrą SND prekybos rinkoje, kontroliuoja dujų vartotojams teikiamų paslaugų prekiaujant suskystintomis dujomis kokybę, SND produktų saugos, dujų balionų ženklinimo ir prekinės išvaizdos bei dujų kokybės atitiktį teisės aktų reikalavimams ir dujų pardavėjo deklaruojamai dujų kokybei.

351. Lietuvos metrologijos inspekcija kontroliuoja, kaip SND pildymu ir prekyba užsiimančios juridiniai asmenys laikosi Taisyklių 5 priedo 3 punkte nurodyto teisės akto ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų.

352. Taisyklių reikalavimus pažeidę asmenys atsako Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

---

Suskystintų naftos dujų sistemų eksploatavimo  
taisyklių 1 priedas

## **SNDS BANDYMAI**

### **I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

1. SNDS (atskiros jos dalys) gali būti bandoma pneumatiniu būdu. Bandymui naudojama:

- 1.1. degiosios SND, transportuojamos SND tiekimo sistemoje;
- 1.2. suslėgtosios inertinės dujos arba oras.

2. Bandoma tikrinant SNDS sandarumą ir jeigu nustatoma gedimų:

- 2.1. SND nuotėkis per korozijos pažeistas vamzdžio sienelės;
- 2.2. yra SND nuotėkio požymių (dujų kvapas, išdžiūvę želdiniai, parudavęs sniegas), bet nenustatyta SND nuotėkio vieta;
- 2.3. trūkiosios suvirinimo sandūros ar vamzdžiai.
3. Bandymo būdą pasirenka techninę priežiūrą atliekančio juridinio asmens kvalifikuota tarnyba, atsižvelgdama į SNDS tipą, jos būklę, slėgį sistemoje bei saugos sąlygas.
4. Nustačius SND nuotėkį per korozijos pažeistas vamzdžio sienelės, trūkiosios suvirinimo sandūras, po remonto dujų tiekimo sistema (atskiros jo dalys) turi būti išbandyta inertinėmis dujomis arba oru.
5. Bandymo įrenginį sudarantys slėginiai vamzdynai, jungtys ir uždaromieji įtaisai turi išlaikyti dvigubai didesnę slėgį už taikomą SNDS bandyti.
6. Slėgis turi būti matuojamas reikiamą matavimo ribų ir ne mažesnės kaip 1 tikslumo klasės slėgio matavimo priemonėmis. Manometrai, naudojami bandymų metu, turi būti parinkti taip, kad matuojamasis bandymo slėgis būtų vidurinėje skalės dalyje.
7. Bandoma SNDS turi būti atjungta nuo veikiančių dujotiekių, dujas deginančių įrenginių bei buitinių dujų prietaisų, o dujų pirkėjai (vartotojai), kuriems bandymo metu numatoma nutraukti SND tiekimą, turi būti iš anksto įspėti apie numatomą bandymą ir SND tiekimą nutraukimą.
8. Bandoma pagal parengtą darbų planą, kuriame turi būti nurodyta tiksli darbų atlikimo tvarka, reikalingi įrenginiai, medžiagos ir prietaisai bei privalomi saugos reikalavimai.

## **II. SNDS BANDYMAS SND**

9. SNDS bandymas vamzdyne esančiomis SND taikomas mažo slėgio dujotiekiams tais atvejais, kai yra SND nuotėkio požymių (pvz., dujų kvapas), o nuotėkio vieta nenustatyta.
10. Bandymas SND turi trukti ne trumpiau kaip 60 minučių.
11. Slėgio sumažėjimas neturi viršyti 0,5 mbar (5 mm v. st.).

## **III. SNDS BANDYMAS INERTINĖMIS DUJOMIS ARBA ORU**

12. Bandoma SNDS (ar jos dalis) turi būti atjungta nuo veikiančios SNDS bei dujas deginančių įrenginių ir buitinių dujų prietaisų.
13. SNDS mechaninis stiprumas, atsižvelgiant į darbinį dujų slėgį, bandomas:
  - 13.1. mažo – 3,0 bar slėgiu;
  - 13.2. vidutinio slėgio II kategorijos – 3,5 bar slėgiu;
  - 13.3. vidutinio slėgio I kategorijos – 1,4 x DDS, bet ne mažesniu kaip 4,0 bar slėgiu;
  - 13.4. didelio slėgio – ne mažesniu kaip 1,3 x DDS;
  - 13.5. gyvenamųjų ir kitų pastatų mažo slėgio – 1,0 bar slėgiu.
14. Mechaninio stiprumo bandymo trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 1 valanda.
15. SNDS sandarumas, atsižvelgiant į didžiausią darbinį dujų slėgį, bandomas:
  - 15.1. visų slėgių dujotiekių – 200 mbar (2000 mm v. st.) slėgiu;
  - 15.2. įmonės dujų tiekimo sistemos – 100 mbar (1000 mm v. st.) slėgiu;
  - 15.3. gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų dujų tiekimo sistemos – 50 mbar (500 mm v. st.) slėgiu.
16. Sandarumo bandymo trukmė turi būti ne trumpesnė kaip:
  - 16.1. dujotiekio ir įmonės dujų tiekimo sistemos – 1 h;
  - 16.2. gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų dujų tiekimo sistemos – 10 min.
17. Mažo slėgio – darbinis slėgis iki 0,1 bar, vidutinio slėgio II kategorija – darbinis slėgis daugiau kaip 0,1 bar iki 2 bar, vidutinio slėgio I kategorija – darbinis slėgis daugiau kaip 2 bar iki 5 bar ir didelio slėgio – darbinis slėgis daugiau kaip 5 bar iki 16 bar.

## **IV. BANDYMO REZULTATŲ ĮVERTINIMAS IR ĮFORMINIMAS**

18. SNDS mechaninio stiprumo bandymą išlaikė, jeigu bandant nebuvo konstatuota ir po apžiūros nenustatyta:

18.1. bandymo dujų (dujotiekyje esančių SND, inertinių dujų, oro) nuotėkio per matomas dujotiekio jungtis, įrenginius ir uždaromuosius įtaisus;

18.2. slėgio sumažėjimo pagal manometro rodmenis.

19. SNDS sandarumo bandymą išlaikė, jei bandant:

19.1. nebuvo nustatyta (pastebėta) bandymo dujų nuotėkio per matomas dujotiekio jungtis, įrenginius ir uždaromuosius įtaisus;

19.2. slėgio sumažėjimas pagal manometro rodmenis neviršijo:

19.2.1. dujotiekyje – 1 mbar (10 mm v. st.);

19.2.2. įmonės SNDS – 6 mbar (60 mm v. st.);

19.2.3. gyvenamojo ar visuomeninio pastato SNDS – 2 mbar (20 mm v. st.).

20. Bandymo leidžiamoji paklaida lygi slėgio matavimo manometrų paklaidai  $\pm 0,4$  procento.

21. Bandymo rezultatai įforminami aktu, kurį pasirašo už bandymą atsakingas kvalifikuotas darbuotojas ir SND S savininkas arba jo įgaliotas asmuo. Bandymo rezultatai turi būti įrašomi ir į SNDS techninius dokumentus (techninį pasą).

---

Suskystintų naftos dujų sistemų eksploatavimo  
taisyklių  
2 priedas

## **DUJŲ BALIONŲ KEITIMO DUJŲ BALIONŲ ĮRENGINIUOSE INSTRUKCIJA**

1. Prieš keičiant dujų balioną būtina užgesinti ugnį krosnyje. Keitimo metu nejunginėti elektros prietaisų.

2. Keičiant dujų balioną virtuvėje arba kitoje patalpoje, kurioje įrengtas dujų prietaisas, draudžiama būti pašaliniams žmonėms.

3. Orloidė arba durys į patalpą, kurioje yra orloidė, turi būti atidarytos.

4. Dujų baliono keitimo tvarka:

4.1. Apžiūrima ir įsitikinama, kad yra tvarkingas dujų prietaisas, dujų slėgio reguliatorius ar gumuoto audinio žarna neturi gumos išorinio sluoksnio pažeidimų.

4.2. Patikrinama, kad būtų užsuktas tuščio dujų baliono ventilis, raktu atsukama jungiamoji veržlė, jungianti dujų baliono ventilio atvamzdį su reduktoriumi (šios veržlės sriegis kairinis, t. y. priešingos negu įprasta krypties). Ant dujų baliono ventilio atvamzdžio užsukama aklė ir dujų balionas išnešamas iš patalpos.

4.3. Prieš įnešant pilną dujų balioną į patalpą muilo tirpalu patikrinama, ar sandarus dujų baliono ventilis: esant užsuktai aklei atsukamas dujų baliono ventilis ir muilo emulsija (šiam tikslui naudoti ugnį draudžiama) patikrinamas ventilio sandarumas, paskui užsukamas ventilis, atsukama aklė ir muilo emulsija patikrinama, ar pro ventilio atvamzdį neina dujos.

4.4. Nešant dujų balioną į patalpą ant ventilio atvamzdžio turi būti užsukta aklė.

4.5. Patalpoje patikrinama, ar užsukti dujų prietaiso čiaupai, ir dar kartą, ar užsuktas dujų baliono ventilis. Iš reduktoriaus jungiamosios veržlės išimama sena tarpinė, įdedama nauja ir dujų baliono ventilis sujungiamas su reduktoriumi. Jungiamoji veržlė užveržiama.

4.6. Maždaug puse apsisukimo atsukamas dujų baliono ventilis. Muilo emulsija patikrinama ventilio ir reduktoriaus sujungimo vieta ir dar kartą ventilio sandarumas.

4.7. Prie vieno dujų prietaiso degiklio uždegamas degtukas, atsukamas degiklio čiaupas ir palaukiama, kol dujos užsidegs, tada užsukamas dujų baliono ventilis ir įsitikinama, kad ventilis visiškai nutraukia dujų tiekimą (degiklis turi užgesti).



4.8. Žiemą, kai oro temperatūra žemesnė už 0 °C, dujų baliono ir jo ventilio sujungimo vietas reikia papildomai patikrinti muilo tirpalu tada, kai dujų balionas patalpoje pabus 15 minučių ir sušils.

4.9. Patikrinamas dujų prietaiso sandarumas. Tikrinama taip: atsukamas ir užsukamas dujų baliono ventilis, po 25–30 s uždegamas degtukas, prinešamas prie degiklio ir atsukamas jo čiaupas. Dujos turi užsidegti. Jei dujos neužsidegė, reikia įtarti, kad dujų prietaisas nesandarus. Tuo atveju būtina nustatyti nesandarumo vietą ir gedimą pašalinti.

5. Aptikus dujų nuotėkį iš baliono reikia:

5.1. nunešti dujų balioną į saugią vietą (ne arčiau kaip 40 m nuo pastatų, atviros ugnies šaltinių, rūšių, šulinių, duobių iš pavėjinės pusės) ir dujas pamažu išleisti iš dujų baliono;

5.2. jei dujų balionas prijungtas arba neužsidaro jo ventilis, reikia užlenkti žarną už slėgio reguliatoriaus, ją nupjauti, išnešti balioną į lauką ir, kaip buvo nurodyta 5.1 punkte, išleisti dujas.

6. Gaisro atveju reikia užlenkti žarną už slėgio reguliatoriaus ir, ją nupjovus, išnešti dujų balioną į lauką arba dujų balioną išmesti pro langą.

7. Jei nesandari dujų baliono ventilio atvamzdžio ir reduktoriaus jungtis, reikia užsukti ventilių ir paveržti veržlę. Jei taip pašalinti dujų nuotėkio nepavyksta, reikia išardyti jungtį, ją patikrinti ir prireikus pakeisti tarpinę.

8. Aukštesniuose kaip 2 aukštų pastatuose įrengti, keisti ir eksploatuoti 50 l ir didesnės talpos dujų balionus draudžiama.

---

Suskystintų naftos dujų sistemų eksploatavimo  
taisyklių  
3 priedas

## **DUJŲ BALIONŲ PERIODINIO TECHNINIO PATIKRINIMO TVARKOS APRAŠAS**

### **I. TAIKymo SRITIS**

1. Šis aprašas (toliau – Aprašas) taikomas atliekant šalyje naudojamų gabenamų daugkartinių suvirintų plieninių SND, iki 150 litrų talpos balionų, kurie neatitinka Taisyklių 5 priedo 17 ir 22 punktuose nurodytų teisės aktų reikalavimų, periodinius ir neeilinius techninės būklės patikrinimus.

2. Aprašas nusako paskirtosios arba paskelbtosios įstaigos (toliau – PĮ), BTPC ir dujų balionų savininkų veiklą atliekant dujų balionų periodinius ir neeilinius techninius patikrinimus.

3. Aprašas netaikomas DPP bei SND prekybos vietų veiklai.

### **II. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

4. Dujų balionų periodinis techninis patikrinimas ir remontas atliekamas BTPC, DPS, įmonėse, gaminančiose dujų balionus, turinčiose Valstybinės energetikos inspekcijos prie Ūkio ministerijos išduotą atestatą dujų balionų remonto ir bandymo darbams atlikti, kurių pasirengimo sąlygas atlikti dujų balionų periodinį techninį patikrinimą yra įvertinusi PĮ.

5. Dujų balionų paruošimą techniniam patikrinimui, techninį patikrinimą ir remontą atlieka BTPC kvalifikuoti darbuotojai, turintys teisę atlikti pavojingus darbus su dujomis, dalyvaujant PĮ specialistui ekspertui (toliau – SE) pagal BTPC arba juridinio asmens, kurio sudėtyje yra BTPC, ir PĮ ar jo struktūrinio padalinio tarpusavio sutartį.

6. Dujų balionų techninį patikrinimą gali atlikti ir BTPC kvalifikuoti darbuotojai, PĮ įvertinus BTPC pasirengimo sąlygas, taikomą kokybės sistemą ir suteikus BTPC teisę

naudotis PĮ ženklu. Šiuo atveju PĮ turi atlikti BTPC priežiūrą, atlikdama reguliarius ir neplaninius BTPC patikrinimus (auditą), kaip BTPC veikia kokybės sistema.

7. Dujų balionų techniniam patikrinimui atlikti PĮ privalo turėti endoskopą, boreskopą ar kitą lygiavertį įrenginį dujų baliono vidaus ertmei apžiūrėti, didinamąjį stiklą (lupą) su apšvietimu, didinantį ne mažiau kaip 10 kartų, slankmatį, virintinių siūlių matuoklį, prožektorių ir ultragarsinį metalo storio matuoklį dujų baliono sienelių suplonėjimui nustatyti.

8. Nuspręsti dujų balioną brokuoti galima bet kurioje jo paruošimo techniniam patikrinimui ar techninio patikrinimo atlikimo stadijoje. Jeigu tikrinant dujų balionų techninę būklę nustatoma, kad dujų balioną dėl defektų pavojinga toliau eksploatuoti, dujų balionas, vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 55 ir 61 punktuose nurodytais standartais, padaromas nebetinkamas naudoti taip, kad jokia dujų baliono dalis negalėtų vėl būti naudojama. Apie tai PĮ SE pažymi dujų balionų techninio patikrinimo žurnale, o dujų balioną netinkamą naudoti padaro BTPC kvalifikuoti darbuotojai.

### **III. REIKALAVIMAI BTPC**

#### **I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

9. Savo veiklai pradėti BTPC Taisyklių 5 priedo 41 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka turi gauti Valstybinės energetikos inspekcijos atestatą dujų balionų remonto ir bandymo darbams atlikti.

10. Siekdamas įvertinti BTPC pasirengimą atlikti SND balionų paruošimą tikrinimui ir jų periodinį techninį patikrinimą, BTPC raštu kreipiasi į PĮ ar jos teritorinį skyrių ir pateikia paraišką, prašydamas patikrinti BTPC ir įvertinti jo pasirengimą atlikti numatytus darbus. Paraiškoje, kurią pasirašo juridinio asmens vadovas ar jo įgaliotas asmuo, turi būti nurodyti juridinio asmens rekvizitai, už dokumentų įforminimą atsakingas asmuo ir jo telefonas. Prie paraiškos pateikiami (paraiškoje nurodomi kaip priedai) šie dokumentai:

10.1. juridinio asmens registravimo pažymėjimo kopija ir įstatų apie veiklos sritis išrašas;

10.2. juridinio asmens turimų techninių dujų balionų patikrinimą reglamentuojančių norminių aktų, taisyklių, standartų ir darbų saugos ir sveikatos instrukcijų, kitų dokumentų sąrašas;

10.3. juridinio asmens turimų įrenginių (iš to skaičiaus potencialiai pavojingų įrenginių) ir įrangos (priedais ir įrankių), kurie bus naudojami ruošiant dujų balionus techniniam patikrinimui ir atliekamų darbų kokybei kontroliuoti, sąrašas;

10.4. Taisyklių 5 priedo 47 punkte teisės akto nustatyta tvarka priimtų naudoti patalpų su įrangos išdėstymu brėžinys, kurio mastelis 1:100.

Visos dokumentų (pažymėjimų) kopijos turi būti patvirtintos juridinio asmens vadovo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu.

11. Atlikusi BTPC patikrinimą vietoje, PĮ pateikia patikrinimo aktą apie BTPC pasirengimą atlikti dujų balionų paruošimą tikrinti ir jų techninį patikrinimą.

#### **II. REIKALAVIMAI KVALIFIKUOTIEMS DARBUOTOJAMS**

12. Dujų balionų ruošimas techniniam patikrinimui, vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 28 punkte nurodytu teisės aktu, priskiriamas III kategorijos pavojingiems darbams su dujomis, todėl juos atlikti ir jiems vadovauti gali tik kvalifikuoti darbuotojai.

13. Dujų balionų ruošimui techniniam patikrinimui ir techniniam patikrinimui atlikti BTPC turi būti sudarytos ir patvirtintos kvalifikuotų darbuotojų saugos ir sveikatos bei priešgaisrinės saugos instrukcijos, taip pat atliekamų darbų technologijos instrukcijos. Jas rengia juridinio asmens kvalifikuotos tarnybos specialistai, o nustatyta tvarka tvirtina kvalifikuotos tarnybos vadovas.

14. Darbų technologijos instrukcijose turi būti detaliai aprašytas darbų eiliškumas, technologinis procesas, nurodyti reikalingi įrenginiai, įrankiai, medžiagos.

15. BTPC kvalifikuoti darbuotojai turi būti atestuoti Taisyklių 5 priedo 39 ir 44 punktuose nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka ir turėti teisę atlikti pavojingus darbus su dujomis.

### **III. REIKALAVIMAI BTPC PATALPOMS IR ĮRANGAI**

16. Vietose, kuriose gali susidaryti sprogį aplinka, įvertinus riziką, apsaugos nuo sprogimo darbo priemonės ir apsaugos sistemos turi būti parenkamos vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 18 punkte nurodyto teisės akto nustatyta tvarka ir turi atitikti tos darbo vietos pavojingumo zonos klasės kategoriją pagal Taisyklių 5 priedo 38 punkte nurodyto teisės akto 2 priedo reikalavimus.

17. Pavojingų darbų su dujomis darbo vietos, kuriose gali susidaryti sprogį aplinka, klasifikuojamos į pavojingumo zonas pagal Taisyklių 5 priedo 38 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus. Šios vietos ir įėjimai į šias vietas turi būti pažymėti ženklu „Ex“.

18. Atliekant pavojingus darbus su SND patalpose, darbo aplinkos vėdinimas turi atitikti Taisyklių 5 priedo 49 punkte nurodyto teisės akto reikalavimus.

19. BTPC turi būti šie įrenginiai ir priemonės, būtinos dujų balionams paruošti techniškai patikrinti:

19.1. įranga nuosėdoms ir SND likučiu iš dujų baliono pašalinti ir jiems kaupti;

19.2. įranga dujų baliono ventiliui išsukti bei dujų baliono vidaus ertmei praplauti ir išgarinti;

19.3. prietaisas SND koncentracijai patikrinti dujų baliono viduje;

19.4. įrenginys dujų balionų stiprumui bandyti su apsauginiu vožtuvu, kuris turi atsidaryti bandymo stende pakilus slėgiui, 1,1 karto didesniame už dujų baliono bandymo slėgį, ir su dviem ne žemesnės kaip 1,5 tikslumo klasės manometrais bandymo slėgiui fiksuoti, įtaisų orui iš dujų baliono pašalinti;

19.5. termometras bandymui naudojamos terpės temperatūrai kontroliuoti;

19.6. kontrolinės svarstyklės dujų baliono masei ir talpai nustatyti, kad būtų galima nustatyti gamintojo techniniuose dokumentuose ar Taisyklių 5 priedo 55 punkte nurodyto teisės akto 1 lentelėje nurodytas dujų baliono svorio nuokrypas;

19.7. įrenginys dujų balionams džiovininti atlikus jų hidraulinį bandymą;

19.8. dinamometrinis raktas ventiliui į dujų balioną įsukti;

19.9. dujų baliono ruošimo dažyti ir dažymo įranga;

19.10. netinkamų dujų balionų utilizavimo įranga;

19.11. patalpa (vieta) dujų balionų, kurių periodinis techninis patikrinimas neatliktas, laikyti;

19.12. patalpa (vieta) dujų balionams, kurių periodinis techninis patikrinimas atliktas, laikyti.

### **IV. DUJŲ BALIONŲ TECHNINIS PATIKRINIMAS**

#### **I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

20. Dujų balionų techninis patikrinimas atliekamas šių Taisyklių 291 punkte nurodytais terminais.

21. Dujų balionų techninis patikrinimas skirstomas į:

21.1. periodinį techninį patikrinimą;

21.2. neeilinį techninį patikrinimą.

#### **II. DUJŲ BALIONŲ PARUOŠIMAS TIKRINTI**

22. Dujų balionus tikrinti ruošia BTPC kvalifikuoti darbuotojai.
23. Dujų balionų paruošimas prasideda nuo jų priėmimo į BTPC:
- 23.1. Patikrinami dujų baliono duomenys ir užrašomi į BTPC registracijos žurnalą.
- 23.2. Netinkamai paženklininti, nežinomų dujų pripildyti dujų balionai arba dujų balionai, iš kurių negalima saugiai išleisti SND, turi būti atidėti specialiai apdoroti.
- 23.3. Dujų balionai ištuštinami saugiu būdu išleidžiant nuosėdas ir liekamąjį slėgį sudarančias SND.
- 23.4. Iš dujų balionų, jau neturinčių liekamojo SND slėgio, išsukami ventiliai, kurie Taisyklių 5 priedo 57 punkte nurodyto standarto nustatyta tvarka patikrinami. Leidžiama keisti dujų balionų ventilius, išpylus iš dujų balionų SND, bet neprapūtus jų inertinėmis dujomis, kai šie darbai atliekami „A“ kategorijos patalpose su specialiai įrengta oro šalinimo sistema.
- 23.5. Dujų balionų vidaus ertmė praplaunama ir nugarinama, patikrinamas dujų balionų vidaus ertmės uždujinimas. Prietaisai neturi fiksuoti dujų koncentracijos.
- 23.6. Prieš atliekant išorinę apžiūrą, kiekvienas dujų balionas nuvalomas (nušveičiama visa atšokusi danga, korozijos produktai, dervos, alyva ir kitos medžiagos).
24. Paruošus dujų balionus tikrinti, informuojamas PĮ SE, kuris atvyksta atlikti patikrinimų sutartyje nustatytais sąlygomis.

### **III. DUJŲ BALIONŲ PERIODINIS TECHINIS PATIKRINIMAS**

25. Dujų balionų periodinio techninio patikrinimo metu atliekamos šios procedūros:
- 25.1. dujų balionų identifikavimas;
- 25.2. dujų balionų išorės apžiūra;
- 25.3. dujų balionų vidaus apžiūra;
- 25.4. dujų balionų hidraulinis (slėgio išlaikymo) bandymas;
- 25.5. baigiamosios operacijos.
26. Identifikuojant dujų balionus yra sutikrinami BTPC kvalifikuotų darbuotojų padaryti įrašai BTPC žurnale priimant dujų balionus techniniam patikrinimui su duomenimis, pažymėtais pateiktų techniniam patikrinimui dujų balionų pasuose. Šie įrašai turi sutapti.
27. Dujų balionų pasuose turi būti pažymėti šie duomenys:
- 27.1. gamyklos prekinis ženklas;
- 27.2. dujų baliono numeris;
- 27.3. tuščio dujų baliono svoris (kg);
- 27.4. pripildyto dujų baliono svoris (kg);
- 27.5. darbo slėgis ( $P_d$ ) (MPa);
- 27.6. bandymo slėgis ( $P_b$ ) (MPa);
- 27.7. dujų baliono tūris litrais (l): iki 12 litrų imtinai tūrio dujų balionų – vardinė, didesnės kaip 12 iki 50 litrų tūrio – faktinė talpa 1 skaičiaus po kablelio tikslumu;
- 27.8. gamintojo TKS ženklas;
- 27.9. pagaminimo data (metai, mėnuo);
- 27.10. atlikto paskutinio periodinio techninio patikrinimo data (metai, mėnuo), jį atlikusios PĮ identifikacinė žyma, jei dujų baliono techninis patikrinimas atliekamas ne pirmą kartą;
- 27.11. kito periodinio techninio patikrinimo data (metai);
- 27.12. dujų, kurių užpildomas balionas, pavadinimas.
28. Jei dujų baliono pasas yra dingęs ar įrašai jame yra neįskaitomi, arba nėra vietos naujiems įrašams, toks dujų balionas turi būti brokuojamas ir padaromas netinkamas naudoti Aprašo 8 punkte nustatyta tvarka.
29. Dujų balionų išorės apžiūros metu apžiūrima:

- 29.1. ar nėra įdubų, įpjovų, išėmų, išsipūtimų, atsisluoksniavimo, ar ne per daug nudilęs dugnas;
- 29.2. ar nėra karščio, degiklio liepsnos arba elektrinio lanko pažeidimų;
- 29.3. ar nėra korozijos. Atkreipti dėmesį į vietas, kuriose gali kauptis drėgmė. Tokios vietos yra visas dugno plotas, jungtis tarp dujų baliono korpuso ir dugno žiedo ir jungtis tarp korpuso ir gaubto;
- 29.4. virintinės siūlės. Visos siūlės ir gretimos zonos turi būti patikrintos, ar nėra defektų;
- 29.5. ar nėra kitų defektų, pvz., neįskaitomų arba neteisėtų ženklavimo įspaudų, be leidimo padarytų priedėlių arba pakeitimų;
- 29.6. ar visi nuolatiniai dujų baliono priedėliai vientisi;
- 29.7. ar dujų balionas vertikaliai stabilus.
30. Esant neatitinkantiems ar defektų, dujų baliono tinkamumas naudoti vertinamas pagal Aprašo 1, 2 ir 3 lentelių reikalavimus.
31. Dujų balionų vidaus apžiūrai atlikti naudojami endoskopas, boreskopas ar kiti lygiaverčiai prietaisai dujų baliono vidui apžiūrėti, kad būtų galima nustatyti korozijos požymius arba kitus defektus, galinčius paveikti dujų baliono vientisumą. Atliekant dujų baliono vidaus apžiūrą, apžiūrima:
- 31.1. ar nėra įdubų, įpjovų, išėmų, išsipūtimų, atsisluoksniavimo;
- 31.2. ar nėra korozijos pėdsakų;
- 31.3. ar nepažeistas dujų baliono vidus valymo metu, jei toks buvo atliekamas;
- 31.4. patikrinamas dujų baliono kaklelio vidinis sriegis. Šios apžiūros metu reikia įsitikinti, ar sriegis švarus ir ištisinis, nepažeistas, neturi išrupų ir įtrūkių bei kitų trūkumų;
- 31.5. apžiūrimas išorinis kaklelio sriegis, reikalingas dujų baliono eksploatacijai. Jis turi būti vientisas ir nepažeistas. Pažeistus sriegius, jei tai būtina ir įmanoma, gali remontuoti kvalifikuotas darbuotojas arba balionas išbrokuojamas.
32. Jei abejojama dėl regimosios išorinės ar vidaus apžiūros metu aptikto dujų baliono defekto, galima atlikti papildomus bandymus arba taikyti tyrimo metodus, kuriuos numato standartas. Tik kai nelieka jokių abejonių dėl pirmųjų dviejų procedūrų, galima atlikti bandymą slėgiu.
33. Turi būti atliktas kiekvieno techniniam patikrinimui pateikto dujų baliono hidraulinis (slėgio išlaikymo) bandymas. Atliekant bandymą slėgiu kaip bandymo terpė naudojamas atitinkamas skystis, paprastai – vanduo.
34. Tuo pačiu metu gali būti bandoma daugiau nei vienas dujų balionas, jei visų bandymo slėgis yra toks pat.
35. Dujų baliono(-ų) paviršius prieš bandymą turi būti tokios būklės (sausas, švarus), kad būtų galima aptikti nuotėkį.
36. Dujų baliono(-ų) bandymo slėgis turi atitikti dujų baliono(-ų) pase nurodytą bandymo slėgį, bet turi būti ne mažesnis kaip 20 bar.
37. Slėgis dujų balione turi būti didinamas laipsniškai, kol pasiekiamas bandymo slėgis.
38. Pasiekus bandymo slėgį, dujų balionas(-ai) atjungiamas(-i) nuo slėgio šaltinio ir bandymo slėgis turi išsilaikyti nepakitęs mažiausia 30 s, bet ne trumpiau nei PĮ SE reikia jį nuodugniai apžiūrėti. Per tą laiką neturi būti užregistruotas slėgio sumažėjimas arba pastebėtas koks nors nuotėkis, o išleidus slėgį neturi būti matoma liekamųjų deformacijų.
39. Jei PĮ SE sutinka, vietoje hidraulinio bandymo gali būti atliekamas pneumatinis stiprumo bandymas, bet turi būti imtasi atitinkamų priemonių, kad būtų užtikrintas procedūros saugumas ir apsaugota nuo galimo energijos išsiveržimo. Pneumatinis stiprumo bandymas turi būti atliekamas Taisyklių 5 priedo 56 punkte nurodytame standarte nustatyta tvarka.
40. Dujų balionų išorės, vidaus apžiūros ir hidraulinio bandymo metu PĮ SE dalyvavimas privalomas.
41. Baigiamosios operacijos apima dvi operacijų grupes:

41.1. džiovinimą, valymą ir dažymą bei baliono čiaupų keitimą – atlieka BTPC kvalifikuoti darbuotojai;

41.2. dujų baliono taros tikrinimą, įspaudinį ženklinį bei ataskaitų ir protokolų įforminimą – atlieka PĮ SE.

42. Tuoju pat po hidraulinio bandymo slėgiu kiekvieną dujų balioną būtina kruopščiai išdžiovinti neviršijant 300 °C temperatūros taip, kad viduje neliktų vandens pėdsakų, tuo apsaugant dujų baliono vidų nuo korozijos. Dujų balionų vidų reikia apžiūrėti, kad būtų įsitikinta, jog jis yra sausas.

43. Po techninio patikrinimo pripažinti tinkamais naudoti ir išdžiovinti dujų balionai turi būti dažomi. Dujų balionų paviršius dažymui turi būti paruošiamas vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 62 punkte nurodytu standartui. Dujų balionų paruošimo būdą pasirenka BTPC, bet pirmenybė turėtų būti skiriama mechaniniam paviršiaus paruošimui, nes tai užtikrina geresnę dujų baliono dažymo kokybę. Būtina atkreipti dėmesį, kad pasirinktas paviršiaus paruošimo būdas neturi sumažinti dujų baliono sienelių storio.

44. Po paruošimo balionai turi būti nedelsiant dažomi. Reikia pasirinkti tokį dažymo būdą, kuris užtikrintų ilgalaikę dujų baliono eksploatavimo galimybę iki kito techninio patikrinimo. Naudojant karšto dažų džiovinimo metodą, dujų baliono paviršius neturi įkaisti daugiau kaip iki 300 °C temperatūros. Dažyti dujų balioną reikia taip, kad visi ant dujų baliono įspausti ženkliniai liktų įskaitomi.

45. Keičiamas dujų baliono čiaupas, jis į dujų balioną turi būti įsuktas naudojant tinkamą sandarinamąją medžiagą, atitinkančią Taisyklių 5 priedo 57 punkte nurodyto standarto reikalavimus.

45.1. Įsukant dujų baliono čiaupą į dujų balioną turi būti užtikrinamas optimalus sukimo momentas, kad būtų užtikrintas sandarumas tarp čiaupo bei dujų baliono ir kad nebūtų pertemptas kaklelis. Parenkant sukimo momentą, turi būti atsižvelgiama į sriegių dydį bei formą, čiaupo medžiagą ir pagal gamintojo rekomendacijas panaudotos sandarinimo medžiagos tipą.

45.2. Dujų balionų sandarumą įsukus čiaupus kontroliuoja BTPC arba dujų balionų pildymo kvalifikuoti darbuotojai dujų balionų pildymo metu. Esant nesandarumui, dujų balionas turi būti grąžinamas į BTPC ir atliekamas čiaupo (ventilio) keitimas.

45.3. Jeigu techninio patikrinimo metu išsukti čiaupai buvo remontuojami bei atnaujinami (atliekamas bendras jų valymas, kartu pakeičiant susidėvėjusius arba pažeistus komponentus, pakuotę ir saugos įtaisus), jie pagal Taisyklių 5 priedo 57 punkte nurodyto standarto reikalavimus turi būti paženklinami atlikusios darbų tarnybos identifikacijos ženklu. BTPC turi turėti atnaujintų čiaupų ženkliniui atitinkamą atpažįstamą žymeklį, kurį įsakymu priskiria savo apmokytam kvalifikuotam darbuotojui.

45.4. Jeigu po techninio patikrinimo į dujų balionus yra įsukami nauji čiaupai, jie turi atitikti Taisyklių 5 priedo 63 ir 64 punktuose nurodytų standartų ir Taisyklių 91.10 punkto reikalavimus. Šiuo atveju atlikti neeilinį dujų baliono techninį patikrinimą nebūtina.

46. Jei dujų balionų techninio patikrinimo metu buvo atlikti kokie nors pakeitimai arba uždarymo ir jungimo įtaisų keitimai, kurie turi įtakos neužpildyto dujų baliono masei, turi būti pakoreguota esančio ant dujų baliono užrašo ir faktiškos neužpildyto dujų baliono masės atitiktis. Dujų baliono masė tikrinama pasveriant. Jei nauja neužpildyto dujų baliono masės vertė skiriasi nuo ankstesnės ir viršija Taisyklių 5 priedo 55 punkte nurodyto standarto 1 lentelėje nurodytas reikšmes, nauja masės vertė turi būti nurodyta (įkalta) dujų baliono pase, o ankstesnis užrašas panaikintas (padarytas neįskaitomas).

47. Užbaigus techninį patikrinimą, dujų balionas turi būti paženklintas pagal Taisyklių 5 priedo 65 punkte nurodyto standarto reikalavimus. Į dujų baliono pasą įkalama:

47.1. techninio patikrinimo atlikimo data (2 paskutiniai metų skaitmenys, mėnuo);

47.2. kito TP atlikimo data (2 paskutiniai metų skaitmenys, mėnuo);

47.3. techninį patikrinimą atlikusios PĮ ženklas.

48. Lietuvos Respublikoje PĮ ženklas yra „5T2“ (T – technikos priežiūros tarnyba (TPT), o skaičiai 5 ir 2 – SE sąlyginis Nr. 52, paskirtas SE, atliekančiam dujų balionų TP, TPT generalinio direktoriaus įsakymu).

#### **IV. DUJŲ BALIONŲ NEEILINIS TECHNINIS PATIKRINIMAS**

49. Neeilinis dujų balionų techninis patikrinimas atliekamas:

49.1. po dujų baliono remonto, jei buvo virinami, mechaniškai apdorojami arba lituojami jo korpuso elementai, slėgio veikiamos detalės;

49.2. jei nustatyta, kad dujų balionas nebuvo eksploatuojamas (naudojamas) daugiau kaip 12 mėnesių;

49.3. jei dujų balione nėra liekamojo dujų slėgio, išskyrus pirmą kartą užpildomus dujų balionus po jų periodinio techninio patikrinimo ir pagamintus naujus dujų balionus;

49.4. kilus įtarimui, kad dujų balionas yra netvarkingas ir reikalinga PĮ SE nuomonė.

50. Neeilinis dujų balionų techninis patikrinimas atliekamas ta pačia tvarka kaip ir periodinis techninis patikrinimas pagal Aprašo IV skyriaus II ir III poskyriuose aprašytas procedūras.

#### **V. DUJŲ BALIONŲ TECHNINIO PATIKRINIMO ĮFORMINIMAS IR DOKUMENTAI**

51. Pagrindinis dujų balionų techninio patikrinimo įforminimo dokumentas yra BTPC pildomas dujų balionų techninio patikrinimo registracijos žurnalas, kuris pildomas vadovaujantis Taisyklių 5 priedo 55 punkte nustatytu standartu.

52. Dujų balionų techninio patikrinimo žurnale turi būti šios grafos:

52.1. dujų baliono savininko pavadinimas;

52.2. dujų baliono gamintojas;

52.3. dujų baliono numeris;

52.4. dujų baliono pagaminimo data (metai, mėnuo);

52.5. dujų baliono gamybos techninės sąlygos;

52.6. dujų, kuriomis bus pildomas dujų balionas, pavadinimas;

52.7. tuščio dujų baliono svoris (įkaltas) (kg);

52.8. patikrinimo metu nustatytas dujų baliono svoris (kg);

52.9. dujų baliono talpa (įkalta) (l);

52.10. patikrinimo metu nustatyta dujų baliono talpa (l);

52.11. dujų baliono bandymo slėgis ( $P_b$ ) (Mpa,  $\text{kG/cm}^2$ );

52.12. dujų baliono darbo slėgis ( $P_d$ )(Mpa,  $\text{kG/cm}^2$ );

52.13. dujų baliono techninio patikrinimo atlikimo data (2 paskutiniai metų skaitmenys, mėnuo);

52.14. kito dujų baliono techninio patikrinimo atlikimo data (2 paskutiniai metų skaitmenys, mėnuo);

52.15. dujų baliono bandymo rezultatas (tinkamas, netinkamas);

52.16. PĮ pavadinimas;

52.17. SE, atlikusio techninį patikrinimą, pavardė, vardas, žymuo, parašas;

52.18. bet kokio didesnio dujų baliono taisymo detalės.

53. PĮ SE, baigęs dujų balionų techninį patikrinimą, daro atitinkamą žymą žurnale apie dujų balionų tinkamumą naudoti, taip pat kitas nurodytas žymas (jei buvo padarytų pakeitimų ir taisymo darbų). Išvadosse priklausomai nuo techninio patikrinimo rezultatų nurodoma: „Tinkamas naudoti“ arba „Netinkamas naudoti“.

54. Techninių patikrinimų (apžiūrų, bandymų, matavimų) dokumentacija saugoma BTPC 10 metų nuo paskutinio įrašo žurnale, o patikrinimą atlikusioje PĮ saugoma SE, atlikusio dujų balionų techninį patikrinimą, ataskaitos ir BTPC žurnalo kopija.

1 lentelė. Dujų baliono sienelės fizikiniai defektai.

| Defektai                                                                                                                                                                       | Apibūdinimas                                                                                                                                          | Brokavimo kriterijai                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Išsipūtimas                                                                                                                                                                    | Matomas baliono išsipūtimas                                                                                                                           | Kiekvienas toks defektas                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Įduba                                                                                                                                                                          | Dujų baliono įdubimas, susidaręs ne dėl dūrio ar išėmus metalą, jei jo plotis kurioje nors vietoje siekia daugiau negu 2 % išorinio baliono skersmens | Jei įdubos gylis kurioje nors vietoje siekia daugiau negu 25 % jos pločio <sup>a</sup>                                                                                                                                                                                                                        |
| Įpjova arba išėma                                                                                                                                                              | Aštrus įspaudas, dėl kurio buvo pašalintas arba perskirstytas metalas                                                                                 | Jei yra žinomas pradinis skaičiuojamasis sienelės storis:<br>įpjovos arba išėmos gylis yra toks, kad nepažeistos (likusios) sienelės storis mažesnis negu mažiausias leidžiamas skaičiuojamasis sienelės storis<br><br>Jei pradinis skaičiuojamasis sienelės storis nėra žinomas:<br>kiekvienas toks defektas |
| Įduba su įpjova arba išėma                                                                                                                                                     | Įdubusi dujų baliono vieta, kurioje yra įpjova arba išėma                                                                                             | Jei įdubos, įpjovos arba išėmos dydis viršija brokavimo matmenis, nustatytus šiems defektams atskirai                                                                                                                                                                                                         |
| Įtrūkis                                                                                                                                                                        | Dujų baliono kevalo plyšys arba įskilimas                                                                                                             | Kiekvienas toks defektas                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Sluoksniavimasis                                                                                                                                                               | Dujų baliono sienelės medžiagos sluoksniavimasis – paviršiaus vientisumo pažeidimas, įtrūkiai, raukšlėjimasis arba išsipūtimas                        | Kiekvienas toks defektas                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <sup>a</sup> Įvertinant įdubos kaip defekto pavojingumą taip pat reikia atsižvelgti į jos išorę (pvz., aštriabriaunė įduba) ir buvimo vietą (pvz., dujų baliono kūginė dalis). |                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

2 lentelė. Dujų baliono sienelės korozija.

| Korozinės pažaidos rūšis | Apibūdinimas                                                                                                          | Brokavimo kriterijai                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Atskiros korozinės opos  | Taškinė metalo korozija atskirose zonose, kai opų koncentracija neviršija 1 vnt. 500 mm <sup>2</sup> paviršiaus plote | Jei atskirų opų gylis didesnis negu 0,6 mm (gali būti leistas didesnis korozijos gylis, jei sienelės storis korozijos vietoje ne mažesnis negu mažiausias leidžiamas skaičiuojamasis sienelės storis)                  |
| Dalinė ploto korozija    | Sienelės storio sumažėjimas ne daugiau kaip 20 % dujų baliono paviršiaus ploto                                        | Jei kurios nors opos įsiskverbimo gylis didesnis negu 0,4 mm (gali būti leistas didesnis gylis, jei sienelės storis korozijos vietoje ne mažesnis negu mažiausias leidžiamas skaičiuojamasis sienelės storis)          |
| Ištisinė korozija        | Sienelės storio sumažėjimas daugiau kaip 20 % baliono paviršiaus ploto                                                | Jei kurios nors opos įsiskverbimo gylis didesnis negu 0,2 mm. Gali būti leistas didesnis korozijos gylis, jei sienelės storis korozijos vietoje ne mažesnis negu mažiausias leidžiamas skaičiuojamasis sienelės storis |



| Korozinės pažaidos rūšis                                  | Apibūdinimas                                                                                  | Brokavimo kriterijai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Grandininė taškinė arba linijinė arba griovelinė korozija | Opų arba riboto pločio korozinių tuštumėlių seka išilgai baliono arba palei jo apskritimą     | 1) Jei bendras korozinių pažaidų ilgis bet kuria kryptimi daugiau kaip 50 % baliono apskritimo arba<br><br>2) Jei įsiskverbimo gylis didesnis negu 0,4 mm. Gali būti leistas didesnis gylis, jei sienelės storis korozijos vietoje ne mažesnis negu mažiausias leidžiamas skaičiuojamasis sienelės storis arba<br><br>3) Jei negalima išmatuoti korozijos gylio |
| Plyšinė korozija                                          | Plyšinė korozija atsiranda atraminio žiedo arba lanko susikirtimo su cilindrine dalimi zonoje | Jei įsiskverbimo gylis didesnis negu 0,4 mm arba jei negalima išmatuoti korozijos gylio                                                                                                                                                                                                                                                                         |

3 lentelė. Kiti defektai.

| Defektai                               | Apibūdinimas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Brokavimo kriterijai                                                                                                       |
|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Įspaustas kamštis                      | Kamščio pažaida, dėl kurios pakeistas baliono profilis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ribotas įspaudimo ir (ar) išlyginimo nuokrypio lygis, patvirtintas kompetentingos įstaigos<br><br>Kiekvienas toks defektas |
| Elektrinio lanko arba degiklio išdagos | Dujų baliono pagrindinio metalo išdeginimas, sukietėjusi dėl įkaitimo zona, privirintas pašalinis metalas arba metalo pašalinimas dėl įkirčio arba sudarius krateriams                                                                                                                                                                                                                       | Kiekvienas toks defektas                                                                                                   |
| Ugnies pažaida <sup>a</sup>            | Per didelis bendras arba dalies baliono įkaitimas, kurio įprastiniai požymiai:<br>– dažų dangos apdeginimas arba sudeginimas. (Jei apdegęs tik dažų dangos paviršius, kompetentingas asmuo gali priimti balioną);<br>– metalo ugnies pažaida;<br>– baliono deformacija;<br>– metalinio čiaupo dalių išsilydymas;<br>– plastikinių dalių, pvz., datos žiedo, kamščio ar gaubtelio išsilydymas | Kiekvienas toks defektas                                                                                                   |
| Pažeistas atraminis žiedas             | Netvirtai prijungtas atraminis žiedas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Nestabilus arba nesubalansuotas balionas                                                                                   |
| Pažeistas lankas                       | Atsilaisvinęs arba smarkiai deformuotas lankas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Kiekvienas toks defektas                                                                                                   |

<sup>a</sup> Jei apdegė tik dažų dangos paviršius, kompetentingas asmuo gali priimti balioną

## **SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ BALIONO EKSPLOATAVIMO ATMINTINĖ**

Suskystintų naftos dujų balionas (toliau – dujų balionas), parduodamas fiziniams asmenims, yra skirtas naudoti tik asmeniniams, šeimos ir namų ūkio poreikiams tenkinti.

Buitinis dujų prietaisas, dujų balionų įrenginys pas vartotoją privalo būti įrengtas vadovaujantis įrenginio įrengimą reglamentuojančiais norminiais teisės aktais ar gamintojo nurodymais.

Suskystintų naftos dujų masė (faktinis dujų kiekis) užpildytame dujų balione turi būti: 2 kilogramai – 4,8 litrų talpos dujų balionuose, 5 kilogramai – 12 litrų talpos dujų balionuose, 11 kilogramų – 27 litrų talpos dujų balionuose ir 21 kilogramas – 50 litrų talpos dujų balionuose. Į balioną pripildytų dujų masės leistinas nuokrypis gali būti:  $\pm 100$  gramų – iki 11 kilogramų talpos balionams,  $\pm 200$  gramų – nuo 11 kilogramų iki 63 kilogramų talpos balionams.

Transportuojami dujų balionai turi būti su aklėmis ir apsauginiais gaubtais, įtvirtinti nejudamai ir apsaugoti nuo saulės spindulių bei atmosferinių kritulių.

### **Dujų balionas keičiamas šia tvarka:**

- keičiant dujų balioną turi būti naudojamas kibirkšties neįskeliantis įrankis;
- prieš įnešant dujų balioną į patalpą, muilo emulsija ar prietaiso pagalba patikrinama, ar dujų balionas ir jo ventilis sandarus;
- prieš keičiant dujų balioną, patalpoje būtina užgesinti degančią atviros liepsnos ugnį ar kitus ugnies šaltinius, išjungti elektros prietaisus, galinčius sukelti kibirkštį, orlaidę arba durys į patalpą, kurioje yra orlaidė, turi būti atidarytos, patikrinama, ar užsukti viryklės čiaupai;
- nešamas į patalpą dujų balionas turi būti su užsukta akle;
- į reduktoriaus prijungimo veržlę įdedama nauja tarpinė ir dujų baliono ventilis sujungiamas su reduktoriumi, jungiamoji veržlė užveržiama;
- atsukamas dujų baliono ventilis pusę apsisukimo, muilo emulsijos ar prietaiso pagalba patikrinama ventilio ir reduktoriaus sujungimo vieta ir ventilio sandarumas;
- uždegamas vienas viryklės degiklis, po to užsukamas dujų baliono ventilis ir įsitikinama, kad ventilis visiškai nutraukia dujų tiekimą.

### **Eksploduojant dujų balioną draudžiama:**

- pačiam remontuoti dujų balioną arba ventilių;
- ieškoti dujų nuotėkio ugnimi;
- laikyti nesandarų dujų balioną patalpoje;
- naudoti netvarkingą dujų balioną;
- užpildytą dujų balioną laikyti saulės atokaitoje, rūsyje ar patalpoje be ventiliacijos.

### **Neatidėliotini veiksmai dujų nuotėkiui pašalinti:**

Esant dujų nuotėkiui ar pajutus patalpoje dujų kvapą, uždarykite dujų baliono ventilių ir viryklės degiklių čiaupus, vėdinkite patalpas, neįjunkite ir neišjunkite elektros jungiklių ar prietaisų, nerūkykite, nedekite degtukų. Prietaiso ar muilo emulsijos pagalba nustatykite dujų nuotėkio vietą ir nuotėkį pašalinkite.

Nepavykus pašalinti dujų nuotėkio iš prijungto dujų baliono, jeigu neužsisuka dujų baliono ventilis, ar gaisro atveju reikia, atjungus dujų balioną ar nupjovus sujungimo žarną ir ją užlenkus, išnešti dujų balioną į lauke esančią saugią vietą ir nedelsiant iškviesti avarinę

tarnybą šiuo telefonu \_\_\_\_\_. Iki atvyks avarinė tarnyba privaloma užtikrinti dujų baliono apsaugą.

Pardavėjo pavadinimas

Adresas

Telefonas

---

Suskystintų naftos dujų sistemų eksploatavimo  
taisyklių  
5 priedas

## **TEISĖS AKTAI, STANDARTAI IR TARPTAUTINĖS SUTARTYS, Į KURIUOS PATEIKTOS NUORODOS TAISYKLĖSE**

1. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas (Žin., 2003, Nr. [70-3170](#)).
2. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#)).
3. Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymas (Žin., 1996, Nr. [74-1768](#); 2006, Nr. 77-2966).
4. Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas (Žin., 1996, Nr. [46-1116](#); 2000, Nr. 89-2742).
5. Lietuvos Respublikos statybos įstatymas (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)).
6. Lietuvos Respublikos pavojingų krovinių vežimo automobilių, geležinkelių ir vidaus vandenų transportu įstatymas (Žin., 2001, Nr. [111-4022](#)).
7. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymas (Žin., 2004, Nr. [4-27](#); 2006, Nr. [42-1505](#)).
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. kovo 23 d. nutarimas Nr. 337 „Dėl pavojingų krovinių vežimo kelių transportu Lietuvos Respublikoje“ (Žin., 2000, Nr. [26-694](#); 2003, Nr. [102-4597](#)).
9. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 9 d. nutarimu Nr. 645 (Žin., 2002, Nr. [48-1844](#); 2006, Nr. [10-358](#)).
10. Avarijų likvidavimo planų sudarymo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 783 (Žin., 1999, Nr. [56-1812](#)).
11. Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966 (Žin., 2004, Nr. [130-4649](#)).
12. Nefasuotų naftos produktų prekybos licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 113 (Žin., 2003, Nr. [11-410](#); 2004, Nr. 34-1106).
13. Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR) ir jos pasirašymo protokolai (Žin., 1998, Nr. [106-2931](#)).
14. Tarptautinio vežimo geležinkeliais sutartis (COTIF).
15. Tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais susitarimas (SMGS) (Žin., 2002, Nr. [88-3773](#)).
16. Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)).

17. Gabenamų slėginių įrenginių techninis reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2004 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 4-272 (Žin., 2004, Nr. [111-4157](#)).
18. Įrangos ir apsaugos sistemų, naudojamų potencialiai sprogioje aplinkoje, techninis reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 1999 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 432 (Žin., 2000, Nr. [7-198](#); 2002, Nr. [56-2279](#)).
19. Matavimo priemonių techninis reglamentas, patvirtintas Valstybinės metrologijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos direktoriaus 2006 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. V-31 (Žin., 2006, Nr. [40-1451](#)).
20. Neautomatinių svarstyklių techninis reglamentas, patvirtintas Valstybinės metrologijos tarnybos viršininko 1999 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 225 (Žin., 2000, Nr. [4-121](#); 2004, Nr. [13-397](#)).
21. Slėginių įrenginių techninis reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2000 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 349 (Žin., 2000, Nr. [88-2726](#)).
22. Suvirintųjų nelegiruoto plieno dujų balionų techninis reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. 110 (Žin., 2001, Nr. [47-1638](#)).
23. Apšvietimo elektros įrenginių įrengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2004 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 4-257 (Žin., 2004, Nr. [107-4005](#)).
24. Bendrosios priešgaisrinės saugos taisyklės, patvirtintos Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2005 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. 64 (Žin., 2005, Nr. [26-852](#)).
25. Degiasias dujas naudojančių pramoninių įrenginių eksploatavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2006 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. 4-466 (Žin., 2006, Nr. [137-5248](#)).
26. Elektros įrenginių eksploatavimo saugos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2004 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. 4-432 (Žin., 2004, Nr. [175-6502](#)).
27. Matavimo priemonių teisinio metrologinio reglamentavimo taisyklės, patvirtintos Valstybinės metrologijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos direktoriaus 2006 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. V-96 (Žin., 2006, Nr. [86-3384](#)).
28. Pavojingų darbų su dujomis taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2005 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 4-382 (Žin., 2005, Nr. [134-4823](#)).
29. Slėginių indų naudojimo taisyklės DT 12-02, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. 403 (Žin., 2002, Nr. [115-5165](#)).
30. Suskystintų naftos dujų prekybos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2006 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 4-370 (Žin., 2006, Nr. [110-4178](#)).
31. Skirstomųjų ir pastatų dujų sistemų eksploatavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2004 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. 4-43 (Žin., 2004, Nr. [33-1067](#)).
32. Lietuvos Respublikoje parduodamų daiktų (prekių) ženklinimo ir kainų nurodymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 170 (Žin., 2002, Nr. [50-1927](#); 2004, Nr. [76-2630](#)).
33. Suskystintųjų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 428 (Žin., 2002, Nr. [116-5229](#)).
34. Specialiųjų patalpų ir technologinių procesų elektros įrenginių įrengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 4-140/D1-232 (Žin., 2004, Nr. [84-3051](#)).
35. Sritinis norminis dokumentas „Dujų sistema. Skirstomųjų dujotiekių ir įvadų elektrocheminės saugos nuo korozijos įrenginiai. Techninė priežiūra, matavimai ir bandymai. Taisyklės“, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 1999 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 307 (Žin., 1999, Nr. [78-2329](#)).
36. Avarių likvidavimo plano sudėtis ir struktūra, patvirtinti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 1999 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 706 (Žin., 1999, Nr. [56-1814](#)).

37. Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomieji kokybės rodikliai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. rugpiūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-399/4 -336/3-340 (Žin., 2006, Nr. [95-3739](#)).

38. Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. A1-262 (Žin., 2005, Nr. [118-4277](#)).

39. Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrieji nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1-223/V-792 (Žin., 2004, Nr. [13-395](#)).

40. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir instruktavimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2005 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 1-107 (Žin., 2005, Nr. [53-1817](#)).

41. Įmonių, turinčių teisę eksploatuoti energetikos įrenginius, atestavimo tvarkos ir sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2003 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 4-482 (Žin., 2004, Nr. [112-4289](#); 2006, Nr. 112-4289).

42. Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 95 (Žin., 1999, Nr. [104-3014](#)).

43. Energetikos įrenginių avarių ir veikimo sutrikimų tyrimo ir apskaitos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2006 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. 4-116 (Žin., 2006, Nr. [42-1535](#)).

44. Energetikos objektus ir įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2005 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 4-122 (Žin., 2005, Nr. [41-1321](#); 2006, Nr. [112-4288](#)).

45. Kelių transporto priemonių vairuotojų, vežančių pavojingus krovinius, egzaminavimo nuostatai, patvirtinti Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos viršininko 2003 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 2B-202 (Žin., 2003, Nr. [56-2527](#)).

46. Statybos techninis reglamentas STR 2.08.01:2004 „Dujų sistemos pastatuose“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 702 (Žin., 2004, Nr. [21-653](#)).

47. Statybos techninis reglamentas STR 1.11.01:2002 „Statinių pripažinimo tinkamai naudoti tvarka“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 242 (Žin., 2002, Nr. [60-2475](#)).

48. Statybos techninis reglamentas STR 1.12.07:2004 „Statinių techninės priežiūros taisyklės, kvalifikaciniai reikalavimai statinių techniniams prižiūrėtojams, statinių techninės priežiūros dokumentų formos bei jų pildymo ir saugojimo tvarkos aprašas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. D1-347 (Žin., 2004, Nr. [98-3658](#)).

49. Statybos techninis reglamentas STR 2.09.02:2005 „Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. D1-289 (Žin., 2005, Nr. [75-2729](#)).

50. Lietuvos higienos norma HN 33:2007 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. V-555 (Žin., 2007, Nr. [75-2990](#)).

51. Lietuvos higienos norma HN 23:2007 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. V-827/A1-287 (Žin., 2007, Nr. [108-4434](#)).

52. Lietuvos higienos norma HN 50:2003 „Visą žmogaus kūną veikianti vibracija: didžiausi leidžiami dydžiai ir matavimo reikalavimai gyvenamuosiuose bei visuomeniniuose pastatuose“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-791 (Žin., 2004, Nr. [45-1490](#)).

53. Teisinei metrologijai priskirtų matavimo priemonių grupių sąrašas ir laiko intervalai tarp patikrų, patvirtinti Valstybinės metrologijos tarnybos direktoriaus 2006 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr. V-178 (Žin., 2006, Nr. [133-5059](#)).

54. Lietuvos standartas LST ISO 3864:2001 „Saugos spalvos ir saugos ženklai“.

55. Lietuvos standartas LST EN 1803:2004 „Gabenamieji dujų balionai. Virintinių anglinio plieno dujų balionų periodinė kontrolė ir bandymai“.

56. Lietuvos standartas LST EN 1440:2006 „Suskystintų naftos dujų (SND) įranga ir pagalbiniai reikmenys. Gabenamieji daugkartiniai suvirinamieji ir lituojamieji plieniniai SND balionai. Periodinė kontrolė“.

57. Lietuvos standartas LST EN 14912:2006 „Suskystintų naftos dujų (SND) įrenginiai ir pagalbiniai reikmenys. SND balionų čiaupų tikrinimas ir techninė priežiūra balionų periodinės kontrolės metu“.

58. Lietuvos standartas LST EN 12819:2003 „Antžeminių didesnių kaip 13 m<sup>3</sup> talpos suskystintųjų naftos dujų (SND) talpyklų tikrinimas ir jų tinkamumo naudoti pakartotinis įvertinimas“.

59. Lietuvos standartas LST EN 12820:2003 „Požeminių didesnės kaip 13 m<sup>3</sup> talpos suskystintųjų naftos dujų (SND) talpyklų tikrinimas ir jų tinkamumo naudoti pakartotinis įvertinimas“.

60. Lietuvos standartas LST EN 12818:2003/A1:2006 „Suskystintų naftos dujų (SND) įranga ir pagalbiniai reikmenys. Požeminių 13 m<sup>3</sup> ir mažesnės talpos SND talpyklų tikrinimas ir jų tinkamumo naudoti pakartotinis įvertinimas“.

61. Lietuvos standartas LST EN 12816:2002 „Gabenamieji pripildomieji plieniniai ir aliumininiai suskystintų naftos dujų (SND) balionai. Netinkamų pašalinimas“.

62. Lietuvos standartas LST EN ISO 85041:2002 „Plieninio pagrindo paruošimas prieš dengiant dažais ir su jais susijusiais produktais. Paviršiaus paruošimo metodai. 1 dalis. Bendrosios nuostatos“.

63. Lietuvos standartas LST EN 13152:2002 „Suskystintų naftos dujų (SND) balionų uždarymo ir reguliavimo įtaisų techniniai reikalavimai ir bandymas. Savaiminis užsidarymas“.

64. Lietuvos standartas LST EN 13153:2002 „Suskystintų naftos dujų (SND) balionų uždarymo ir reguliavimo įtaisų techniniai reikalavimai ir bandymas. Rankinis valdymas“.

65. Lietuvos standartas LST EN 14894:2006 „Suskystintų naftos dujų (SND) įranga ir pagalbiniai reikmenys. Balionų ir statinaičių ženklinimas“.

---

#### **Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [4-408](#), 2008-09-09, Žin., 2008, Nr. 106-4065 (2008-09-16), i. k. 1082020ISAK0004-408

Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. liepos 18 d. įsakymo Nr. 4-331 "Dėl Suskystintų naftos dujų sistemų eksploatavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo